

నిజాంరాష్ట్రములోని ఆంధ్రులు

ఆంధ్రుల హక్కుల వారి సానుభూతి

ఆంధ్రుల హక్కుల వారి సానుభూతి

(2) నిజాంరాష్ట్రములోని ఆంధ్రులు

నంద్యాలలో నవాజ్ కేసరి ఆంధ్రుల హక్కుల వారి సానుభూతి

నంద్యాలలో నవాజ్ కేసరి ఆంధ్రుల హక్కుల వారి సానుభూతి

నంద్యాలలో నవాజ్ కేసరి ఆంధ్రుల హక్కుల వారి సానుభూతి

నంద్యాలలో నవాజ్ కేసరి ఆంధ్రుల హక్కుల వారి సానుభూతి

నంద్యాలలో నవాజ్ కేసరి ఆంధ్రుల హక్కుల వారి సానుభూతి

ఇదే వరకు మా వద్ద బేరము చేసిన

5021

వారందరకు తృప్తికొలుపుటకు మాత్రమే గాక, జీవన ఆర్థికములకు సంబంధించి మానవ్యము.

జరిగిన కాలము

జరిగిన కాలము

96, పరదాముత్రియమ్మ వీధి, మద్రాసు; జూరూం:- చైనాబజారు రోడ్డు (పూల అంగడికి ఎదురు) ను

నెం 4588

ఆనంద గడియారములనే కోరుడు.

గడియారపు బిలులు సరియైనవి గ్యారంటీ యివ్వబడును.

కోట ఆనందకృష్ణశెట్టి

217, చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

వివరించుచున్నాము మా వద్దనున్న వివిధ విధములనుండి వివిధ విధములనుండి వివిధ విధములనుండి

ప్రతి గృహమునందు అత్యవశ్యకముగా నుండతగినది!

దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

మా తోకామయమార్ కస్తూరి మాత్రలను

Regd Trade Mark

తెప్పించి, ఒకడభా వాడిన మీరు మిక్కిలి తృప్తిచెందరని మా నిశ్చయభిప్రాయము.

ఇది మేలైన వస్తువు. ఇంకొకటి ఉన్నప్పుడు, అప్పుడు మేలైన వస్తువు మొదలగునవి చేర్చి, కాస్తాక్రమముగా తయారు చేయబడినవి.

భిక్షగర్త పశ్యు పంకటాచల పండితులు, ప్రొఫెసర్లు, శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.

వివరించుచున్నాము మా వద్దనున్న వివిధ విధములనుండి వివిధ విధములనుండి వివిధ విధములనుండి

జిందూ పార్లస్యూటికల్ వర్క్స్ లిమిటెడ్,

బొంబాయి.

ఆయుర్వేద అనుబంధములను విస్తారముగా తయారుచేయువారు.

మొసర్పు ఈశ్వరదాస్ అండ్ సన్స్.

5350

మేక రోడ్డు, రాజమహేంద్రవరం.

వని యొకడు చేయగోరినది. చేయని ఆంధ్రుల హక్కుల వారి సానుభూతి

"సిల్క్-వాలెట్ మజిలీన్లు"

దొంగలు సీతా వాడెదరు. అన్ని కాలములలోను వాడెదరు.

రాజమండ్రి

(స్వర్ణయవితేఖరి)

మునిసిపల్ సమితి

జూలై 12:-- నిన్న సాయంత్రము జరిగిన మునిసిపల్ సమితి సభలో

ఎనుబది సంవత్సరముల వృద్ధులకు పురికెడు

అవలాభకంతులకాకు చెందిన ఇరువది గ్రామ కావరమును,

సంతోషముమాకరము

గిర్మియంగోడ ప్రతిమానపురు సేవించెదగినది.

చెన్నపురి ఆరోగ్యవారము

తృతీయ ప్రకటన

అధ్యాపకము

ఏదోయొక ప్రాథమిక పాఠశాలలో అధ్యాపకు లైన యిరువురు చెన్నపురి పట్టణ తీర పరిసరములలో యిటుల భాషించుచుండే మేము ప్రాతిపదికముగ వింటిమి.

ప్రథమాధ్యాపకము ఆరోగ్యవారము గురించి యాయాదో శబదములుగాని యాశయమేమియును దానితో నేమియు గలదు. విద్యార్థులకులపూర్వముగ గడవికల్పించిన మనముతోయి గ నుంటిమి. ప్రతిసంవత్సరము అప్పటినుంచునీహోదయెక్క వసుధన్నది. అది చేయుచు ఇది చేయుమని మీరు మనల బాధించుచున్నాడు.

ఈ సంవత్సరము బాల్యారోగ్య సంఘము నొకదానిని కృష్టించి అందఱు బాధపెట్టుచున్నాడు. దీక్షుడిబానిసని యాహ్వానములచే సంవత్సరము తాము చేయుచుకొనుచున్నాము. ప్రతిరోజు బహుమానములని, వరములని, అదియని, ఇదియని యాహ్వానములని, వ్యాపకములని, యాత్మవలములని, ఆటలని, బాటలని మనల పూర్వ తెట్టుచున్నాము. ఆరోగ్యసంఘమువారు కలూపగ తోరగనీ, మరీయేమైనగాని, ముఠోలికి వాల్చెయి దు రావలయునో మీరు మన కెక్కడలేని కడగండ్లు పెట్టి పెట్టుచున్నాడు.

కృత్రియాధ్యాపకము:—మనము చేయి చేయగలగుదుము? నయమగాని దానిని యనుభవించి తీరవలయును. నన్ను గూడ బాధపెట్టినారు. కాని, నాకు నేను ఆవ్యవస్థనుగ పరియన్నదని తప్పించుకొనుచున్నాను. వారు విద్యాభ్యాస ధృక్కునివలన చేరి, మనల వారిలో నూరేనుటకు బలంకపెట్ట వచ్చును.

ప్రథమాధ్యాపకము:—నేను గూడ నీవలెనే తప్పించు కుంటాను.

తనవార, మాకు ఆకాళంగము గలిగించి యాత్మకమ ద్వయము యేదలనుండి లేచిపోయిరి.

అప్పటినుంచి, విద్యార్థులలో యావినయమున సంబంధము వదలుకొనవలయునా యని మేము బహువిధముల నాలించితిమి. ఈ ప్రాధ్యాపకుల ఆరోగ్యవిషయముల సంబంధము (తెలిపివేయ వలయునాయని మేము చర్చించితిమి కాని విద్యార్థులలోను, విద్యావ్యంధులలోను అధ్యాపకుల తోను మాకు సంబంధము కన్పక యుండితీరవలయు ననియు, వారిమూలముననే దేశారోగ్యభివృద్ధి గలుగుననియు మేము నిశ్చయించుకొంటిమి. ఈమానిశ్చయమున సర్వవిద్యాలయాధ్యాపకముల దిలిపికొనుట వారు, ఈ విషయమున మాకుతోడ్పడు దురనియు, భావికాలమున ఆరోగ్యనియమ బోధన తామే చేయుదురనియు మేము భావించుచున్నాము.

కర్మవిషయముల విద్యార్థులకు బోధించు యాహ్వానముల, యారోగ్య విషయముల గూడ వారలకు నేర్పవలయును. భారతదేశమునకు సంపూర్ణారోగ్య విషయ నియమముల వాగ్దా నెరిగియెడల, సర్వము చక్కనగును. వారు పెద్దలైనపుడు దేశపాదధ్యక్షులు గలవాడగును, రోగదురులకు యగుదురు. యే ర తొల్లదగ్గరకైన యేసంఘోర్ధికినైన సయమములే మూల పురుషులగుదురు. అందువలన నే యజ్ఞవల్క్యనే నాయకులు పురి కొల్చుచుందురు. ఏలనన, వారు భావికాల నిర్మాతలు; నవీ నోదకముల వారు గ్రహించుచుండిరు. వారేమి బోధించుచుండిరో దానికి వారు పరిణమయముల యాచరణయం దుండుదురు.

యేదేశపురుషులకు సంకల్పవిషయ తరిఖాత యేసంగ బడుదురో వారే తమ సూత్రదేశోద్ధరణకు మూలపురుషులగు దురు. ఆరోగ్యమందరికీ యేర్పవలయునగాన, పెద్దలు, పిన్నలు, వృద్ధులు, అందఱు దానిని గురించి కడుక్రద్ధ నిహేషవలయును. ప్రతి విద్యాలయ మందును ఆరోగ్యవిషయములకు తప్పనిసినగ తప్పబడవలయును. ఆరోగ్యసంఘమువారి యోగ్యములు, విద్యార్థుల తేజస్సులకు తోడ్పరులకు, యారోగ్యహర్ష బోధకులగుదు రో, యెప్పుడో నెలవేరును.

కాలు రందరు తమతోతాము యారోగ్య విషయముల చర్చించు కొనవలయును.

చిత్రకళ నెరిగిన వారు యీ విషయముల గురించి చిత్రముల వ్రాసి బహిరంగ పఠపఠయింతును. పిన్నులందరు చిన్న యారాగింపులను చేయుదురు, యారోగ్య గీతముల పాడుకొను దు తదితర యాత్మసా బంధకృత్యముల చేయుదురు మందవలయును. స్వచ్ఛంద సేవములు, ప్రతికేలపునకుండును యారోగ్య విషయముల తమ విశ్రుతుల పొతుగిండ్లవారికి నేర్పవలయును.

శాస్త్రి న గ నే రి యా క్యూ ర్.

పురాతన తాళపుత్ర గంధరాజములనుండి యీ బౌద్ధభాషము సిద్ధముచేయబడినది. ఇందలి వనమూలికలు భస్మములు అమూల్యములు అయ్యురాలోగ్య ప్రదములు రస విక గంధకములు ఈ పర మావధమునకు ప్రత్యక్ష విరోధులు యోగ్య భాష్యములు వేసవేయ! దీనికిసాటి యుదియే! గనేరియా (బట్టలు, తెలుపు ఎటుపు వసుపు మొదలగు సెగరోగములకు (లోకోయా) శ్రీకృష్ణమువ్యాధు లకు బహిష్కారముందు వచ్చునొప్పులకు అది, యిది, యననేల నమస్తమఖరోగములకు ఈ గనేరియా క్యూర్:—అనలైనదురాయి ఇచ్చావధ్యము. వివరములకు నేడే వ్రాయుడు. వెల నీసా 1కి రు 3-0-0

చర్మవ్యాధులను రూపుమాపు
రాధాకృష్ణ తామరమందు 0-6-0

V. S. SASTRY & Sons.,

Druggists and Chemists, Opticians, Tenali, (Guntur Dt.)

తమమునుంచి బోవకుమకు పొతల కెల్లలుకల గురించి తగ్గతగ్గ పఠించుదు.

బెల్లముకల దుబ్బుగతో భూమివృక్షములను అలంకరించును
కెల్లలుకల చికిత్సాత్మక అదిలత్యంత యుగ్మగోచరము

కామినియామల

న నేటి నుండియే వాడుకబంధించును.

తలకెల్లలుకల బాధలన్నింటికి

దివ్యావృతము

బెల్లముకలను కాలిచివినకుగాను, చిట్టిబోతుల కిద కునానునములను కడిచి కట్టుకుచ్చునలె, తుమ్మెద కెక్కలలె నిగనిగలాదిండును. ఈమధ్యబదిలిని నేడే వేడింపును. బాబెల్లముకల తెలుత కెల్లలతో అందముగా నెరుగునో, నెలకు నల్లదనముగ గలిగిండు నో గమనింపుడు. కామినియామలతో నిరాలెల్లలుకలతో నిల్లు. అది కర్మకలగకేయిదో గుర్తించును. ప్రతికట్టుగానుకొను, కట్టలతోను, మకానావారుకలదరింపు; కలిమిక్రమము అమ్మవారలందరినీ కలగెను. బాబెల్లముకలతో అది చూచి మరీకామును.
దీని ౨కి రు ౩-౦-౦ ౨-౫౦ ౧-౦-౦ ప్రత్యేకము, దీని ౩కి రు ౨-౧౦-౦ ౧-౫౦ ౦-౫-౦

ఓ తా ది త్ బ హా రు (దిజ్వర్డు)

కొడుకు మునుపకును.
దీనిని ప్రయోజనముగాని, తేలు ప్రయోజనముగాని రెండుమాడు మక్కలు అవోధికా భోజన చల్లిన కెల్లల నే నుట్టిచి మరీబాధ ప్రసక్తి మట్టి మట్టి, దైత్యపుష్టా వనిమళములకు, నవనల్లి కట్టావచ్చును. దైత్యవిషములనుండు అంధపులలందరిని వంతోడుచుచుండు, అవోధికా భోజన తగ్గ మరదెయి కావరాదు. చేతి అదరీపాదకాళి, వాడ అచ్చుకరియకను కావగలగును.

Table with 2 columns: Item and Price. 1. కాన్పు ఓవోధికాభోజన ౨. ౨.0-0, 2. " " " ౩. 1-4-0, 3. ప్రామా " " ౪. ౧-౨-0

నవమానా నీనారెండగాల బొమ్మ స్థాంపులు పంపిన వలవలయును.
మదానన కార్డు 1-4 అగా 1

అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

126, వాల్మీకిమఠము మార్కెటు, బాంబే. ౨౦ ౩

ప్రత్యేకపు యారోగ్య విషయవిద్యార్థులకు విద్యాలయము లలో కథనుపి జరుగునుండవలయును.

వ్యాధ్యాహుప్రదర్శకములు, తదితర దేశాపరిశ్రమ విషయ బోధనములకు ప్రదురుండువలయును. యుజ్జవలల యారోగ్య విషయ ముపశ్యాపములకు నినిమాన రెండు బోవు ముండవలయును.

భారతదేశ విభవాభివృద్ధికి, భారత సంఘోద్యమకు యోజులలే నిశ్చయముగ చుట్టులు. వారి తేలుమే దేశతేలు ము, వారి విభవమే దేశకల్యాణము. వారి యారోగ్యమే భారతదేశ విమక్తి.

ప్రకటన (జరిగిన)
కోగులు స్వయముగ వచ్చిగాని, వాబులద్యావాగాని రోగలక్షణములను తెలుపుచు చేసిననో రోగస్వభావానుభవ్యుకావలసిన మందు, సర్పిణులు, వృక్షదాహ విషములకు ఖచ్చితముగ (బానిసములకును).
దాక్షిణ్య శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ.

శ్రీకాకుళం (గంజాం)

శ్రీ ధన్వంతరిపూజా మహోత్సవము
దీనిని ౨:— ఈవిధ మందలమున బైద్యశాస్త్ర మండిత శుశ్రూషకారాణాం శ్రేయకారిణి నెలకొల్పబడిన శ్రీకృష్ణ అమృత్యవశాలయందు కైని కేర్పాటిన యాత్మ వినియోగము. ఉదయము మార్కెంపు జరిగెను. విక్రము ధన్వంతరిపూజ జరిగెను. సాయంత్రము ౪ గంటలకు మ-శ్రీ దాక్షర్ నిడప రి తుక్కకప్ప పంతులుగారు, బి. యే. యమ్. డి., డి. యెఫ్. ఎమ్. పాన్. సి. గారి యధ్యక్షతన ఆయుర్వేదవర్ష జరిగెను. జూలై 8 గ. 11 లకు శ్రీమాన్ చామర్తి మాన్యవార్యుల వారిచే ఈరోజు కాలతేజము జరిగెను.

బహిరంగ పారిశ్రామిక ప్రదర్శనము
ఈవిధమున సాయంత్రము పురపాలక సంఘోద్ధర మోతకాలయందు మ-శ్రీ శేషానీ నరసింహులు పంతులు గారిచే శ్రీకృష్ణబడిన పారిశ్రామిక విద్య గుమారు 40 విద్యార్థు లచే పుర పంథులకు నూపింపబడిన. తలవధులు తన అటు లనే ప్రజలనుండించిరి. (జరిగితేపు)

దాసు వామనరావుగారు

“భగవద్విప్లవమును ది. భగవత్సంకల్ప మట్లున్నది. మన
పక్షములో నేటియు లేదు” అను నిష్పక్షా వాక్యములు కర్మయోగి
వక్షకరారు. “ భగవంతుడెక్కడో లేదు. ఆహం బ్రహ్మ;
భవోహం గతుక నాలోనే ఉన్నాడు. నేను నిగ్రహింతబాలని
విషయముండగూడదు. నాకర్మకు నేనే బాధ్యుడను” అని తెలి
కొనబడయే ఆత్మవిశ్వాసము. అదియే జ్ఞాన మార్గము. కనుక,
మిలితని సంతానమును కని, భూమిమీద నిక్క-మొక్క-లేక
వదలేయవలసినదని యీశ్వరుడాజ్ఞాపించలేదు. అది నీవుచేసిన
పని. అది నీయొక్క అజ్ఞానము. అది నీయొక్క అమితత్వము,
అది నీయొక్క అతీతత్వము. అది నీయొక్క
సంతాననిగ్రహజ్ఞానకూన్యత. కనుక మన
సంతానమునకు మనమే బాధ్యులము. పూర్వకర్మయైతే నేమి,
అవశకర్మయైతే నేమి, ప్రస్తుత కర్మయైతే నేమి, కర్తవ్యము మన
నే. బాధ్యులము మనమే. అనుభవంపలలో నడిచాడమనమే.
ఇదియే సృష్టికర్తావసరము. ఇదియే సృష్టిలోగల భర్తృత్వము.
ఈశ్వరాజ్ఞాన బాధ్యులమయ్యుటలేదు. మన యవచారములన్నవి,
మనయజ్ఞానములన్నవి వచ్చుచున్నవి. ఈశ్వరాజ్ఞానచేత బాధ్యుని
వచ్చినదిగదా. అందుకే యెట్లు మానుటలేదు.
భగవంతుని బాధ్యులనే బునుచున్నదనికప్పి, నేగంబారెనవె
దిట్టమకని భూమిమీద ఉండేటటువల్లావు నాని, పంపింపబో
రము మోసాలలోన బాధ్యుని నీవే. అందుకే ఈశ్వర్యమునైనను
గదా యిది దరి. దంపనారముల నప్పటిని భగవంతుని నెలిపి
ద్రోసి ఆయనను పరీక్షించవలసినవాడు పరీక్షించవచ్చును. నారు
పోసినవాడు భగవంతుడుకాదు. మనమే. కనుక నారుపోసినవా
డు నీవపోయకమానడవి నిగ్రహింపుట సోమరిపోతు లక్షణము.
నీటి ఆధారమును నీకొనియే నాకుపోయవలెను. ఇది విశేష
తత్వము. ఈచేప కల్పింపలునా బిక్క-కర్మాణమే మనదై
శ్వర్యము నావలెననికో-ట తిరుకునాని పరాకెనాని తగదు.
నీయేలే కుచేలు జే ఇట్లు బోరి యుండలేదు
భార్యను పులిటిమనిచముడిగ నీయకుగడ
నేలేట సంతానము వృద్ధియగును భార్య(పక్కము. బాయలేని
భార్యలొందు జ్ఞాన రెట్లుగనక? విశేష్య మెంగక సంతాన
యొన కాదు భక్తు డెట్లుగనక? జ్ఞానియొక్కను? తాను భక్తించి
పోషింపజాలని సంతానమును వృద్ధిచేయుచున్నవలసికోనై నను
మనదైశ్వర్యము లభింపకలెపు నాడుని గొడవెల్లపు చి. రెము
అక్క పరులనిది సోపునానివలె భగవంతుని భజనశేముల యొనను
ఏ సాటి జ్ఞానమార్గ మో విశేషంతు లూహించుటగక.

గజకవే, "నా జనలారా! ఇండియన్ చేసికొని గృహస్థాశ్రమము స్వీకరించి కాలక్షేపంచేసిలే తప్పుత" అని ఆ మహద్దత్తే పట్టుకుని కాసిందికాదు. జీతేంద్రియశక్తిమే పరమాత్మత్వముని బోధించినప్పటికిని అది అందిరిని సాధ్యమకాదని గ్రహించియే ఇండియన్ చేసికొని యింగ్లీషుజాతి శక్తి మనుజునింబ మధ్యనని పెద్ద లక్షజ్ఞునిచ్చి నాడు. అనగా లైసెన్సు యిచ్చి కాదు. అప్పుడు విశ్వామిత్ర మహాశేఖరి మహామహిమతే సాధ్యమకాని విషయము గజక, అని మామూలు నివేదింపబోనది దొంగ దొంగలనలలలే సుమము తయారనటమంతే, వివాహములు చేసికొని కాలక్షేపము చేయుటయే ఉత్తమమని చెప్పిరి. (ప్రే) శ్యామోహమును పరకాదకాలనినాడు (ప్రే) పంగమము చేయవచ్చు అని నివాహ నియమమును విధించి యున్నట్లెచ్చిరి. (ప్రే) వ్యామోహమునకు (ప్రే) పంగమము చిత్తవ్యాసులూ? కాదునాని,

ఇది ప్రజలను బలివీరి కీర్తునని వాదించువారు ను లో
కొందరుగలరు. ఇది వ్యాచనశాస్త్రనిరర్థమనియు నేరమనియు
వాదించువారు కొందరుగలరు. ఇది నిమయవోల్గ్ నుండు మార్గ
మని వాదించువారు కొందరుగలరు. ఇది సంసారసౌఖ్యభోగకర
మని వాదించువారు కొందరుగలరు. ఇతర తరహా మతస్థ
మైనను జెప్ప నశూచాలపదమివాద మనికొందరు కలరు. కనుక
పత్యజ్యోవుడుబుద్ధితో సావధానముగా వివరించుకొని సమా
ధానము ముగిసిరింకను చెప్పనలసియున్నది. కానీ, ఈ శాంతి
ప్రశ్నానలతో మాత్ర విశ్వుడు మనయీ విచించెదముగక!

తూర్పుగోదావరి వెల్లువల కేంద్ర సహాయసంఘము

సహాయభివృద్ధి నివేదిక

1928 అక్టోబరు 31 వ తేదీన పెదా వెంటుపలవరి గారి బొనుబోలు నందు సమావేశమైన పుర నివాసులచే నియమించబడిన సంఘమువారు తమ నిర్దేశిత కార్యవిధానమునకు, ముఖ్యముగా పంటపొలములను ఆయత్తులైరి. పొరులు, యీ సంఘము, మరల తెరువబడువరకు వారమునకు రెండు పర్యాయములు సమావేశము కావలయునని, తీర్మానించినట్లుచేసి, ఆ సెలలో వారు జోకడను మారులు సంఘసభలు సమావేశమైరి. ఈ సంఘ సహాయార్థము మరికొంతమంది సభ్యులు, పురమునుండియు, తాలూకాలనుండియు, యెన్నబడిరి.

ధనసహాయముగొరకు రెండు విభాగన లంపబడిరి. చేయబడిన సహాయము బహు స్వల్పముని నడుపుటకు విచారించుచున్నాము. అయినను, మమ్ము నిరాశాపూరితుల గావించలేదు. కష్టించిన ప్రదేశముల వివాదములను యెంతవరకు జేయబడినదో యెంతవరకు బాధితుల కెంత సహాయము, యెట్టిది, జేయవలయునో చెల్లినకొనుటకు, అధ్యక్షుడు, యుపాధ్యక్షుడు కార్యకర్తలు ఆ ప్రదేశము దర్శించిరి. జమిందారులు భూస్వాములు బాంకులు కొంతవరకు సామర్థ్యము మహామహము మొదలైనవారికి ధననిమిత్తము ప్రత్యేకపు టుత్తరములు పంపబడినవి. బులుగు సాంబమూరిగారు తమవలకుబడి నలగు కార్యదీక్షలను రాజమండ్రి రామచంద్రపురము అమలాపురము కాకినాడ తాలూకాలలో కలబోర్డుకు కొంతవరకు సామర్థ్యము లోలకు కొంత ధనము సందాగ నిచ్చునట్లు చేసిరి. కొంత ధనమివ్వబడినది. మరికొంత వసూలు జేయవలయును. సాంబమూరిగారు చెప్పినట్లుకి చందాల పొగుజేయుటకును యిటువంటి విషయ సమయములందు యివ్వవలకు పొగుజేయబడి నిలవయ్యెనున్న ధనమును కొన్ని సంఘములనుండి చెప్పబడును తెలిసిరి.

వరదలవలన, గృహములు తుప్పులు బాటలు పంటలు వర్షకాసామానులు యెంతవరకు నశించెనో యెంతమంది జనులు మరణించినో తెలుగుకొనవలయునని నిశ్చయించబడినది. ఈవని చేయుటకై తమ పెద్దాపురము వెళ్ళిన వ్యవస్థపద సేవకులు అవట రెవెన్యూ డిప్యూటీమేటునూ రెవెన్యూకే యీ పని చెందబు పెట్టించియు యవసరమున్నపుడు మాకు సంతయు చెలియజేయు దురనియు మాకు చెలిపిరి.

గృహ నిర్మాణ పరికరములను ధనమును వైద్య వస్త్ర సహాయమును విత్తనములను వీధిరైతులకు యివ్వవలయునని యీ సంఘము తలపెట్టినది.

16 వ తేదీన, పితాపురపు జివానగారియొక్కయు, రెవిన్యూ డివిజనుల అధీపకారియొక్కయు సాన్నిధ్యమున, యీ సంఘమువారు సమావేశమైరి. గృహనిర్మాణ పరికరసహాయము ప్రభుత్వమువారివలనను, జమిందారులవలనను జేయబడుచున్నదనియు యీసంఘమువారు విద్య, వస్త్రసహాయమును, విత్తనముల నిచ్చుటయును జేయవలయుననియు తీర్మానించబడినది. అసెలలో రు 5918-4-0 వసూలుజేయబడినది. పితాపురపు మహారాజగారు రు. 1000 నిచ్చెదనని వాగ్దత్తము చేసి రు. 2,000 ను యీ కమిటీ వారు యిచ్చియున్నారు. వైప్రాయగారు రు 250 లను, మద్రాసు గవర్నరు గారు రు 250 లను, కర్ణాటక జమిందారుగారు రు 250 లను, కాకినాడ పురపాలకసంఘమువారు రు 500 లను, రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డువారు రు 500 లను, యిచ్చిరి. ఖర్చులు రు 2800.5-8 అయినవి; అందులో రు 274 1-0 ఖరీదుగల వస్త్రములు రు 1881-9-0 లకు కొనబడినవి. తమిడివిజను, పెద్దాపురము, రాజచంద్రపురము తాలూకాలయందు, 14 గురు శీతానగర సత్యాగ్రహ క్రమమునుండియు, రాజ్ శీతానగర తాలూకానుండి యిద్దరును, కాకినాడనుండి ఒకరును, వ్యవస్థపద భటులు పనిజేసిరి. ఆ ప్రదేశములలో నష్టించిన గ్రామముల వజనగా 8,25,5 అయియున్నవి. శీతానగరము వ్యవస్థపద భటులు తమిడికి వసంబరు 15 వ తేదీన వెళ్ళి నాలుగు విభాగములుగ విడిపోయిరి. ఒక భాగము కొండవోళలో, కలరాతగిలినవారి సహాయార్థమేగిరి. అవట జరిగిన వివాదపరిణామమును చెల్లినకొనుటకు, రెండవది వెళ్ళెను. మిగిలిన, మూడు నాలుగు భాగములు, తమిడినుండి, కలరా వ్యాపించిన ప్రదేశములలో పనిజేసిరి. 14, మరొకటి చాలిన పని లేనందున, వారిలో 8 మంది శీతానగరముకు పంపివేయబడిరి. మిగిలిన యిద్దరు తమిడిలో 8 వ తేదీవరకు నుండిరి. వీరు అవట, విద్యమును పంచిపెట్టిరి; వైద్యసహాయముగూడజేసిరి. వస్త్రములగూడ వారే పంచిరి. పెద్దాపురపు తాలూకాయందున్న వ్యవస్థపద సేవకులు, 26 లో 20 నష్టించిన గ్రామములలో, తగిన భోగటా తీసుకొనిరి.

బింబదర్శని వెల 8 అణాలు ఆర్టిస్టు, ఫోటోగ్రాఫర్ & ప్రాసెస్ ప్రెకలర్ ఆపరేటర్ నగు ఎ. గోపాల్ నాయునిచే రచియింపబడినది ముద్రణాలయమునకు ఉపయోగించు 183 పుటలు గలది ప్రాసెస్ లైక్ బాకులను 47 చిత్రములు గలది 1. ఫోటో తెలిసి క్యేమిరా యున్నవారికి ఫోటో పద్ధతితోను 2. ఫోటో తెలిసి క్యేమిరా లేనివారికి ప్లేయర్ టైప్ పద్ధతితోను 3. ఫోటో తెలియని చిత్రకారునికి సిరాఫేదట్రాన్స్ ఫర్ పద్ధతితోను 4. ఫోటోయు చిత్రలేఖనమును తెలియనివారికి లిఖించిన లేక ముద్రించిన చిత్రముచేత రివర్ సింగ్ పద్ధతితోను సులభముగా చేయదెలుపును. చిరునామ: ఎ. గోపాల్ నాయుడు, ఆర్టిస్టు. 18, రామానవయ్యరు వీధి, సామలకూడపేట, మద్రాసు.

వీరు వస్త్రములగూడ పంచిపెట్టిరి. రామచంద్రపురము తాలూకాలో నష్టించిన 5 గ్రామములలో బంధద్రపురముందు మాత్రము వస్త్రములు ప్రజలకు అవసరముండెను. వారిలకి యివ్వబడినది.

రామచంద్రపురములో 18 చీరలు, 25 దుప్పట్లు, పెద్దాపురములో 111 ధోవతులు, 146 చీరలు, 54 దుప్పట్లు 58 కిలీ-చొక్కానుడ్ల, గొల్లప్రోలులో 25 ధోవతులు, 50 చీరలు, 809 కిలీ-చొక్కానుడ్ల, తమిడిలో 872 చీరలు 646 దుప్పట్లు 60 కిలీ-చొక్కానుడ్ల యివ్వబడినవి.

ఇతర గ్రామములలో ప్రజలకు కావలసిన వస్తుపరికరములపట్టిక తయారుచేయబడుచున్నది. వస్త్రములు ఖద్దరు, మిల్లు, రెండుకలిపి యివ్వబడుచున్నవి. గొప్పవారి సముఖముననే అన్నియు పంచిపెట్టబడుచున్నవి. కొంతవస్త్రము మిగులగా దానిని తమిడిలో కలబోర్డువారికి యిచ్చివేసితిమి.

పితాపురము డివిజను పెద్దాపురము తాలూకాలలో ప్రజలు కేవలగలు, నువ్వుల విత్తనములను వైద్యకాటుటకుగాను యివ్వమనిరి.

వాటిని తెచ్చుటకు, పంచిపెట్టుటకు సదుపాయములు జేయబడినవి. వర్తకులు గ్రామములకు వెళ్ళి విత్తనములనుమ్మి నందు కలనను, రైతులు కొంతవరకు సామర్థ్యము వాటిని కొననందువలనను, ఆవిషయమున మాయశ్రమములు భంగములయ్యెను.

ఇకనుండెనను, కావలసిన సహాయము చేయుటకు మేము కష్టపె యున్నాము.

కె. సూర్యనారాయణమూర్తి, అధ్యక్షులు. సి. రామసోమయాజులు, ఉపాధ్యక్షులు.

మద్రాసు పందెములు 1928 - 29. వింటర్ మీటింగ్ రేపటి దినము శనివారం. 5313 డిశంబరు 15 వ తేది

దక్షిణ హైదరాబాదు (ఒక విలేఖరి)

ఖద్దరు హైదరాబాదు పురమున పెక్కు సంవత్సరములనుండి ఖద్దరునియ నువసరముగలచే నట్టి అవసరమును నివారించేయుటకై భారత యిండిస్ట్రియల్ కంపెనీ ఆఫ్ మోకాఫాదీనిల యము సింక్లెబాబాదు జేమ్స్ స్టీలునుండ యీ సంవత్సరము 6 వ డిసెంబరు తేదీన స్థాపించడమయినది.

ఈ భారత యిండిస్ట్రియల్ కంపెనీకి హైదరాబాదు నందు ప్రసిద్ధ నాయకులగు మ. రా. శ్రీ శ్రీవాసుద నాయకుగారు (అధ్యక్షులు) సదరకంపెనీ పెటెటరీను. రా. శ్రీ యాదగిరి అంజయ్య డి. యే. గారు సదరు కంపెనీ విద్యావంతుల చే యొక్కవ ప్రశస్తియుగా జరుపబడ నుద్దేశపడ మయినది.

ఈ కంపెనీయొక్క ముఖ్యోద్దేశము యేనునగా హైదరాబాదు రాష్ట్రమునందు కుద్ర ఖద్దరువస్త్రములు తయారు చేయించుటయు అందుమూలమున చేతివ్రేళ్ళములను నూలుపడు పట చేయుట మొదలగునవి ప్రోత్సహించుటకై యున్నది. ఇచ్చట తయారగు వస్త్రముల ధర చాలవరకు తగ్గియుండును. అందుచే ప్రజాసామాన్యము చౌకధరలకు కొనగలుగుదురు. హైదరాబాదునందలి ఖద్దరుద్యమమున అఖిలభారత చర్మాసంఘమువారు యెట్టితోకృత కల్పించుకొనకపోవుట విచారకరమైనదనిరి. కావున నిట్టి యుద్దేశములతో స్థాపించబడిన యీ భారత యిండిస్ట్రియల్ కంపెనీవారిని ప్రోత్సహించుది వారికి తగిన సహాయముచేయుట హైదరాబాదువాస్తవ్యుల విధి యేగాక ప్రతి భారతీయుని విధియని వేలుచెప్ప నవసరము లేదు.

నిజము ప్రభువుగారు మ. ఘ. వ. నిజాంప్రభువుగారు 15 డిసెంబరు నాడు ఖాజీపేటజిల్లా రైలుమార్గమున కలకత్తా నగరము వెళ్ళునున్నార. వీరు కలకత్తాలో రెండువారములందుండి తెలియుచున్నది.

తీర్పు రైసభలు ఈసభలు కేవల విద్యావిషయకములైనను పోలీసువారు వీని నాపియుండిరి. ఇటీవల మరల హోంసెక్రటరీగారిని ప్రార్థించగా వారు డైరెక్టురు జనరల్ ఆఫ్ పోలీసువారి నాలో విించి ఎంతోకష్టముమీద సభల జరుపుటకు తాగిషు ఏర్పడగలవు.

జేకభావను పడద్రోయదు హైదరాబాదు రాజ్యములోనివా రందరకు ఉర్దూను మాతృభాషగా అంగీకరించవలయుననియు తెనుగు, మహారాష్ట్రీయు కన్నడము అను మూడుదేశభాషలకు మాతృభాషలగాజేసి గౌరవించవలయుననియు అట్లుచేయనిచో నిజాంరాష్ట్రీయుల వికృత ఏర్పడబాలను అని హైదరాబాదులోని రహబకరకా పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

కాంగ్రెసు కలకత్తా కాంగ్రెసుకు ఇచ్చటనుండి నూనూరు 40 మంది ప్రతినిధులు వెళ్ళునున్నార.

పరిశ్రమవిద్య

1528 వల్ల ప్రియవర్తనల సభ్యులు గోవానకి జిల్లా బోర్డు
మీటింగును యీ కమిషన్ వారిని రిజల్యూషను వదిలివదిలి
జిల్లా సభకు ముందువారు. యీ జిల్లా బోర్డు యిలకా రైలువేలు
వేయవలసియున్నావా! వేయవలసియున్న యెడల గార్లరంటే యీ
ప్రశ్నగా! అసినీ భక్తాచలం వైపుకు రైలువేలు బోవుచున్నా
మనస్సే ఏలూరు నుంచి యీ తక్కిన దివనవోలు నుంచి వేయవల
యుగా అది అసినీబాటయ్యా; అందువలన ప్రీక్షకు బోర్డు
వారికి అత్తరి నుంచి కోడేలకు రైలు వేయవలసింది అసినీ
గార్లరంటే యీ ప్రాము అసినీ నడవోలు నుంచి భక్తాచలం వై
పుకు రైలు వేయవలసినది, అసినీ తీర్మానించి వారు. ఇంక
రకు ఏమి జరిగిందన్నీ తెలియదు. ఏలూరునాకు ఏలూరు నుంచి
భక్తాచలం వైపుకు రైలు వేయవలసి అనవరతమన్నీ ఏలూరు
జిల్లాను ముఖ్యమంత్రి అసినీ, నామరస్తుకొలు తెలూకా
నకి నీ ప్రాము అనవరతంగా వుండును అనే సంగతులను
యింకా లోపేక్షలో (సమరథుల్ని) అందోళ్లన చేయుచున్న
సంగతి ప్రజలు అందరికీ తెలిసినదేను.

ఇదివరలో, నిడదవోలు, భీమవరం, పాలకొల్లు నర్సాపురం రైలుజేత నర్సాపురం తాలూకాలోని చాలా గ్రామాలకున్న, కణుపు తాలూకాలోని చాలా గ్రామాదులకున్న అందుబాటులో లేదు, గనుక ఏటిదరి కోడేనుడుచి, అత్తిలి, తాడేపల్లిగూడెంమీదగా భద్రాచలం వైపుకు రైలు వేసిన నర్సాపురం, కణుపు, (నిడదవోలు లేక కామవరపురం) తాలూకా వారణజేత గాక తూర్పుగోదావరిజిల్లాలోని బిమ్మరావురం, బాలోలు, తాటాకా శుబలకు కూడా అందుబాటులో వుండి ఏకస్థి పక్కలు తెచ్చుకోవలసివస్తున్న జిల్లాలోని ధాన్యం, కొబ్బరి పన్నెండా పక్కలు పంపుటకున్నా అనుకూలముగా వుండి గవర్నమెంటువారికి చాలా లాభంవస్తును. గనుక పశ్చిమగోదావరి జిల్లా ప్రసిడెంటుగారు జేరొక రిజల్యూషను జిల్లా బోర్డు మీటుంగుతో ప్యాసు చేయించి గవర్నమెంటుకు నిశ్చయించుకొందున్నాను. మన జిల్లాలోని క్రజలు కూడా ఏమాత్రంమే అభిప్రాయమును మన జిల్లాలోని రెజిస్ట్రేటరు కాకానీస్ట్రా ద్వారా నిశ్చయించుట పనుంజనము, తక్షణండాటిను చక్కచదిను.

మన్నె సత్యనారాయణమూర్తి,
కొండమంచిలి,

ఈ సంఘము యొక్క సభావేళను 15 నవంబరు 28-న బెజవాడలో శ్రీ శోభాద్వాక కాలేజిలోని బాగేళ్ల పంతులగారి దుర్గావలంబి భవనమున నెల్లూరు కాలేజి లాంటి శ్రీ మామిళ్ళూరి శేంకటాంగయ్య ఎమ్. డి. వారి తల్లియైన జమశ్రద్ధయ్యగ జాపబడినది. అర్హతలు నిజమధికృతల యావత్కలతనున్నవని (పాక్షస్థయు) న్నియు జక్కగ నుత్తరమందిరి. ఈ సంఘమునకు చిట్టి గారు శ్రీ సరసి మామప్పగారి పాతలాకాలా ప్రధానాధిపతియై ఉన్నాడు. నువ్వెళ్ల నాదావాక్యాలవారు ఎమ్. డి. కృష్ణమూర్తి, వానా అన్నప్ప కాస్తులవారు ఉపాధ్యక్షులు. కలవరూడి శేంకటాచార్యులుగారు ప్రధానాధ్యక్షులు అంగలూరి శ్రీనివాస పాతాచార్యులు సూరిశిల్పి ప్ర కాస్తులవారు సహాయకాధ్యక్షులుగాను నుండి యేడు వార్యునిద్వారావకపట్టులుగాను ఎత్తుకొనబడిరి. ఈ సంఘముక్క వారి కుసభావేళ మీ సంవత్సరము రాజమహేంద్రవరం జరుక్తుల కావ్వలంబుబడినది.

సై వార్షిక సమావేశమును రాజమహేంద్రవరమున జనవరి 10 ను ఆహ్వానపంపు మొకటి యేర్పలుకఁబడినది. ఆహ్వాన పంపుమునకు కొవ్వారు సంపత్కపాఠశాల ప్రధానాచార్యులగు శ్రీ ఆచారవాది పాపన్నాచార్యులు ఎమ్. ఏ. నారాయణస్వామి గారు శ్రీ గోదవర్తి శేషగోపాచార్యులుగారు కార్యదర్శిగాను వాటి యాదగురు సభ్యులుగాను నెమ్మొనఁబడిరి. హాస్సు నడ ముగ గోదావరజిల్లాలలో కంటి రు 1-0-0 కి కక్కువగానుండ నప్పుడు పట్టభద్రులు ఆహ్వానపంపుమున సభ్యులుగాఁ జేరవచ్చును. కావున ప్రై మండలముల పట్టభద్రులు వెంటనే సభ్యులుగాఁ జేరి యాహ్వానపంపుమునకు కలకలతి మహాసభను జయప్రదముగా నెంతకైన గోరయివచ్చును.

ఈ పంథాగోష్ఠి కలుగు మున్నగువానిని గూర్చి విజ్ఞాపన
ముంట్రి డి.ఎస్.పి. తిండి, చిరునామాల తెలిపించుటకు పట్ట
భద్రులకు బంధించుకొన్నాను. అది యందనివా రీత్రంబు చిరునా
మము వాని తెలియకొన గోరెదను.

కట్టకడ్ర సోదకులందఱును త్వరతో సభ్యులుగాఁ జేరి
సంఘాభివృద్ధికిఁ దోడ్పడుటకఁ జూరెనుచున్నాఁడు.

కలవపూడి వెంకటాచార్యులు విద్వాంశు,
కార్యదక్ష్కి, రాజమహేంద్రవరము.

చేపవనులు శార్వకానువాదికి ఆర్ బిన్దు, ఘోబో గ్రాఫర్
(ప్రావెన్) ట్రైగ్లెర్ ఆటచీర్ నను ఎక్. గో హీల్
కామెంటి చే ననుభవంబును బట్టి వ్రాసిన గ్రంథములు యిందు
పర్తిములు కుళం కుళయోగిందు దీర్తి యిండునుచే నితరుల
సహాయము లేక శేర్లనమ్మెను.

ఛాయాగ్రహణతంత్రము 1 భాగము:—ఇందు ఫోటో
 జాలీయనుపదము, డెవలపింగు రీలవింగు తదనకు లున్నవి. నెల రి
 అకౌంటు, డిటో 2 వ భాగము 1 న భాగమున ఆభ్యాసులుకు
 కలిపియు ల. సెటినింగ్ బ్రామెడె ఎక్సలెన్స్, స్టాటిస్టెక్, విజు
 డ్రె ఫోటోలు, ఛేతిగడ్డలుపై ఫోటో రెక్టులు, కంటికి కనబడక
 పొడి పొవలసిన కనబడునటుల చేయు వివిధతంత్రము
 లున్నవి నెల రి అకౌంటు,

విద్యానుని 1 వ భాగం:— శాహుజుల చేయుట,
ముఖ్యతర నిరాలు, వ్రాసినాట, పబ్బులు, నెంట్లు, కబ్బున
స్థాపులు, ఎత్తికిక బట్టినీలు, బెడ్, ఎత్తికికైపు, లెట్టు,
గిట్టు, ఎచ్చింగ్, గొట్టనత్తులు, అగిపులులు, మనమే చేసిన
సేర్పడు, వల కి అ. డిటా రెండవభాగం:— ఘోటోలప కాప
సిన నామాలు, ఎత్తికిక కన్నకలు, కురిపెట్టులు, రకం
బాధపబ్బులు, వివిధమైన నెంట్లు, నీరాలు, పన్నీడు, అత్తక,
బార్నిపులు, లైడింగపనులు, ఇంకా అనేకవిధములైన పనులు
కట్టు. వల కి అహారు.

చిరునామ: ఎక్స్. గోపాల్ నాయుడు, అరిసు.
18. రాజాహమ్మంతుల వీధి, హనుమానాచార్యే, మద్రాసు.

గాంధీ దేవుడు

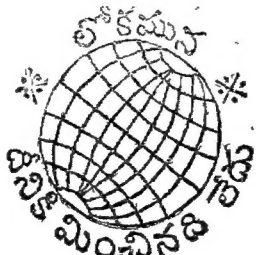
ధీవినమృత్యురందించిన క్రైస్తవులకు బహుళ ప్రాయశ్చిత్తు
రూ. 1-0-0. పైపరిశ్రమకు 0-4-0 ఆవులు. వక్రప్రాయా
కాలమున తొడవలెను. సర్వకార్యములయందైన జరుగుట
సాండులు "జునువీకరణ" తారు 1 కి రూ. 2-0-0 వి. వి.
ఖర్చును. 0-4-0.

2598

వి. కే. శతగోపాచార్యులు, తిరుత్తణి, చిత్తూరుజిల్లా

80 - సంచితములనుండియు (ప్రసిద్ధిచందినది.

పణ్యం

వశ్యము.

80-నాచక్కనయలకు ముఖపు మృదానానలో తెలుగు జన్మించి, జగత్సృష్టిబడసిన మా ఆనలు కన్యకుం శక్త్యను వాచుపాలకు ఆనందను చరుకునముకు కలంగుచున్న జగయను అంశికి తెలిసియే యున్నది. (ప్రజలను నూరులకొలది పాన్యము తపాలావ్యాపారము కల్యాపారము పోవుచున్నది. శక్త్యులు శ్రేష్ఠతరమైనగా నుండుట చక్కన మా ఏజులును మంజీర్రిపిచ్చి. ఉపయోగించుపాలకు ఆనందనునిచ్చి హిందూదేశమందంతట చిక్కిలి కుక్కనరున్నది. వివరము వాచువాడు మా కన్యకుం శక్త్యులు తెలిపించి ఉపయోగించి ఆనందించుడు.

జరిమానా.	ద. అ. పే.	పోస్టులకు ర. అ. పే.	పోలీసు ర. అ. పే.	మొత్తం ర. అ. పే.
40	3-8-0	0-3-0	0-2-0	3-13-0
80	7-0-0	0-3-0	0-4-0	7-7-0
120	10-8-0	0-8-0	0-4-0	10-15-0

డాక్టర్ కో. డి. పరిమళశర్మ.

దీనిచే జబబు, పెరిటెన్సోస్, పోటు మొదలగు కంఠమునకు జైబిన 108 వ్యాధులు అతిస్పృశ్యముగా వశించును. మరియు ముక్కుపొడి యందు శుగంధ సక్త్యమును ఒకటి రెండు చిటికెలువేసి, కలిపిన అంతయు శుభావనగా ఉండును.

	ధర	పొత్తిబిడ్డ	పొత్తికొడు	మొత్తం
	రూ. అ. పై.	రూ. అ. పై.	రూ. అ. పై.	రూ. అ. పై.
1-బు	0-4-0	0-4-0	0-1-0	0-9-0
2-బు	0-9-0	0-4-0	0-1-0	0-14-0
12-బు	2-4-0	0-8-0	0-1-0	2-13-0

[illegible]

అలాగే సాంబశివస్వామి, హొడ్ కార్లు, గోదావరి పక్కనే అనుభూతునంది (వాసిని), శేఖరికి సంవత్సరము నుండియు ఆనంది వచ్చుచున్నది చక్కగానే బాగు
య్యారు, దానిగుఱము ఇష్టతీకకు కొంచెమైనను మాగిదిలేదు.

కే. వి. రంగస్వామిఆచార్యర్ వర్తకదు వాసన. నేను 12 సంవత్సరములనుండి అనుబంధములను శత్రువును ఉపయోగించు చున్నాను, అని వివరించిన వశ్యములకంటె గుర్రమునందును వాసనయందును (శేష మొదటి వాయిద్యములు).

ఏ జంతు యిలానోహుఁడఁటి, బంగారుకాగితము, పత్తము, చిన్నబళాన, నల్లూరు. దానితోఁ జేయుకొనఁ జరకు మట్టియ, తెనాలి. శిరుకొల్పి నీనుకొనగాఁ, జవంత మరంతు, ఏలూరు. ఆదుర మూర్త్యునకొకం అండునూ, రాజమండ్రి. ఎక, గుప్తనూ, మొయిదొనకొ, చిన్నకొనలి. కె. అంతరీహననాన. ను దానా

కాపిహోలయ, విజయగిరి, హంపి నూతన శూన్యశాలాదులుగాను, సిర్సిమర్కటా, పయన్‌కోలు విశాఖలూను.

హెడ్ ఆఫీసు:—షణ్ముగం నల్లము శంషో లిమిటెడ్.

—

 గవర్నమెంటు ఆదేశములు ప్రకారము ఇట్లు చేయవలయును. ముఖ్యములలో వంశమునకు.

పోస్తుబాక్సు నెం. 140, మృదాసు.

కలకత్తా, డిసెంబరు 18:— ఈరోజు సామంతము
మహారాజు విజేంద్రనాథుని వివాహమునకు నభిషేకము. దీనికే
చంద్రసాల్ గారధ్యక్షుల వహించుచు యిట్లు నడిచెను:—
విజేంద్రునిది కొన్ని నిమిషములలో భేదాగ్రహమునకును
కాని యావివేక్షక అర్పిద్యకృతములను పశ్యత నొడగూర్చుట
కు నిర్బంధపడినదని జ్ఞానముండుననునియున్నది. ప్రస్తుత
స్థితిగతులలో దాన్ని పార్టీలవారికి పశ్యత నొడగూర్చుట కింత
కంటె సరసమును వద్దతిరలించబోదు. దీనిలో రెండు విశేష
ములున్నవి. 1 అధివేశే ప్రతివత్తి నొప్పునను 2 ముసా
రిటీ కల్పననాగుదురు. ఎన్నికాధికారము అధివేశే ప్రతివత్తి
నలభుకొల్ల నాస్తితల శ్రమ కంటె నేమాత్రము
కాలి నడిచినను నేను జనమార్గాల గూర్త జాయ
కత్తును నడికిరించి యుండెడివాడను. పంపాక్ష పాస్తితల శ్రమ
గడించి యెప్పురితో సబంధములేక పొవుటకంటె లిప్తపాతల
సోదరసమితిలో సభ్యులైనను విహించుట శ్రేయస్కరము.
రెండవది సాక్ష్యజక ఎన్నికాధికారము. ఈవద్దతి నొప్పుకొన
వివాదములన్నియు నునునొప్పును. అధిజనసంఖ్యన పంపుము
లని అల్పజనసంఖ్యక సుఖములని అస్సము తొలగింపుమన
దు. ఈరెండు వద్దతుల నొప్పునను రెండు వివాదములు
కొప్పుమును సాధించినట్లే. అగ నతిముక్తి సహజం యెందున
మనకు కలిగినను.

సకలపక్ష మహాసభాసంఘము

నివేదిక యొక్క అనుబంధము

వివిధ శిఫార్సులకు నవరణలు

సకలపక్ష మహాసభా సంఘమువారి నివేదికయొక్క అనుబంధములను ప్రచురించబడినది. అవలంబిస్తూ నివేదికలోని శిఫార్సులకు తొమ్మిది పరిణామములను పరిశీలించి, అవి యాక్రందించబడుచున్నవి.

సంఘమువారు

1. మొదటి సకలపక్ష మహాసభా సంఘమువారు వారి జాబు, సంఘములలో మహమ్మదీయ మొహమ్మదీయ సామములు ప్రత్యేకించు ప్రశ్నలను (ప్రశ్నలను) విశ్లేషించి, విచారణపై చివరికి నివేదికయొక్క శిఫార్సులను పంపించి, హిందూవులును మహమ్మదీయులును కూడ ఒక్కొక్కరిలో ఆమోదింపులను పంపించిన విషయము. వంగరాష్ట్రమునకు సంబంధించిన శిఫార్సులను వంగరాష్ట్ర మహమ్మదీయుల తరపున అక్రమముగాను పంపించుట తరఫున జె. ఎం. నేనుగ ప్రధానము అంగీకరించి, లక్ష్మీనరాయణుని 6 వ తీర్మానమును పంపించుటకు గురించి గలను, ఇప్పుడు 128 వకు ఒక నిబంధన చేర్చబడినది. ఆ నిబంధన యాక్రందించుటకు ముందు.

“శిఫార్సుగానినవేదికపై వదిలించుట అయితే నుండినవిన్నట్లు ఏ సంఘమునకు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గురించి పునరాలోచన గావించబడవలెనని గోరినచో నట్లు చేయవచ్చును.”

ఈ ఒడంబడికను వంగరాష్ట్ర మహమ్మదీయులకు వారి జాబురాష్ట్రమునకును భిన్నాభిప్రాయములను అంగీకరించి, మహమ్మదీయ మొహమ్మదీయల యొక్క ఒడంబడిక నంగీకరించినందున నమస్తి ము మొహమ్మదీయ సామములకు ప్రత్యేకించు ప్రశ్నలను పరిశీలించి, విచారణపై చివరికి నివేదికయొక్క శిఫార్సులను పంపించి, హిందూవులును మహమ్మదీయులును కూడ ఒక్కొక్కరిలో ఆమోదింపులను పంపించిన విషయము. వంగరాష్ట్రమునకు సంబంధించిన శిఫార్సులను వంగరాష్ట్ర మహమ్మదీయుల తరపున అక్రమముగాను పంపించుట తరఫున జె. ఎం. నేనుగ ప్రధానము అంగీకరించి, లక్ష్మీనరాయణుని 6 వ తీర్మానమును పంపించుటకు గురించి గలను, ఇప్పుడు 128 వకు ఒక నిబంధన చేర్చబడినది. ఆ నిబంధన యాక్రందించుటకు ముందు.

2. గత సంవత్సరము 5 వ తేదీ డిసెంబరులో జరిగిన యాసంఘములలో మొహమ్మదీయ సామములను ప్రత్యేకించు విషయము గూర్చి మే మాత్రాచింది ప్రతిపాది పంపించుటకు, ప్రతిపాది ప్రాయములను అనుమతించు 4 క్లాజునకు యాక్రందించి నిబంధనను చేర్చింది.

3. సంఘమువారు వారి కోరికయొక్క నియమికావలను వాటినిపెట్టుట నీ ప్రశ్నలకు గురించి పునరాలోచన పంపవచ్చును” మహమ్మదీయ మొహమ్మదీయల ఇతర రాష్ట్రములలో మహమ్మదీయులు ప్రస్తుత తరుగుల సదుపాయములకు తెలియక నెహ్రూజీ జేతకయందు గలవని చెప్పుచున్నాడు. కాని మేము మానవేదికయందు ఏవేవమునైనను కన్పెక్షనుల నిచ్చి యుండుటలేదు. మద్రాసు కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారము మహమ్మదీయుల కర్తవ్యములను సామములకు పై నిబంధన సామములకు పైకికాలో నిలువబడవలెనని తీర్మానములకు మేము జేడికాతీర్మానమే లాభకరమని వారు వాదన వాతాచించి తెలియగలదు.

(3) బొంబాయి రాజధానినండి పేరు రాష్ట్రమును ప్రత్యేకించుట లక్ష్మీనరాయణ తీర్మానించి, నెహ్రూజీ జేతక

తీర్మానములను పంపించుట, మహమ్మదీయులకు నిబంధించుటకు నెట్లు సంబంధము చేసిలో తెలియదు.

(4) 7 క్లాజులో మొహమ్మదీయ అను వదలు పారపాలన విషయమును, దీని లక్ష్యపథము 12 వ తీర్మానములో పవరింది. అది యాక్రందించుమున గలదు.

“కల్మి మొత్తం కరగజాల మొహమ్మదీయ నూతనముగ ప్రత్యేకించబడు తదితర రాష్ట్రములకు భారతదేశ తదితర రాష్ట్రముల పరిపాలనపై పాండిత్యముండవలెను.”

5. 4 క్లాజు (5) నకు యాక్రందించుటకు చేర్చబడి.

“మొహమ్మదీయులకు పాలనావిధులకు ప్రాథమిక పాఠశాల లందు వారి వారి శిక్షణలలోనే విద్య గలుగవలెను.”

భావమును తీర్చిదిద్ద 4 క్లాజునకు యాక్రందించుటకు చేర్చబడి.

“కామ్యమయొక్క భావ హిందూస్తానీ అయియుండవలెను. అది కామ్యమయొక్క భావ హిందూస్తానీ అయియుండవలెను. అట్లు భావమునకు వాడుక కవితా మొదలవలెను.

“రాష్ట్రములలో మహమ్మదీయ ప్రభుత్వములు యుండవలెను. హిందూస్తానీ అట్లు భావము నుపయోగించవచ్చును.

6. కేంద్రాసనపథలో మొహమ్మదీయలకు కాపాడుటకు 7 వ తీర్మానమునందలి 4/5 అనుదానికి బదులు 2/3 అని చేర్చబడి.

మీద చెప్పబడినవిషయలను మేము మహమ్మదీయుల కోరికలను నెరవేర్చుట కేతప్రయత్నించితిమో తెలియగలదు. కాని కేంద్రాసనపథలో 1/3 వకును వారికి ప్రత్యేకించు విషయమున మేము వాటిలో సంగీరించబడము.

సామములను ప్రత్యేకించుటకు మేము ప్రయత్నించినచో మేముతయంచేసిన వివేచనలకు మార్పులని వచ్చును. అందుచేత ఆ వర్తకి మేము వర్తికేయగనున్నాము. మొహమ్మదీయ రాష్ట్రములలోని మహమ్మదీయులను మాసిఫాల్సులనుదాల్చుటతో సంగీరించవలెనని మేముకోరుచున్నాము.

సిక్కులు మానవేదికను లక్ష్మీ తీర్మానములనుకూడ అంగీకరించవలెను మేము చాల విచారించుచున్నాము. వారి విషయమున మేము వాదన వాతాచించియున్నాము. ఇప్పటివారికిగలముఖ్యమైన వాదనలలో మొహమ్మదీయ రాష్ట్రములను రిజర్వేషన్లు చేయుట. కాని దీని తొలగించినందువలన సిక్కులకు కలగలదా మేమును నందచో. మేము గావించిన సిఫార్సులు ప్రస్తుతము చేత పరిశీలించుట చూచినయెడల శాస్త్రమునందగితోచును. అట్టి రిజర్వేషన్లపై తాత్కాలికముగ నుండవలెనని మేము తొలగించబడును.

9 వ రెడ్డిమహాసభసభకు అధ్యక్షుని యొక్క

కడప ఆస్థాన సంఘమువారి కేంద్ర విజ్ఞప్తి చేయుటకు సాహాయించుచున్నాము ఇతివరకు మీరు మహాసభాధ్యక్షుని సెన్సుకొనియుండినచో సరియై లేకండినచో యాక్రందించుటకు హరించినవారిలో నొకరినెన్నుకొనుటకు ప్రార్థించుచున్నాము.

1. శ్రీయుతులు పింగళి వెంకటరామరెడ్డి జూనియరు గారు ప్రాధాన్యము.
2. ,, శివాన బహద్రులు యం. కృష్ణస్వామిరెడ్డి యం. యల్. సి. గారు 21 వో ప్రెసిడెంటు తరువెల్లె.
3. ,, శివాన బహద్రులు సి. వెంకటరంగారెడ్డిగారు దేవాదాయబోర్డు అధ్యక్షులు, మద్రాసు.
4. ,, రావుబహద్రులు యం. కృష్ణస్వామిరెడ్డి వి. వి. జూనియరుగారు 21 వో ప్రెసిడెంటు చెంగల్పల్లు.
5. శ్రీయుతులు శ్రీ. శివారామరెడ్డి యం. యల్. సి. గారు 21 వో ప్రెసిడెంటు కడప.
6. ,, వల్లిపిల్లలరెడ్డిగారు రెడ్డిగారి పత్రికా సంపాదకులు, రాయవరం.

ఈ 9 వ మహాసభసభకు శ్రీయుతులు సి. వి. రెడ్డి (జిల్లాజడ్జి) యం. గూరిమలగారి జి. పుల్లారెడ్డి ఎం. పి. వి. సి. యల్. (మమరజాయింట్ కలెక్టరుగారివలన, ప్రారంభించేయబడుచున్నది ముందే ముందున్నాము.

నల్లమిల్లి తాతారెడ్డి. బ్యారంపూడి సూరారెడ్డి.

పూనా యువజనమహాసభ

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము నామోదించుట పూనా, డిసెంబరు 18:—విషయములకు సభలో స్వాతంత్ర్య తీర్మానమును గూర్చి 5 గంటలవరకు జరిగెను. ఈ చర్చకు భారత జాతీయ మహాసభా చర్యలకు జ్ఞాపకము తెచ్చింది.

మే 10 తారీఖు జాతీయవారము 1857 సంవత్సరమున జరిగిన భారత స్వాతంత్ర్య సోదా బుటుయొక్క చరిత్రగా మే 10 తారీఖు జాతీయవారముగా పరిగణించబడవలెనని తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

ప్రపంచయువకులకు సందేశము

నీచా, శ్రీశ్రీ, బర్మి, వర్మ, అమెరికా సెంటరు దేశమునందలి యువకులకు భారత యువకులు ప్రేమసందేశము పంపుటకు తీర్మానించబడినది. ఆ సభలోనున్న సోల్ ఎడ్డుగారు అమెరికాదేశపు యువకుల సందేశమును భారత యువకులకు తెలియజేసిరి. పండితజనార్దణగారు సోల్ ఎడ్డుగారికి భారత యువకులకు మననములను యువ భారత యువజనోద్యమ కేసులను జాతీయము మాత్రమేగాక అంతర్జాతీయముకూడ నైయున్నదని తెలియజేసెను.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానమును యొక్క ఆదర్శము. అది యెన్నడో లభించిన చాలవని తెలుచుచున్నది. తీర్మానము కోరుకొనెను.

ఈ తీర్మానమునకు చాలవని వ్యతిరేకముగా ప్రవర్తించిరి. కాని అధికసంఖ్యకుచే నామోదించబడినది. 483 అను మూలము, 240 ప్రతిపాదించుటకు ఉండిరి.

ఖిద్మతు ధారణ

యువకులందరూ తప్పక ఖిద్మతు ధరించవలెనని తీర్మానము చేసి తీర్మానము చేసిరి. యువకులు అత్యుత్సాహముతో నీ తీర్మానము సంగీకరించిరి.

సైమన్ కమిషన్

సయమన్ కమిషన్ తీర్మానము తీర్మానము గావించినది కోరుకు సయమన్ కమిషన్ తీర్మానము వారిని సంఘమునండి వెలికించవలెనని తీర్మానించబడినది.

ఆంగ్ల వస్తుబహిష్కారము

సాధ్యమైనంతవరకు ఆంగ్లవస్తువులను బహిష్కరించవలెనని తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

పోలీసు దుండగములు

ఇటీవల పోలీసులు చేయుచున్న దౌర్జన్యమును ఖండించుచు, పోలీసులచే చెల్లుని తీరినవారికి వారికలుంబులకు ఉపాధిగా తెలుపబడినది.

సాంఘిక సామరస్యము

యువకులు సాంఘిక సామరస్యమునకై ప్రయత్నించవలెనని తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

ఇతర తీర్మానములు

రాజకీయములకు యువకులు మెచ్చగా చాలాను యుండవలెనని, తీర్మానించబడినది. గ్రామపురస్థానము, విశేషించిన గ్రామములు, మూలకావ్యముల నిర్మాణములు, విశేషించిన గ్రామములు, ఆవిధములకు రద్దు చేయుట, రాజకీయ ఖయీలను విడుదలచేయుట మొదలగు వానినిగూర్చి తీర్మానములు చేయబడినవి.

అధ్యక్షుని యుద్ధోద్యమతో సభ ముగిసెను. (ఆ. ప్రెస్.)

కమలాక్షి

(విచిత్ర కథ)

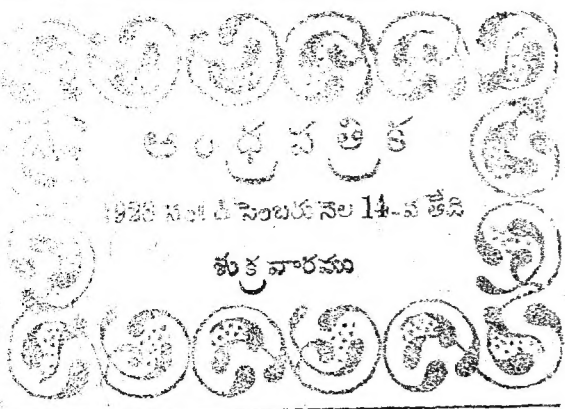
గంధకర్త:—నల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజా కాలేజి ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయనం వెంకటేశ్వరుగారు యం. పి., యల్. టి.

సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, ప్రతాపచార్యవహారములు, గుణ శీలములు సందర్భానుసారముగా పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, 7, కల్యాణేశ్వరి వీధి మద్రాసు.

వైద్యకేసులపై కౌంటర్ పెట్టినవల 1920 సం॥ ౧వ ఆక్టోబర్ 80 కాక్ నువనపరిచి ఈకోర్టువారే 1-12-28 బారీచేయబడిన ఈ త్రవ్వననపరిచి ఇకనాల్వంటుగా తీర్మానించబడినది. యుద్ధాతల వారి హక్కులకు గుంటూరు అప్పీల్ యార్ రిజిస్ట్రారి నమోదున రుదావు పనులొనపలేకు. విచారణలము 1-12-28 తేదీనుండి ఒక సంవత్సరము వరకుండును. నం. 16

సబ్ కోర్టు బాపట్ల } సి. వరదరాజులు పంతులు.
8-12-28. } అమీనల్ సబారి నేడీ జడ్జి.

కోస్తా వ్యాపార చట్టము

—*—

హాజీగారి కోస్తా వ్యాపార చట్టము వై ఇంచీ కేపు ప్రభువుగారు దాడి వెడలుటచే, బ్రిటీషు వర్తకులలో శ్రీవాంశోభన ప్రబలుట సహజము. ఇంచీ కేపు ప్రభువుగారు పేర్కొందిన నౌకాధికారి, వీరి నౌకలు హిందూదేశ తీరమునకు తరుచుగ వచ్చి పోవుచుండును. కోస్తా వ్యాపారమును భారతీయ నౌకలకు ప్రత్యేకించుచో వీరి లాభములకు కొంత నష్టము గలుగును. అందుచే వీరు మండి పడుచున్నారు. వీరి బ్రటీషుల గావించిన ప్రసంగములో కోస్తా వ్యాపార చట్టము శాసనముగలచో సామ్రాజ్య వాణిజ్యమునకు భంగము కలిగించుటయ్యగాక జాతుల అంతఃసంఖ్యయునకు గూడ విఘాతము గలిగించునని, చెలిపిరి. సామ్రాజ్య వాణిజ్యమునకు బ్రిటీషు వాణిజ్యమే, హిందూదేశ వాణిజ్యము ఏమాత్ర మభివృద్ధిగాంచినను ఇంగ్లండు గడించుచున్న వివేరిత లాభములకు కొంతనష్టము గలుగును. అందుకని హిందూదేశ వ్యాపార మభివృద్ధి గాంచకుండ ఎంతకాలము ఓణదళయం దుండవలయును? హైందవ నౌక లెంతకాలము వెనుకబడి యుండవలెను? కోస్తా వ్యాపారమును నాగరిక దేశములు తమ నౌకలకు ప్రత్యేకించినవి. వాణిజ్య రక్షణ కిది ప్రధానసాధనము. హిందూదేశ మిట్టి సాధనము నవలంబించుట ఏల దోననుగునో తెలియదు. కోస్తా వ్యాపార చట్టము జాతుల అంతఃసంఖ్యయునకు భంగము కలిగించుననుట కన్న ను వైచిత్ర్యము వేరుండదు. ఈ చట్టము ప్రపంచ దుర్లభక కారణమని ఇంచీకేపు ప్రభువుగారు చెలుపుటలో హేతు బుద్ధిని బాతుగ విడనాడు చున్నారు. ఆవేశ పూరితులగు చున్నారు.

ఇంతకు పూర్వము హైందవ వ్యాపారము బ్రిటీషు వ్యాపారపు పోటీవలన నడుగంటెను. హైందవ నౌకలకు తావులేకపోయెను. ఇంతకాలమునుండియు బ్రిటీషు వర్తకులు లాభము ననుభవించుచు, హిందూదేశ నష్టమునకు తోడ్పడియుండలేదా? హిందూదేశము తనకాళ్లపై తాను నిలువబడ నెంచినపుడు, వీరికింత ఆగ్రహము కలుగుట స్వార్థపరత్వము దప్పవేరగదా. హైందవ వ్యాపారాభివృద్ధి నే సహించనివారు, హైందవ స్వహాపాలనమును సహించగలరా? సర్ ఎల్లూథాయి శ్యామలదాసుగారు కరాచీలో నీడట్టముగూర్చి గావించిన ప్రసంగము, భావగర్భితమై యొప్పుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి రేర్పరిచిన నలహాసంఘములో శ్యామలదాసుగారికి నభ్యులు మరియొక సభ్యులకు సర్ ఆర్థురు ప్రూయోగారు చుట్టుపడిరించు, బ్రిటీషు ఇండియా స్టీము నౌకగే ను కంపెనీ యుండగ మరియొకరా స్థానము నాక్రమింప

గూడదని, చెలిపిరట. దీని యర్థమేమి? బ్రిటీషు కంపెనీలే శాశ్వతముగ నిలిచియుండవలెను. హైందవ కంపెనీలు పోటీనలునగూడదు. వాణిజ్య రక్షణము బోలు చట్టముల నికమీద నిర్మించుట కవశములేకుండ శాసనము గావించవలయునని, యూరపియను వర్తకులు గోరుచుండ, ఇకముందెన్నడును గూడ హిందూదేశము తన వాణిజ్యమును తాను రక్షించుకొనగూడదని తేలుచున్నది. యూరపియను వర్తకులు నలుపుచున్న గండగోళము జూచిన, హిందూదేశము సంపూర్ణ స్వతంత్ర పాలనము బడసినగాని, ఎట్టి యభివృద్ధి సాధ్యపడదని విడితము గాగలదు. బ్రిటీషు స్టీము నావిగేషను కంపెనీవారు, సింధియాస్టీము నావిగేషను కంపెనీతో పోటీ నలుపుటకు తమరేట్లను తగ్గించుచున్నారు. బ్రిటీషు కంపెనీ ఇతర దేశములలో గూడ తిరుగుచుండును గాన, హిందూదేశమున గలిగిన నష్టమును భరింపగలదు. సింధియాకంపెనీ పడిపోయిన పిమ్మట, బ్రిటీషుకంపెనీ తనరేట్లను మరల పెంచగలదు. 100 కి 15 నుండి పదివరకు, బ్రిటీషు కంపెనీ తనరేట్లను తగ్గించెనని, శ్యామలదాసుగారు చెలిపిరి. సింధియాకంపెనీకి సంవత్సరమునకు అయిదు లక్షల నష్టము వచ్చుచున్నది. బ్రిటీషుకంపెనీ పోటీ కిది తాళజాల కున్నది. శ్యామలదాసుగారు చెలిపినటులు, హిందూదేశమునకు స్వంతవాణిజ్య నౌకాదళ ముండవలయును. ఇట్టి యవసరమును వాణిజ్యనౌకాదళ విచారణ సంఘమువారు ప్రతిపాదించియుండిరి. ఇందుల కనుగుణ్యమగు చట్టమును నిర్మింపగోరుట, విచ్ఛేదము గాజాలదు. దేశమున కిది అత్యంతావసరమగు ఏర్పాటు. బ్రిటీషువర్తకులు కోస్తావ్యాపార చట్టమును నిరోధించుచో, హిందూదేశమునం దత్యంతనిరాశ గలుగును. అనంతప్రతిజ్ఞబలుగును. ఇంచీకేపు ప్రభువుగారి టిటి స్థితిని చెచ్చిపెట్టుటకు బూనుకొందురా? పూనుకొనుచో, వీరు హిందూదేశాభివృద్ధికి తీరనిభంగము కలిగించినవారగుదురు. ఇంగ్లండుకట్ట ఇదివరకే విశ్వాసము తగ్గుచున్నది. ఇట్టి చర్యలవలన, అయ్యది ఇంకను తగ్గకమానదు.

పోలీసు దౌర్జన్యము : సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ

సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభలో లక్ష్మీ పోలీసు దౌర్జన్యముగూర్చి చింతామణిగారు చెచ్చిన తీర్మానమును సభ్యు లంగీకరించుట బట్టి ప్రజలలో నెట్టి అనమ్మక ప్రబలియున్నదో యూహింపవచ్చును. పంజాబు సంఘటనలవలె లక్ష్మీ సంఘటనలుగూడ హిందూదేశ దృష్టి నాకర్షించినవి. చింతామణిగారు చెలిపినటుల పరిపాలన కిది అవమానకరముగ నున్నది. లా ఆర్డరులను ముత్రులకు వశపరుపగూడదనియు శాసనసభవారికి వీనినిలోను గావించగూడదనియు అధికారులు గోరుటలో అర్థములేక పోలేదు. శాసనసభ కీ శాఖ బాధ్యత వహించుచో పోలీసువారి చర్యలు ప్రజా ప్రతినిధుల పరిశీలనకు లోనగుచుండును. పైమను కమిషనువారు పోలీసు రక్షణతోగాని ఏప్రదేశమును ప్రవేశింపకున్నారు. వీరికొరకు గాను, పోలీసువారు నిర్బంధములకు బూనుచున్నారు. లా ఆర్డరు శాఖా రాష్ట్రమును గ్రహించుటకు మూత్రము ప్రస్తుత పరిస్థితు లక్కరకు వచ్చుచున్నవి. లాహోరు

సంఘటనలకు బిమ్మట లాలా లజపతిరాయిగారు చనిపోవుటచే యీతటితో పోలీసు విజృంభణము నిలిచిపోవునని తలంచినవారి యూహలు వ్యర్థము లయ్యెను. లక్ష్మీలో రెండు మార్లు పోలీసు దౌర్జన్యము కొనసాగెను. ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనలు నత్య విరుద్ధములనియు పండిత జనహరిలాల్ గారి ప్రకటనలనే యథార్థమని ప్రజలు భావించెదరనియు చింతామణిగారు స్పష్టపరచిరి. బహిష్కార ప్రదర్శన ములలో చాల్సొనిన వారిపై ననే గాక పోలీసువారు తమ కటాక్షమును సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమునందు హాంమెంబరుగ బనిచేసిన మహమ్మదాబాదు రాజాగారిపై గూడ బరిపిరట. మహారాజాగారిని, వారి కుటుంబమువారిని అనమానించిరట. ఇందుకు సంబంధించిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములును, ఛాయాపటములును చింతామణిగారియొద్ద నున్నవి. మహమ్మదాబాదు రాజాగారు ఎంత మొరలిడినను, పోలీసువారు వినలేదట. ఇంతకు పూర్వము వీరు లా-ఆర్డరు శాఖను నిర్వహించియుండిరి. ఇట్టివారికి దిక్కు లేనపుడు, తదితరుల గతి ఎటులుండునో యూహింపవచ్చును. మహమ్మదాబాదు రాజాగారు మహమ్మదీయులచేతనే గాక హిందూవులచేతను తదితర సంఘములవారి చేతను గూడ గౌరవింపబడుచుండిరి. వివిధ రాజకీయపక్షముల వారును వీరిని గౌరవించుచున్నారు. కాని, పోలీసు వారికి మూత్రము వీరు కొరగాని వారయిరి. ప్రభుత్వ కార్యదర్శి జెప్పినసమాధానము కడు నిస్సరముగ నున్నది. కమిషను సభ్యులపై ప్రజలు రాళ్లను విసరి రని జెప్పట, కేవల నిరాధారము. బొంబులు మున్నగు ఉపద్రవ ముండునని ప్రభుత్వమువారు భయపడి రనుట ఎంత వింతయో యూహింపవచ్చును. పోలీసు వారు ఇచ్చినచ్చినటుల పర్చించుచున్నను, ప్రజలు శాంతి వహించియుండుట బట్టి ప్రభుత్వకార్యదర్శి సమాధానము నిరాధారమని వ్యక్తమగుచున్నది. లక్ష్మీ సంఘటనములు శోచనీయము లయినను, అవి తప్పని సరియయ్యెనని, హాంమెంబరుగారు సమాధానముజెప్పిరి. అవి ఏల తప్పని సరియయ్యెనో వీరు చెలుపలేదు. ప్రభుత్వమువారికి తమ అతిథులగు పైమను కమిషనువారిని కాపాడుట విధియైనచో, ప్రజలను కాపాడుటగూడ విధియే యగుచున్నది. మహమ్మదాబాదు రాజాగారిని అనమానించు తలంపు ప్రభుత్వమునకు లేదనియు, రాజాగారు తిరిగిరాగనే ప్రధాన కార్యదర్శి వారియొద్దకుపోయి సందర్శములను వివరించుననియు, హాంమెంబరుగారు జెప్పిరిగాని, అవమానము జరిగినపిమ్మట ఇట్టి సమాధానములవలన నేమి లాభముండును? అసధికార సభ్యులొకరు గోరినటుల అధికార చర్యలగూర్చి నిష్పక్షపాతమగు బహిరంగ విచారణజరుగుట యవసరము. పోలీసు దౌర్జన్యమును సమర్థించుటవలనను, దానికి ప్రేరూత పూయటవలనను, ఎట్టి విశ్వాసము గుదురజాలదు. లా ఆర్డరు లనిన ఏవ గింపు కలుగుట కిట్టి చర్యలే కారణమగుచున్నవి. పోలీసువారిపై ప్రజలు రాలు రువ్విరను వార్త అనత్యమని, పండిత గోవిందవల్లభ పంతులుగారు చెలిపిరి. బహిష్కారవాదులు పక్షపాతముతో బలికిరనినను, సహకారపాదియగు హాబిబుల్లాగారి విమర్శ వమే పోలీసువారు సలిపిన అక్రమములను చాటుచున్నది. హాబిబుల్లాగారు తాలూకాదార్లు, పైమను

కమిషను వారికి విందొసగినవారిలో, వీరొకరు. కమిషనువారి ఎదుట వీరు సాక్ష్యమును గూడ యిచ్చియుండిరి. తామెంత సహకారాభిలాషులయినను, లక్ష్నోలో జరిగిన పోలీసు దౌర్జన్యమును తాము సమర్థింపజాలమని, హబిబుల్లాగారు స్పష్టముగ చెలిపిరి. బహిష్కార ప్రదర్శనము జరుపుటకు, పోలీసువారు ప్రత్యేకించిన తావు స్టేషనుకు చాలదూరముగ నున్నదనియు, అక్కడ నుండి ప్రదర్శనము గావించుటకు సాధ్యపడదనియు, అంధులగు పొరులొకరు దారుణముగ కొట్టబడిరనియు, మహమ్మదాబాదు రాజాగారికి జరిగిన అవమానము ఘోరమనియు, హబిబుల్లాగారు జైషియుండుటచే, ప్రభుత్వమువారి సమాధానము సహకారవాదులను గూడ తృప్తిపరుపలేదని యూహింపవచ్చును. ఇట్టి దౌర్జన్యము నావజాలని భారతీయులగు ప్రధాన కార్యదర్శియు, హోంమెంబరుగారను వెంటనే రాజీనామా నిచ్చుటమేలని, హబిబుల్లాగారి తలంపు. చింతామణిగా రిడికరకు మంత్రిపదవిని నిర్వహించియుండిరి. వీరిని బాధ్యతలేని ఆంధోళనా పరులని జైప్ప్ వీలులేదు. చింతామణిగారి తీర్మానమును శాసనసభ వారంగీకరించి, అధికారచర్యను నిరసించిరి. ప్రభుత్వమువారి కనయనను సమగ్రముగ విచారణ నలిపెదరని దోచడు. శాసనసభ తీర్మానములను వీరు గౌరవింపరని తెలిసిన విషయమే. అయినను ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తపరచి, సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభవారు తమ గౌరవమును కాపాడికొనినందులకు వారి నభినందింపవచ్చును.

నెహ్రూకమిటీ: అనుబంధ నివేదికము

నెహ్రూకమిటీవారు అనుబంధ నివేదికయందు స్వల్పపు మార్పుల గావించినను ముఖ్యసూత్రములను నిలిపియుంచిరి. ప్రజా పరిపాలనమునకును నిరంకుశ పరిపాలనమునకును మధ్య స్థానములేదని వీరు మరియొకమారు స్పష్టపరచిరి. హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మొనగగూడదని వాదించువారిని దారికి దెచ్చుటకు వీరు ప్రయత్నింపబోరు. అట్టివారి నెంత నమ్మింప చూచినను వ్యర్థ ప్రయత్నమే యగును. హిందూదేశ లాభము తమ కష్టమని భావించెడివారితో వాదించి ప్రయోజనమేమి? నెహ్రూ విధానము పాశ్చాత్య విధానముల ననుసరించుచున్నదను ఆక్షేపణ కెట్టి విలువయుండదు. ప్రజాపరిపాలనము పాశ్చాత్యుల సొమ్ము మాత్రమే గాదు. ప్రాచ్య దేశము లన్నియు, ప్రజాపరిపాలనమును స్థాపించుచున్నవి. పాశ్చాత్య దేశములలో ఇటలీ, స్పెయిను దేశములు నిరంకుశ పరిపాలనమును కొనసాగించుచున్నవి. ఇట్టిస్థితిలో ప్రజాపరిపాలనము గాని మరియొకమార్గమును హిందూదేశము నృజింపవలెననుట, వ్యర్థప్రతిపాదనమా. ప్రజాపరిపాలనమునకు భిన్నమయినది నిరంకుశపరిపాలనము దప్ప వేరొకటి లేదని, నెహ్రూసంఘమువారు భావించుచున్నారు. ప్రాచ్యవిధాన మనిన, వైటుహాలు నిరంకుశాధికారమును నిలిపియుంచుటయే యగుచో, అట్టి ఏర్పాటు సుతరాం బనికెరాదనియు, సగముసగము ఏర్పాటులు హానికరమగును, యివిషయమై ఇంకను వెనుదీయుటకు సాధ్యపడదనియు, వీరి నమ్మకము. సాంఘికసమన్వయ విషయమై నెహ్రూకమిటీవారు గావించినసూచనలు, చాల సౌష్ఠవమయినవి. మహా

మృదాలీగారి అధ్యక్షతక్రింద గూడిన బీహారు మహామృదీయ సమావేశము గూడ సామాన్యనియోజక వర్గముల నామోదించెను. ఆగాఖానుగారి విచారితాభిప్రాయములను నెహ్రూకమిటీవారు విమర్శించిరి. బ్రిటీషువారు స్వాధికారమును విడుచుట, ఆగాఖానుగారి కేమాత్ర మిష్టము లేదు. అయినను ఆగాఖానుగారి సూచనలను, బ్రిటీషుపత్రికలే విమర్శించినవి. కెనడాతో హిందూదేశమును పోల్చుటలో ఆగాఖానుగారు పొరబడిరి. కెనడాదేశము స్వపరిపాలనానంతరమున, అంతఃకలహములను విడనాడి సత్వరాభివృద్ధి గాంచెను. హిందూదేశము గూడ అట్టి పరిణామమునే గాంచకమానదు. హిందూదేశము తననుదాను రక్షించుకొనజాలదు గాన, దానికి స్వపరిపాలనమియగూడదని ఒకవంక జెప్పటయు, వేరొకవంక రక్షించుకొనుట కవకాశ మియకబోవుటయు ఎంత విరుద్ధములో యూహింపవచ్చును. ఇట్టి దృక్పథమును మాంటాగూగారు గూడ నిరసించియుండిరి. వివిధరాష్ట్రములును స్వాతంత్ర్య మనుభవించుచున్నను, కేంద్రప్రభుత్వమునకు లోబడియుండవలయునని, నెహ్రూ కమిటీవారు దెలుపుటలో ఘడల్ పద్ధతిని, ఏక పరిపాలన పద్ధతిని సమన్వయము గావించిరి. యుక్తవయస్కు వచ్చినవానికి వోటు అధికారమిచ్చు ఏర్పాటు గూర్చి వెలుపడిన ఆక్షేపణలకు, కమిటీవారు తగిన జవాబిచ్చిరి. స్వదేశసంస్థానముల విషయమున, సంస్థానాధీశులు చెలిపిన ఆక్షేపణలకు వీరు తగు ప్రత్యుత్తర మొనగిరి. సంస్థానముల హక్కులకు భంగము కలిగించు నుద్దేశ్యము వీరి కెంతమాత్రము లేదు. హిందూదేశ సమాఖ్యయందు సంస్థానములు జేరదలచుచో, నెహ్రూకమిటీవారట్టికోర్కె కనుకూలురే. ప్రభువులసభలో జరిగిన చర్చబట్టి, సంస్థానాధీశుల కెట్టిఆశ యుదయింపజాలదు. సంస్థానాధీశులు తమ ప్రజలకోర్కెలను నెరవేర్చుచు, బ్రిటీషు ఇంజియూరజల అభిలాషల కడ్డుపడకుండ ప్రవర్తించుచో, సంస్థానాభివృద్ధికి తోడ్పడగలరు. సంస్థానాధీశులు సరియగుమార్గము నవలంబించెదరని, కమిటీవారు తలచుచున్నారు. సాంఘికప్రాతినిధ్యసమన్వయ పదిసంవత్సరములకు బిమ్మట, పునర్విమర్శించుటకు గూడ నెహ్రూకమిటీవారు నమ్మజించిరి. మహామృదీయాభిప్రాయము నేతీరున నయినను సమాధాన పరచుటకు, నెహ్రూకమిటీవారు నలుపుచున్న ప్రయత్నములు సంప్రదనీయములు. పదిసంవత్సరములకు బిమ్మట, సాంఘికప్రాతినిధ్యమును తీగి వాంఛించువా రుండరని నమ్మవచ్చును. పంజాబు, బెంగాలు మహామృదీయులు, నెహ్రూకమిటీ సూచనల కాక్షేపింపక బోవుటచే, ఆవిషయమై పునర్విమర్శింప నవసర ముండదు. మిగిలిన రాష్ట్రములలోని మహామృదీయులకు స్థానములను ప్రత్యేకించుటయెగాక సామాన్య నియోజక వర్గములో పోటీ చేయుటకు గూడ వారికి హక్కుకలదు గాన ఎట్టి కష్టము కలుగజాలదు. అస్తి విషయమై యిదివరకు గల హక్కుల నికమీద గూడ రక్షింపవలెనని లక్ష్నో సమావేశమువారు అంగీకరించిన సవరణను, నెహ్రూకమిటీవారు పొందుపరచిరి. గవర్నరుల నియామకమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారికే వప్పగించిరి. నివేదికను భాగములుగగాక అంతను నంగీకరింపవలయు ననియు విశిష్టభాగములు అనినాభావ

నంబంధము గలవనియు లక్ష్నో సమావేశమువారు గావించిన సూచనను నెహ్రూ కమిటీవారు పొందుపరచిరి. వివాదముల కొక అంకుండ వలయును. రాబోవు కర్వనుచునులో జరుగు నిర్ణయమును భావముగ నెంచి పనిచేయుట వివేకము. అన్ని పక్షములవాడును నెహ్రూ కమిటీ నివేదికలన్ని ఆమోదము చూపుచున్నారు. ఇంకను వెలుపడుచున్న ఆక్షేపణలు త్వరలో సంతరించునని భావించెదము.

సి. ఐ. డి.

జవహరిలాల్ నెహ్రూగారి నిటీవల దౌర్జన్యమునకు పురిగొల్పిన నెచిన సి. ఐ. డి. భటుని చర్యను గాంధీ మహాత్ముడు యంగుఞ్చిడియా పత్రికలో నిరసించుచున్నాడు. సి. ఐ. డి. కి సంబంధించిన బెనర్జిగారి చరిత్ర మిదివరకే వెల్లడియై యుండుటచే ఇట్టిచర్య లాశ్చర్యము గలిగింపజాలవు. పోలీసు పద్ధతులెంత ఏహ్యములో ఇట్టి నిదర్శనములజట్టి విడితముగను. కాని గాంధీ మహాత్ముడు సూచించినటుల రాజకీయ ప్రచారకులు లోపల నొకవిధముగను వెలుపల నొక విధముగను ప్రవర్తించ నంతవరకు సి. ఐ. డి. భటుల ప్రోద్బల మెట్టి హానిని గలిగింపజాలదు. సత్యమును అహింసను సాధనములుగ గైకొను సంతకరకు భారతీయులను దుష్పథము ద్రొక్కించుటకు సాధ్యపడదు.

మద్యపాన నిషేధ ప్రచారము

ప్రభుత్వమువారు 4 లక్షల రూప్యములను ప్రత్యేకించుట

మద్యపాన నిషేధ ప్రచారముచూర్చి కాపనపథావో జేయబడిన ప్రక్కల కొంతవరకు బడిన జభాలుల పనులించియు గత నెవ్వరినెలలలో ఉదక మండల భుక్షణ గా మత్తయ్య చెందలిమారుగా రొంగి ముండిన యాపవ్యాసము ననుసరించు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు 4 లక్షల రూప్యములను ప్రత్యేకించిన తెలియుచున్నది. ఇందులో నొక లక్ష రూప్యములు స్థానికసంఘములకును తక్కిన రి లక్షల రూప్యములు మద్యపాన నిషేధ ప్రచారము చేయుచున్న యితర సంఘములకును, ఉపవ్యాపకములను ప్రత్యేకింపబడినవి. ప్రభుత్వోద్యోగులు యా ప్రచారములో పాల్గొంటుకు ప్రభుత్వమునా రంగీకరించుటగా దెలియుచున్నది. ప్రచార కార్యము 1929 ఏప్రిలునుండి ప్రారంభించబడును. ఈవిషయము చూర్చి ప్రభుత్వమువారు లోకములోద్బలము మునసిపాలిటీల కను ఉత్తర వాసగనన. (ఫి. 12)

శ్రీ స్వానంద భవనము

796 శ్రీ రాజగోపాలస్వామిస్థానము-తంజావూరు

పన్నెండవ వార్షికోత్సవము యానెల 16 వ తేదీ ఆదివారమువారు జరుగుదు

శ్రీ విఘ్నేశ్వరస్వామివారి ఉపాసకలగు శ్రీయుల టి. ఏ. ఆర్. దత్తగారి అధ్యక్షతక్రింద ప్రజల యుపాకా ముష్టికాభివృద్ధికారకు పనిచేయుచున్న యీ సంస్థ పన్నెండవ వార్షికోత్సవము యానెల 16 వ తేదీ ఆదివారమునాడు తంజావూరులో జరగనును. దీనిని కన్య దానము పూజ వార్షిక సేవలనును స్వామివారి నిష్కలప్రసాదమునకు పకం జతల కొరకును మున్నగునవి జరుగును. భిక్షులను విశ్వేయ ప్రార్థితులు అతి కొద్దికై వి. రామచంద్రశాస్త్రిగారు ప్రకటకారము చూతు ప్రాచీరి.

నీమ తపాలా నోటిసు.—కొలంబో చౌధూ హరి వనం బోవు తపాలా 15-12-28 తేదీ నాయుంకాలము 6-25 గంటలకు జరలం పోస్టాఫీసునంద మాయబడును.

విదేశవార్తలు

సార్వభౌమని ఆరోగ్యము

గురువారమురాత్రి 8-15 గంటల ప్రకటనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతరంతి)

లండన్, డిసెంబరు 14:—గురువారము రాత్రి 8-15 గంటల వరకు ప్రకటించింది. సార్వభౌమని సీరసముగానున్నది. కొంతమంది గుణము కనిపించుచున్నది. ఆమెను ప్రకటనము కొంత నిశ్చయించింది. దేవునినున్నది. సీరసముగానే యున్నది. సత్తము పొందెను. కాని నాటి నివాసముగానున్నది. కేంద్రవిశిష్టత అయిన 24 గంటలలోపుగ ఎట్టి ప్రమాదము లేకుండుట మంచిదే అయినను సీరసము ఎక్కువగా నుండుట ప్రమాదకరము. రాజనందరము దున్నవారిని భయముగనే యున్నది. బాధను పుచ్చుకొను కత్తి గల్గెనందుకు భయపడెను. నివసించుచున్నది.

లండన్, డిసెంబరు 18:—చిన్న సంభవములో మేరగా కొంత సార్వభౌమని ఆరోగ్యము తృప్తికరముగ నున్నదని నేటి మధ్యాహ్నము తెలిసినది.

ఆఫ్ఘిష్టత కెందుగాకయి కొంత ఆమెకా (కజలం ద) తరపున సానుభూతిని కూర్చున్నది. తొలియూలముగ దెలిసింది.

బోలివియా పెరుగ్వేతగవులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతరంతి)

లండన్, డిసెంబరు 14:—కొరియాని బంపిన కలుగుకు బోలివియా తక్కువగా పెరుగ్వేత యనుచున్నది. పెరుగ్వేత సమాధానమును తెలుపుచున్నది. కొరియానియొక్క పరిష్కారమునట్టి సూచనలను తెలియజేసినది.

ప్రభుత్వసభ-సంస్కరణములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతరంతి)

కన్య, డిసెంబరు 18:—క్లారెండ్ క్రభుని సంస్కరణములపట్లమున నేడు మరల చర్చించింది. క్లారెండ్ క్రభుని సంస్కరణములు ప్రభుత్వ సూచనలకంటే బాగున్నవి. అన్ని విషయాలను తీసి ప్రాతినిధ్యము నీయవలెను. ప్రభుత్వలందరి సమ్మతిని బడయు ఏర్పాటుల నింతవరకును చేయవలెను. ప్రభుత్వలకు సమ్మతిమైన ఏర్పాటు ప్రజల ఆనందమునకును బడయవలెను. క్లారెండ్ క్రభుని ఏర్పాటులను పరిశీలించి చూచి సమంజసముగ తీరుచునీ రీతిని ప్రభుత్వం దలిచినది. ఉన్న ప్రకారము వాటి సంగీకరించుట సాధ్యమనిరి. చాలమంది కన్య ర్యేటివులే ఎచ్చెదరనిరి. ప్రాసార్లను రికార్డులేమను ప్రకారము ఎన్నుకొన్నచో ఆ 150 లో చాలమంది ప్రభుత్వం కన్యర్యేటివులే ఎచ్చెదరనిరి. ప్రభుత్వసభలో అన్ని రాష్ట్రములకు ప్రతినిధులుగా న్యాయముగ ప్రాతినిధ్యమునుండుటలు సమరంజేయవలెనని స్పష్టమైన ప్రభుత్వ సూచనలను, క్లారెండ్ క్రభు సీరసమున సంగీరించెను.

గ్రీకు ప్రభుత్వమునకు నిన్నయదయమున లండన్లో పూర్తి అయినది.

భారత దేశవ్యవహారము

సమిష్టిసాయినంపుములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతరంతి)

ప్రభుత్వ సభవారు భారతవ్యవహారములను పరిష్కరించు సమిష్టి సాయినంపుమును నియమించిరి. అందు మిడిల్స్ ప్రభుత్వ మెన్నుకున్న ప్రభుత్వ వ్యర్థి, ల్యూసింగ్ ఆఫ్ఫీసు, ఇన్స్ట్రక్షన్ వర్గించి, నపుశ్చాన్ ప్రభుత్వం, కెడ్, మెన్స్ అలివియన్ ప్రభుత్వం సభ్యులుగా నియమించబడిరి.

బరోడా ముసరాజు, పనగరురాజు, అగాఖానగార్లు గురువారమునాడు రాజపుతానా నాలో బయలుదేరిరి.

విదేశవార్తలు, వెర్నెజైల్ కామిడియన్ లు వేరొందిన
జి. హెచ్. వీరన్నగారి గుబ్బి బాయ్స్ కంపెనీ, మైసూరు
5428 15-12-28 తేది శనివారం రాత్రి 9 గం 30 నిమిషములకు
వాట్టాక్కు తియేటరునందు (పత్తవాత నాటకశాల).

శ్రీ కృష్ణ పారిజాత నాటకమును
13-12-28 తేది ఆదివారం సాయంత్రం 5 గం 30 నిమిషములకు

శివజిలంధర నాటకమును ప్రదర్శింతురు.
ప్రజాదరమును చూడగలందులకు మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాడు. కె. ఎం. నాగప్పచెట్టి, కల్పాక్షర

కన్యర్యేటివులు రాబోవు ఎన్నికలలో ఓడిపోయెదరు

రోధర్మయారు ప్రభుని నవాలు

లండన్, డిసెంబరు 18:—రాబోవు ఎన్నికలలో కన్యర్యేటివులు తీవ్రముగ ఓడిపోవురని రోధర్మయారు ప్రభుత్వం పేర్కొనెను. చూడెదముగాక మేము ఓడిపోయింపుమని ఎర్ శోయిన్స్ పొమ్మగారు పంపెను. ప్రభుత్వంవారి విధానము ఏదాత్రము ప్రజల కనుకలముగ లేకపోవుటచే ఓటమి తప్పదనుచున్నాడు.

సార్వభౌమని ఆరోగ్యము బాగులేదని వి విల్లింగ్స్ ప్రభుత్వం క్యూరెన్ ప్రయోగమును మానుకొనెను. ఆస్ట్రేలియా ప్రజలుగూడ విచారించుచున్నారు.

1927 సామ్రాజ్య వ్యవసాయ పరిశోధకసభా తీర్మానములను ఆమెలలో తెల్పుటకు ఏర్పాటుల వాతావరణము చున్నాడు

క్రొత్తగా ప్రారంభమైన బ్రిటిషియా వార్తాపత్రికను పర్యవ్యక్తియగు వ్యవసాయసంఘం బిల్కెన్ పోతు ప్రభుత్వం జరిపించినది. ఇది యొక వారపత్రిక.

సంస్థానాధీశ్వర లండను సార్వభౌమనిపట్ల ఆచుదల స్వావిభక్తితో నున్నారని కమ్యూనిస్టు విలియంసుగారు ఇంగ్లండులో క్యాన్సెటర్ హోలండు దువ్వకొందిరి.

కర్ణాటక ప్రభుత్వ 19 డిసెంబరువరకు బయలుదేరింది.

సామ్రాజ్యవ్యవసాయపరిశోధన ఇంగ్లండులో జరిపెదరు.

సామ్రాజ్యపర జరగులేదీ ఎన్నుకో నిర్ణయముశాస్త్రము.

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

వి. పి. నెం 40/1928

పెట్టిషన్ నంబరు:—(1) పీకపాటి పేరయ్య కొమాడడు సుబ్రహ్మణ్యుడు, వయస్సు 65 సం॥ లు (బాప్టాగలం, భూస్వామి.

(2) పెరికల తాకయ్యగారి కొమాడడు వెంకటస్వామి, వయస్సు 42 సం॥ లు కమ్మలం వ్యవసాయ తీసనం

(3) తమ్మవరం రావలింగయ్యగారి కొమాడడు వెంకట సుబ్బారావు, వయస్సు 87 సం॥ లు వైప్రబాప్టాగలం భూస్వామి

(4) పీకపాటి వెంకట్రాయుడు కొమాడడు సుబ్బ రామయ్య వయస్సు 89 సం॥ లు (బాప్టాగలం, కరనడి నివాసములు.

రెస్పాన్ డెంట్లు:—చాకా అప్పారెడ్డి, మిర కొండక.

పైన తెలుపబడిన పెట్టిషన్ దాడులు 1920 సం॥ రం 5 వ ఆక్టులోని 80 సెక్షను క్షణసరిచి ఈ కోర్టువారిచే 1-12-28 తేదీన జారీచేయబడిన ఆర్డర్ ప్రకారమిది ఇన్ సాల్వెట్టుగా తీర్చారించబడినది. యుద్ధాధిపతి వారి వాక్కులను గుంటూరు, అఫీసియల్ రికార్డుగారి పుత్రుడును యుద్ధాధి పరమకొనసలెను.

విడుదలకాలము 1-12-28 తేదీ నుండి 1 సం॥ రకు వరకుండును.

జో-కోర్టు, కాట్టె, సి. వరదరాజులు పంతులు, 8-12-28. అడిన్ నల్ సబార్డినేట్ జడ్జి.

వాతావరణ నిస్థితి

1928 సం॥ డిసెంబరు నెల 14 తేది శుక్రవారము

అక్షయి	అక్షయి	అక్షయి	అక్షయి	అక్షయి
గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	అక్షయి	సామ్రాజ్యవ్యవసాయ పరిశోధన
88	61	...	14.8	+ 2.8
80	68	...	25.1	+ 18.5
81	65	...	18.9	+ 0.1
81	66	...	14.0	- 0.8
88	69	...	8.0	+ 1.7
82	62	...	4.1	- 2.1
...	8.4	- 2.7
88	62	...	7.4	- 1.7
84	67	...	16.2	- 4.9
88	67	...	27.7	- 1.8
82	69	...	69.8	+ 9.8
88	62	...	8.3	- 2.5
81	61	...	8.8	- 2.1
86	69	...	14.6	+ 1.0
88	72	...	45.8	+ 12.5
83	69	...	18.1	- 0.4
82	77	...	26.5	+ 1.8
...	11.8	- 8.9
82	78	...	22.0	+ 8.4
87	72	...	27.8	+ 7.0
90	69	...	17.9	+ 1.9
83	69	...	14.5	+ 8.7
78	67	...	17.1	+ 8.1
71	66	...	9.8	- 2.5
61	46	...	29.4	+ 8.8
62	41	...	41.8	

సర్వోదయము:—మిడిల్స్ ములో ఆకాశము నిగ్గులు ముగియున్నది. శీతోష్ణస్థితి మామూలుగనున్నది.

డెక్కె:—వగటివడివి 8 మిలీమీ 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్పాటకము:—నెల్లూరులో ముట్టు దట్టముగా యున్నది. మద్రాసులో రాత్రివేదివి 8 డిగ్రీలు తక్కువ.

వి. పి. నారాయణలయ్య, పరమ. వి. పి. నారాయణలయ్య.

సంఘ బహిష్కారము

ఈక్రింది తండ్రి వరకు మిలియన్ల సమరంగారి వద్దనుండి దక్షిణభారత లిడరలు ఫెడరేషన్ కార్యదర్శి చేరినది:

తండ్రి వరకు యెడియన్ చేరియందరేడు, కాని, సంఘ బహిష్కారముగూర్చి వార్తాపత్రికలలో గావించబడిన ప్రకటనలన్నిటిని, కాంగ్రెసు నిర్మాణకమిటీ తీర్మానము నైనును కమిషన్లో మాకార మొదలగు కానవసర్యులకు మాత్రమే వర్తింతునగాని, కమిషన్లో సమాచార మొదలగు యెడియన్లు మరలకు వర్తింపదు. సంఘ బహిష్కారము వా స్వంతసూచన ఇది. ప్రస్తుతము అమలులో లేదు. మీ ఫెడరేషన్ కన్వెన్షన్ సమావేశమునకు హాజరు నని దలచెదను. (శీ తెను)

లక్ష్మీ పోలీసు దండగములు

శాసనసభవారీచే ఖండించబడుట

చింతామణిగారి తీర్మానము నిస్సందేహముగ నంగీకరింపబడుట

మహమ్మదాబాదు రాజాగారికి అవమానము-ప్రభుత్వమువారు తీమాకణదెల్పుట

లక్ష్మీ, దిశం 18:— సమస్త కర్తవ్యముల కావసర భయందు లక్ష్మీ త్రములు ముగియగానే రాజీ చి తీరా ముగాన సభాధ్యక్షులు సార్యభౌము ఆవ్యవహారికము పును వా ఆమురాజాగారికి గౌరవము ప్రార్థనలచేసి సార్యభౌముని కుటుంబమునకు సందేశముపంపలేనని తీర్మానము ప్రతిపాదించగ అంగీకరించబడినది.

జి అర్. లాబద్ధుగాన సభాసాయకులు ఆధికపభ్యులు తమవారే లేది కాసనసభ్యులగు రాజాశంకుదయాలుగారి మరణమునకు, జాతీయ సాయకులగు లాలా లజపతిరాయగారి మరణమునకు విచారముచేయు లాలాకిరూర్పు యిట్లు చెలిపి:— లాలాజీవరణమునకు యావద్భారతదేశము వగదుటగాంచి వారు జాతీయ సాయకుడుగ సంపాదించిన ఘనత తేలగుకొనగల్గిరి. జాతీయ సాయకునియెడ భారతీయులందరు ఏకగ్రీవముగ జూపిన భక్తికిశేష మత్యుక్తుతము. ఇత్యు భారతీయుల ముగ్ధుల సంపదను వెలిబుచ్చుచు న్నది. ఇందు పలన జనులెల్లరు ఒకేదృష్టి గలిగియున్నారనియు దేశమునకు సేవచేసినవో దేశీయులెంతయు కృతజ్ఞులై యుండుననియు, యావజ్జల ఉత్సాహమునందలన ఆధికమై పెద్దవాడిసామలను తగురీతి నింకగల్గుడు. వివిధతన సాయకులను లాబద్ధుగారి అభిప్రాయములతో నేకీకరించిరి.

అడ్డర్న మొట్టతీర్మానము

లక్ష్మీలో పోలీసువారు నవంబరు 28, 29, 30 దిశం బున రేడియో కాలియములగు ప్రజల కొట్టుటనుగూర్చి వారి చర్యకు నిరసించి చర్యించుటకై బి. య. చింతామణిగారు అనుమతిగోరినది అధ్యక్షుడు ప్రకటించి సాయంకాలము 4 గ. చర్య జరుగునట్లు నిర్ణయించెను.

నేడు లాంఛనరహస్య బిల్లు చర్చింపబడవలసియున్నను చింతామణిగారి ప్రతిపాదనయందే సభ్యులెక్కుడు శ్రద్ధనహించిరి. చర్య సగ 4 గ. ప్రారంభమై రెండుగంటలనేపు జరిగెను. ప్రేక్షకు లత్యధికముగవచ్చిరి.

చింతామణిగారు

తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు యిట్లుచర్యనిందిరి. నైమకు కమిషనువారు లక్ష్మీవచ్చినపుడు యిచ్చట జరిగిన యాదంతము యావద్భారత దేశవృష్టిని ఆకర్షించెను. అందరిచే గర్వింపబడినది. పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారు నైమకు కమిషను యెదుట సాక్ష్యముతో పోలీసువారిపై కాసనసభల కధికార ముండరాదని యెందుకుచెప్పిరో యిప్పుడు విశేషమైనది. భారతదేశ భూమి అభ్యుదయమును నిర్ణయంప నియమించబడిన విచారణకర్తలు భారతదేశముందే యేమాలకుగోయినను ప్రజలయెదుట బతుకుట నెరచు దొంగలవలె కంట పోలీసువారి కావలా లేనిది పోలీసుకుండుట శోచనీయము. లాహోరులో పోలీసువారు సాయకులను బాదుట తరువాత లజపతిరాయగారు చనిపోవుటకట్టి ప్రభుత్వమువారు బుద్ధిమెచ్చుకొని పోలీసువారిదుండగముల కద్దు పెట్టెదరని భావించబడినది. కాని అట్లు జరుగలేదు. లక్ష్మీలో నేమిజరిగినదియు యెల్ల రెంగినదే. నిష్పక్షపాతముగ వార్త ప్రచారకసంఘమును తెలిపియున్నది. ప్రతికల ప్రత్యేకవిశేషములు తెలిపియున్నాడు. బహిష్కారమునందు పాల్గొని అసందర్భమున అచ్చటనున్న పెద్దలుగూడ ప్రకటించిరి.

ఇ.వ.న్సి.కా.ద.ని ప్రభుత్వ ప్రధానకార్యదర్శి పేట రెండు ప్రకటనలు గావించబడివి. ఇతివందరికన్న గొప్పజానెన. తనపోలీసువారు దేశీయవంటివారినియు యెన్నడు తప్పుజేయరనియు చేయజాలరనియు చెప్పసాగినారు.

నేను రాజకీయములందు పండిత జనపరిలాలుగారితో నన్నివిషయములందు, యేకీభింపకున్నను, ఆయనకు యెడ నాకెంలేని గౌరవముగలదు. పండిత జనపరిలాలుగారు ఉత్తమ గుణగుడు, బహువిద్వాంసు. పండిత జనపరిలాలు గోవిందలల్లభ పంతుగార్లు చెప్పినది కాదని ప్రభుత్వ ప్రకటన నమ్మెడివారెవరు నుండరు. లక్ష్మీలో రెండువారములవరకు స్వాతంత్ర్య పాలనయే లేకుండెననుట నిస్సంశయము. బహిష్కార ఉత్సవమునందు పాల్గొనినవారిలో చేయిచేసినా నుటనో పోలీసు పాడునంత్యుచి చెందలేదు. ఇజిరకు హోయ మెంబరుగనుండిన మహమ్మదాబాదు మహారాజాగారు కె. సి. ఎస్. వి. గాజీగూడ యిట్లు

జరిగెను. ఆరెండుపందర్బములందు మహారాజా వారువవారికట్టిల వీరులును పోలీసువారి నిర్బంధమునందుంచబడినది ఈపుజేయుటకు ఉత్తర ప్రభుత్వములను ఫోటోలును శావద్దగలవు. ఈ మహారాజావారే మూడేండ్లక్రిందలయారాష్ట్రమునందు స్వామి పరిపాలనకు కాంతి సంతతులకు అధికారముగా నుండిరి. వారెంత మదన్నను యీ అవమానము తప్పకకాదు నల్ల కోలువాడగుట చేతను ధర్మమాలోచించినందుకు కాన్తిజరిగెను. ప్రస్తుత పు హోయ మెంబరుగారు, తన పదవియందే యిజిరకున్న ఉద్యోగి యిట్లువమానపడుచుండుట ఊరకొనుట స్వాతంత్ర్య హింసపులు మహమ్మదీయులు, అలివారులు వికరవాదు లందరిచే సమానగౌరవముతో చూడబడుచున్న మహారాజాగారి అభిప్రాయములనే ప్రధాన కార్యదర్శిగారు సమీక్షింపజాలరా!

ప్రభుత్వమువారి జబాబు

ప్రధానకార్యదర్శి జనరల్ జగదీశ ప్రసాదుగారు ప్రతి కూయుగ మూట్టుచున్న లక్ష్మీయందలి పోలీసువారి చర్య స్వాతంత్ర్యమునందా, అవసరమైనదా కాజాయని ఆలోచింపవలసి యున్నది. నవం 28 తేదీన ఊరేగింపునకు లైసెన్సు విసగబడి ను, కాని అందు నిర్ణయించబడిన మార్గము తప్పి నవదుటచే నిరాకరింపబడినది. 24, 26 తేదీన ఊరేగింపులు నిర్ణయముల ప్రకారము నడచెను. 28 తేదీన ఉత్సవము నిర్ణయముల నిర్ణయించుటచే బలవంతముగ చెదరగొట్టులనిచెప్పెను. 29 వ తేదీన లైసెన్సు కోరవలెనని నందున పోలీసువారి చర్యకు గడంగి. 30 వ తేదీన స్వతంత్ర ప్రకారము నడచుకొనుటకు బహిష్కారవాదులు నిరాకరించిరి. పోలీసువారి ప్రాంతదర్బమున కతి చర్యకు గడంగి కాంతి సంతక్షింపవలెను లేదా ఊరకొనవలెను. ఊరకొన్నచో శిక్ష జరుగనో పధనాకర్షకపోతు. దిల్లీలోనూకాన్పూరునందు శిక్ష మను పట్టులపై వారు ఉన్నట్లుదెను. ఒకవంట మోటాకల కపోయి ఉకలిగెను. మహమ్మదాబాదు రైల్వేస్టాండు ప్రధానము గూడ నైమకు కమిషనుకు చంబింపినదేయని ప్రభుత్వము వారి నమ్మకము. కావున పోలీసువారి కట్టుబట్టిరి.

దిశంకలకు 5 తేదీ జరిగినవారినిగూర్చి కోర్టులో శిక్షు రావచ్చుదిగావున యిప్పుడేమియు చెప్పరాదనిరి.

పండిత ఇక్బలు శారాయుగారుగారు 28 తేదీన జరిగిన కథ చెప్పుచు ప్రభుత్వ ప్రకటన లసత్యములనిరి.

పాట్లూ, గ్రా. దిల్లీ, కాన్పూరులందు పోలీసువారిట్లు తమలాతీలము చూపకపోయినందువలన యెన్ని బాంబులు వడినవిని యిడిరి. ప్రభుత్వమువారు తమ గొయ్యి తామే త్రుక్కొనుచున్నారనిరి.

మహమ్మదాబాదు రాజాగారిని తీమాకణగోరుట

హోయ మెంబరు చాటిరాయ నవాబుగారు జరుగుచు పును పోలీసువారిచర్య విచారములకును అత్యవసరమిరి. తమ కలిగుండుగ వచ్చిన కమిషనువారికి హాజరగకండ కాపాడుట ప్రభుత్వధర్మమనిరి. మహమ్మదాబాదు రాజాగారి నవమానించుట శేష యుద్ధేగింపలేదనియు లక్ష్మీ దిప్రూటికమిషనువారు పోటనోబోయి తీమాకణగోరియుండినదియు మహారాజావారు లక్ష్మీరాగానే ప్రధానకార్యదర్శిహోయ స్వయముగ అంతయు బోధపరచుననిరి.

నవాబువాడ ఇకదారి ఖానుగారు తీర్మానమును బలవరచుచు ఈవిషయమును ప్రభుత్వమువారు విచారణ సలక్షనలసి యున్నదనియు కాంతిసంరక్షణ యెంతవిధియై ప్రజాస్వేచ్ఛాసంరక్షణనిధిగూడ ప్రభుత్వమువారిపైనే గలదనియు చెప్పిరి.

గోవిందమల్లభంతులుగూడ, స్వరాజ్యకత్త సాయకులు ప్రభుత్వ ప్రకటనల ప్రతివిషయమును వేరువేరుగఖండించి అందు సత్యము తప్ప తక్కించడంతయు గలదనియు, 28 తేదీన బహిష్కారవాదులను బలవంతముగ పోలీసువారు అకారణముగ చెదరగొట్టుటచేగాని వారు రాష్ట్రమువలన మాట అసత్యముని చెలిపిరి.

సైమునుకు విందుజేసినవారు ప్రతికూలముగదిరుగుట

ఎస్. ఎమ్. పాటియల్లగారు సైమునుకమిషనారికి తాను విందొసంగిన పాపాకావారనియు, సాక్ష్యముగూడ ఒసంగి యుండినదియు, ఇందును 30 తేదీన దిశంబు 5 తేదీన పోలీసువారి చర్యలను చూచి లజపాలననినది చెలిపి. పోలీసువారు బహిష్కారవాదులను యెన్నియైన పట్టుల వేదముచు చా. దూరముగ వారికి శిక్షించిరావలెను. మహలివారు, ప్రెడికారులను ప్రజాశాసనముగ గౌరవించునట్లు బాదుట ఉన్నా

యము. మహారాజాగారి నవమానపరచుట విషయముగానున్నది. భారతీయులే హోయ మెంబరుగను ప్రధాన కార్యదర్శిగానుండియు యిట్టి చర్య తప్పింపలేకున్నచో వారు లాజీవామానియుట మంచిది. ఈరాష్ట్రములో క్ల గొప్ప గౌరవనీ యముగల కుటుంబములోని అభిలభారత సాయకులపై దౌర్జన్యముచేర్చి పోలీసు ఉద్యోగిని వెంటనే పిలిపించి శిక్షింపవలెను.

తీర్మాన మంగీకరించబడుట

తీర్మానము పట్టునకు 'లెట్టగ' ప్రభుత్వమువారు పట్టు లెక్కింపమని కోర నవసరములేకయే ఆమోదించబడినది.

(అ. ప్రె.)

భారతీకీర్తనలను బహిష్కరించుట

చెన్నపురి దొరతనమువారి చర్య

గాంధీమహాత్ముని విమర్శ

ద్రవిడవిజయ స్వర్గీయ భారతీకీర్తనలను చెన్నపురి దొరతనమువారి కటివలనే వశపరచుకొనిరి. ఆకీర్తనల భావంతరి కరణమున చెందజిభాగమును నే నీ పంచికలో (18-12-28 ని వెలువడిన ఎంబుయిడియా పత్రిక 50 వ పంచిక) ప్రకటించిరి. ఇర్రా దొరతనమువారి సహజ - సలహాఅనుకంపే ఆ ఇషయకుయే స్వాతంత్ర్యము. ఆప్రకారమే చెన్నపురిదొరతనము వారి గ్రంథములను వశపరచుకొనిరి. బర్మాదొరతనమువారు వీరిని వశపరచుకొనుటకు కారణము ఆదొరతనమువారు చేసిన ఉత్తమతేగాని స్వాతంత్ర్యసాధనం దొంగలబడిరీత్యుకాదు. ఈ గ్రంథములు 80 ఏండ్లకుండి ప్రచారములో నున్నవి. వీరిని పాఠశాలలలో వశపరచుగ్రంథముగా నేర్పరుచుట గూర్చి చెన్నపురి దొరతనమువారి విద్యాభావనా రాలోచించుచున్నారని చెన్నపురి హైకోర్టులో నొసగబడిన సాక్ష్యములన విడితమైనది. "ఈ గ్రంథముల భారతదేశమునందు దర్శి రాష్ట్రముల దొరతనమువారు వశపరచుకొనవలెను." అని బర్మాదొరతనమువారి ప్రకటనలోనున్నది. ఇట్టి ఉత్తక్యల నొసగటకు రాష్ట్రీయ దొరతనమున కధికార ముండునని నేనెన్నడును వినియుండలేదుగాని మనకాలములో ననియును సంభవముగానే కనబడుచున్నది.

మంత్రి అసహాయసిద్ధి

ఈ విషయము విద్యాభావనామంత్రికి చెందినదేగాని కాసన సభలవలెనే మంత్రిపదవులనుగూడ ప్రమాదన ప్రాయములే యను విషయము దినదినమును మరింత స్పష్టముచుచు యున్నది. సర్వాధికారములను గలిగియున్న నిజలంఘ్యమువారి ఉత్తక్యలను నశింపజేయుటయే మంత్రిలకర్తవ్యమైయున్నది. కాన మంత్రిలును గుమస్తాలతో సమానులుగానేయున్నాడు. కాన సకల ప్రజలచే నామోదింపబడిన యీ గ్రంథములను దొరతనమువారు వశపరచుకొనడ చేయగల కత్తి మంత్రిలేక పోయెను. ఈ గ్రంథములను వశపరచుకొనవలెనను దీనిని గూర్చి మంత్రి శేషుమారు తెలియదు ఒకేళ మంత్రిచే పంక కము చేయించుకొనినను విషయము బట్టిచి. వారకరికే తెలిపలేదు. క్రమముగా నీవిషయము ప్రజలకు తెలియవచ్చినది.

చెన్నపురిలో హిందీప్రచార కార్యాలయమున కార్య నిర్వాహకులలో నొకరును పండిత హరిహరకర్కూరే అసహాయము భారతి భార్యపత్నమున యీ గ్రంథములను ప్రకటించు నగాన దొరతనమువారు వీరిని వశపరచుకొనినపుడతడు విన్నవండుటలకపోయెను. అతడు దీనిని శోకుల కెగించెను. చెన్నపురి కాసనసభవారుగూడ దీనినిగూర్చి చర్చించి ప్రభుత్వము వారి చర్యకు నిరసించిరి. ఇదిలక్రమముగచర్యగావునవారిని రద్దు పరుకవలెనని వారి వాక శర్యుగాడు చెన్నపురి హైకోర్టులో గూడ పిటిషను తెట్టిరి. ఈ అజ్ఞ రద్దుచేయబడును. గ్రంథములు మరల నిచ్చిజేయబడును. దీక్షరాలను భారతి భార్యకు దొరతనమువారు ధనసహాయము చేయుదురని వాగానయెండు పాఠికార శర్యుగారి పిటిషనును రద్దుపరచుకొనెను. దొరతనము వారికను యేమియును చేయలేదు. దొరతనమువారు త్వలోకము వాగ్దానమును నెరవేర్చుదన నమ్ముచున్నాను. చెన్నపురి దొరతనమువారి కట్టి కలిహోయ నొసగిన హోగిపోయె. బర్మాదొరతనమువారికి విధేయులై చెన్నపురి దొరతనమువారుగూడ ఇటుల చేయుటచే ప్రజలలో కలిగిన అభిప్రాయముగూడ తొలగింపబడి కాంధీ మహాత్ముని ప్రాసన స్వాతంత్ర్యము 1 తేదీన వెలువడిన ఎంబు యిడియాలో ప్రకటించబడినది.

జనాధిక సమస్యపరిష్కారము

హ్యూమన్ ట్రైబు వేటా రామేశ్వరం పంతులుగారి యువనానందము

హ్యూమన్ ట్రైబు వేటా రామేశ్వరం పంతులుగారు నివృత్తి పాఠశాలను చెన్నపురి క్రైస్తవ యజమానశాఖ వద్దనుంచి "ప్రపంచమందిరి జనాభాపరిష్కార" యను విషయమునుగూర్చి ఉపన్యాసము గావించి, ఉపన్యాసములు ప్రపంచమందిరి జన సంఖ్య వివిధ దేశములం దేయేవిధముగ వృద్ధియగుచున్నదిని జనాభా లెక్కలమూలముగా రుజువుపరచి, జనసంఖ్యతో బాటు పరిపూర్ణముగ ఆహారపదార్థములు, మానవులకు వలయు లేనితర జీవసౌఖ్యము లభింపింది గాంచుట లేదనియు దృష్టాంతపూర్వకముగ వివరించిరి. భారతదేశమును ప్రస్తుతము ప్రజలియొనెట్టి, మతకలహములు, సాంఘిక ఘోరాటములు, నిరుద్యోగపరిస్థితి మున్నగునవి యన్నియు జనసంఖ్య అపరిమిత మగుటవలననేయని నూచించి జనసంఖ్యను నియంత్రించు గావించుటకు సాధనము లారయవలసి యావశ్యకతను నిరూపించిరి.

18వ శతాబ్దమున హల్క్వాజీగారి జనాభాగణాంకమును పేరట నొక గ్రంథము వెలువడెను. అందు జనసంఖ్య యొక్క అభివృద్ధినిబట్టి ఆహారపదార్థముల యెక్కుత్తి పమానముగ వృద్ధిపడదని సింధాంతకేంద్రపడెను. కాని ప్రపంచమందిరి క్రైస్తవత్రయ, ఆరికవేత్తలనేక లీనిదాంతము వాడే విందిరి. కాని 19వ శతాబ్దముందు పాశ్చాత్య ఖండమునందు కలిగిన మార్పులవలన హల్క్వాజీగారి గణాంకము సత్యముగ నిరారణ యాయెను. 20వ శతాబ్దముందు హల్క్వాజీగారి గణాంకము మిగల ప్రామాణ్యము విహించినది. ప్రపంచమందిరి జనసంఖ్య అభివృద్ధిపరచి, వివేకితముగ వృద్ధియగుచున్నది. నిరుద్యోగపరిస్థితి కడుండు తీవ్రమౌచుచున్నది.

ఒక్కొక్కప్పుడే యెండు బాడ్యూమో దేశమునవ్యాపించినప్పుడు మను జనభారమును కొంతవరకు తగ్గించును. కాని నవీనములును, అభివృద్ధిరములను, ఆధునిక శాస్త్రవిజ్ఞానములను పదవి తులనల నీ యెండుబాడ్యూమో క్రభావము తగ్గింపు సహజము. 1680 సంవత్సరము 1800 మంది ప్రాంత దేశములు కనడాదేశమునకు వలసవచ్చి అందు నివాస మొనర్చుకొనిరి.

1920 వలెన వారు 80 లక్షలైరి. 19వ శతాబ్దారంభమున ఇంగ్లండు జేష్ఠదేశముల జనాభా 81 లక్షలు. 21వ శతాబ్దముందు మూడు కోట్ల 20 లక్షలైరి. జనభారమును తగ్గించుటకు ప్రజలే స్వయముగ ప్రయత్నించుట గావించనిచో క్రైస్తవత్రయే యెనుము. అంటుబాడ్యూమో, పంటామూమో ఏదియో యొక సాధనమువ్వారా జనభారమును తగ్గించుట కధ్యక్షుడు. పాశ్చాత్యజాతు లీనసమస్యపరిష్కారమునకై సాధనములవారిని ఆచరణయందు బెట్టుచున్నార. కాని ఈయంబద్ధమును ఉన్నత తరగతివారియందు మాత్రము బాధ్యతపైయున్నది కాని క్రింది తరగతులవారికి రాలంబించి యుండలేదు. ప్రాన్యదేశములో నివృత్తిజాతి కళాబ్రహ్మనుండియు, యింగ్లండుదేశములో 50 సంలముండి యీ యుద్ధము ముగింపబడుచున్నది. హాలెండు దేశమున 48 సంలముగ నీ యుద్ధమును వ్యాపించియున్నది. హాలెండుదేశము వైతిక, ఆర్థిక, సాంఘిక పరిస్థితులందు ప్రపంచమున ఉత్తరదేశములకంటెను అధికమగు సౌఖ్యమును గాంచుచున్నది దెచ్చిదేశములకు నొకవైద్యుడు ప్రాయోగిస్తాడు అమెరికా యింగ్లండుదేశములలో నీ యుద్ధమును క్రిందితరగతి జనులందు వ్యాపించేయటకు ఆఖండమును ప్రయత్నించుట గావించబడుచున్నది. ఇంగ్లండుదేశములో మార్గెట్ కార్మిక్లతో, స్టాఫ్ఫు అనునామెయో, అమెరికాదేశముందు మిస్సెస్సో సాంగరు అనునామెయొన్న నీ యుద్ధమువ్యాప్తికి మూలకారకులు.

ప్రాచ్యదేశ సమస్య

ఇక ప్రాచ్యఖండనివాసుల నిలిగియున్నది చెనాదేశముందు రెండవసంవత్సరముల కొకమారు యెనుములు గలగుచుండును. యావనయులందు పేదజనులు తమ శిశువులను పోషించుకొన జాలక రెడు మాడబాలకు వరకు కచ్చివేయుచుండుదు. శిశువులకొనుటకు చేసేగాంధ్రు అభింపనిచో పడుకొనిన, కాలములలోను నీ విధము చూచుకొనుదురు. మానవజీవితముయొక్క నిలువను గనలేక క్రిమికిక, పశుపక్షిచాలములవలె విడ్డలను గడుటయే పనిగాగలిగిన వారినిత నడుగవలెనా? వర్తమాన యుగముందు మిలనునునీవి విడ్డల సూరక కనుటవలన ప్రయోజన మినుమంటియును లేదు. జనసంఖ్యకంటెను వైపులములు ప్రధానావశ్యకము. సంఖ్య అండియో, వైపులములుగల వారైనచో సయ్యెడ లాభ పథికముగ నుండగలదు. ప్రాన్య, బర్మీని దేశములు సర్వతోమఖాభివృద్ధి గల దేశములు, వైపులములం దధియో దేశములవారు పరిపూర్ణము. కాని జర్మనీ జనసంఖ్య 7,50,000, ప్రాన్య జనసంఖ్య 8,90,000, అందుచే ప్రాన్యదేశము తనంతటతాను ఆర్థికవైపున సన్నదుగాని యుద్ధమున దోహదకాలదు, కాని భారతదేశమును నట్టిది గాదు. మనదేశమున కొట్లాటలకి ముగిలు గలరే గాని ఆరిక రాష్ట్రయభివృద్ధి మాత్రము కూన్యము.

క్రిమియా యుద్ధమునందు 24,50,000 ప్రజలు గలరు. చరకపు మైలనకు నుమారు 210 మంది ప్రజలు గలరు. ఈ ముఖ్యం అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల జనాభాకొర కేల్లధికముగ నుండును.

మనరాకు ర జనానియందు చరకపు మైలనకు 299 మంది ప్రజలు నివసింతుమన్నాడు. ప్రాన్యదేశమున చ. మై. ఎను 184 గురు మాత్రమే గలరు. మిగతా చ. మై. ఒక్కొక్కటి మూడు వందల మంది యింగ్లండులనిండు అవసర మెంతమాత్రము ను లేదు. "జనదేశము ఉన్నదేశము. మన యావశ్యకతలు కడువృద్ధియగు. రేతలు సారవంతమైంది కావున జనాభా అధికమైనకు భీతిచే ద సవరములేదని చెప్పవచ్చును. కాని ఈలాభములతోబాటు అసౌకర్యముల మాత్రము లేవా? కళిందము, కాస్త్రముల, పరిశ్రమల వివిధకాఖలుందు మనము పెనక బడియుండలేదా? మనకు వ్యవసాయముగలదా? మన పరధి సతకు తగిన ఫల సమర్థింపకు నక్కరలేదా? విదేశీయ రాజ్యాధికారముల కేకసంకటములు, పరిపాలనకు నగు వ్యయమును చెల్లింప సవరములేదా? శాస్త్రవిజ్ఞానము తెలియును తమ జీవితవరీనమును వృద్ధిచేయు కలపెట్టునేగాని తగ్గించజూచుటలేదు. అందుచేతనే దక్షిణాఫ్రికా ఆస్ట్రేలియా క్రభుత్వములు అల్పవశ్యకతలకు గల భారతీయులను పోషించుటకు ప్రయత్నించుట మదరాసు రాజధానియందే ఏజన్సీజిల్లాలు కడప కర్నూలు బళ్లారి అసంతృప్తరచందలములు బోగావడ గ్రభుత్వము ఒకటింటి తంజావూరునందు 675 మంది దక్షిణ ఆంధ్రాదల 550 మంది, మలబారులో 525 మంది ప్రజలు నివసింతుమన్నాడు. ఇట్టి జనభారము వలననే దేశములోని నిరుద్యోగపరిస్థితి తీవ్రమౌచుచున్నదియు, రాష్ట్రాభివృద్ధి, సాంఘికమునందీయూని కలహములు చెలరేలుచుండు కారణమైంది. ప్రభుత్వోద్యోగముల కొక భారీసానమున వందలకొంత దరిభావము వచ్చుచుండును. ఈ స్థితినిబట్టి తప్పుచుకొనక పైట్లు ఇచ్చు కొక పాదము గలదు. జనసంఖ్యకు నియంత్రణము గావించలేదు. పూర్వకాలముందు అనేక ప్రభుత్వములు శిశుమరణ విధానములను అవలంబించెను. అమెరికాదేశమునందు మాటికి 75 మంది బాబులు గుప్పించుటకు బల్లనే సంపాద్యమును గడించుకొనుచున్నార. అమెరికాదేశములో 1 కి 20 లక్షల గర్భిణీసావములు గలగుచున్నవి. ప్రభుత్వముల నీ విధములకంటెను, నిరహాయమును కులభయమును మార్గంతోమేదియో లేదా? జనసంఖ్యసాధనములగున్నవి. ప్రభుత్వములకు లేదు. అనేక మార్గములుగలవు. కల్పనల సంఘములవారికి గలము ప్రధానముగ నీ గలముగదు. ఈసంఘములకు ప్రపంచమంద గ్ర గణ్యులను చారిత్రకములు గలరు. ఈ సమస్య నే విధమున గాని ఎరుగనివారే యిందుకు ప్రతికూలులై యున్నారు. అట్టి వారి యభిప్రాయములను నువేక్షింపవచ్చును. "ఆంధ్రపత్రిక" యందు మొన్నటిదినమున 50 శిశువులు అమెరికాగారిని నన్నును (ఉపన్యాసకలన) విమర్శించుచు నొక వ్యాసముగలదు. ఈదేశము వ్యవసాయము ప్రధానవృత్తిగా గలిగిన దేశమునియు, సాగుచేయుటకే బుజ్జగ్రహములుగ నిలచియున్న ప్రదేశ మెంతయో గలదనియు, కాలములు క్రవ్వించి భూములు సాగు చేసిన నీ నిరుద్యోగపరిస్థితి, జనభారసమస్య పరిష్కారమున గాని అసహజములగు మార్గముల ననేక్షించి లేదని అందు ప్రాయోజనము లేదు. ఏదయిన యుద్యోగము భారీయైనపు డిట్లు పలుకువారే యొగ్యతావత్తములతో పడగిడువాడు!

ఇంగ్లండుదేశానికి అసమానమైనది. మూడు దశలకు దుగాని సామ్రాజ్యమున కధికరి. రావుల ఆదేశముతో మనము పోల్చిచూచుకొనుటవలసి యుండును. అట్టి ఇంగ్లండు దేశము వైతియు లేన జనసంఖ్యను నియంత్రించు గావించుకొనవలెను. అలలుగుచో భాగతదేశమునం దింక సెంటయూనెక్యక గలరు? పాశ్చాత్యదేశములందు వరివర్తన కడు శీఘ్రముగ జరుగుచున్నది. మనపల్లర మారక "కూత్తీంధి" అనినకూత్తుండ వలెనా? బొంబాయి, కంకత్ర, చెన్నపురములందు వంతన నిరోధకసంఘము లేర్పడుచుననివి. మిలందరి సమర్థము పరిష్కరించుకొనవలెనని అని వల్లిరి.

కార్యవర్గ ఉపన్యాసకలకు సంధనములొచ్చిన పిదప పథ ముగిసెను.

బర్మాకాననభ

ఉపసంఘపీఠాన మంగీకరింపబడుట
రంగూను, డిసెంబరు 14:— శ్రీదు బర్మాకాననభ
నైమిషకమిషనుకు సహాయముచేయు ఉపసంఘమును ఎన్నుకొనవలెనను తీర్మానము 49-28 డిట్టుతో అంగీకరింపబడెను.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మశి లిమిటెడ్

43, హాల్స్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు
తైలంపెనెయొక్క 9 వ సాధారణపు జనరల్ మీటింగు 43 హాల్స్ రోడ్డు, మద్రాసునందు దున్న కంపెనీ రిజిస్టరు అఫీసునందు 1928 వంటి డిసెంబరు 20 లేది సాయంత్రం 8 వ తు జరుగును. అందు యాక్రెడిటెషియములు చర్చించబడును. 1928 జూన్ 81 వ లేదితో ఆంధ్రమయ్య సంవత్సరముయొక్క తీర్థి నేటుమెంటు ఆఫ్ అకౌంటు ను డైరెక్టర్ల రిపోర్టును అందుకొనుటకు, 2 ఆడిటరును ఏర్పాటు చేయు నిమిత్తము, కంపెనీయొక్క మెంబర్ల రిజిస్టరు, ట్రాన్స్ఫర్ రిజిస్టరు 1928 డిసెంబరు 18 వ లేది నుండి 20 వ లేది వరకు చూచుటకు నిలుబడదు. (బోర్డువారి అనుమతిని) ఏ. లక్ష్మీవతి, మేనేజింగు డైరెక్టరు.

కడవిన 50 సంవత్సరముల క్రిందట నుంచి

ప్రపంచమందంతటను పిల్లలకు దగ్గునివారణ కొరత.

చాంబర్లెన్ కాఫరెమిడి

నే యుపయోగించుచున్నార. గొంతులోని, చక్కలి గింతను, రాత్రి వచ్చు దగ్గులను, కింక వాయువులను, జలుబులను అభివృద్ధిచేసి అపాయకరముగు యుక్తవయస్సు మొదలగు విషవాయువులకులను గాకుండా కాపాడును. సంతోషముగా నేవించవచ్చును. విషపూరితమయిన దినుసులెవ్వియు యందు చేరియుండలేదు.

చాంబర్లెన్ దగ్గు నివారిణి

ప్రపంచమందటను చాలాకాలమునుంచి విఖ్యాతిచేరినది వివ్యాసధము. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక గుణమిచ్చును. CHAMBERLAIN MEDICINE Co., Des Moines, Iowa U. S. A.

కూలీప్రీ, అతిసారమునకు పూచీయిన నివారిణి. కడుపులోని క్రభగణిని

మందు ధర రూ 20. ఇప్పుడు ధర రూ 25 మాత్రమే.

అమెరికన్ బయాస్కోపు మిషన్

(వత్తులో చూపియున్న ప్రకారమే యుండును.) ఈ యంత్రమునకు చదును దీపము యుంచబడి యున్నది. ఆంధ్రులారా! ఈ నెం. 1 యంత్రములో పిలింపేపులు

జేసుకొని వచ్చినట్లుగానే పెద్ద బయోస్కోపులో కనుబడు చిత్రములు బహు గులభముగా చూడవచ్చును. దీనిలో అనేక జాట్లములు, పక్షులు, లేడిలు, ఓడలు, మోటారు మొదలైనవి పటగెత్తుకొట్టు కనబడును. దీనిలో కనబడు చిత్రములు 1 గజము పొడువుకు వైగా బహు చక్కగా తెలుగును. ధర రూ. 2-0-0.

ఈ యంత్రములో 1 గజము పిలింపుచేపు ఇశాం శంప బడును. (వత్తులో చూపియున్న చేపులు గజము 1-కి ధర 2 అ కొన్ని విషకాలేచేతిలో వున్నందున శీఘ్రములో వుచ్చుకొనుదు

మదరాసు సినిమా కంపెనీ, నెం. 10, ఆరుమెగం పేది, సాహుకారుపేట, మదరాసు.

వ్యవసాయ దత్తమండల సమావేశము

బా రి స్ట రు కె. కో టి రె డ్డి గా రి

అధ్యక్ష వాక్యము

శ్రీమంతులగారికి, సభాసభలారా!

ఈ దత్తమండల ప్రథమ సమావేశమునకు నన్ను అధ్యక్షునిగా నున్న కొనినందులకు ఆహ్వానసంఘమువారికి నే నెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ సమావేశమునందు, జ్ఞానమునందు, దేశసేవాదీక్షయందు, మండల ప్రజల కష్టములను బాగుగ నెరిగి వారియభివృద్ధికి తగు సాధనముల కల్పించు శక్తియందు నాకన్నను ఎన్ని మడుగులలో యీ సమావేశము సాధించుటకు తగినవారు మనమండలములలో నుండ, యీ విధి నన్ను నియమించడము ఆహ్వానసంఘమువారికి నాయందు గల సమే కారణముగాని నా కర్తవ్యముననుకూలము కాదు. ఈ దత్తకార్యమును నిర్వహించుచు నిర్వహించుట దుర్లభ మని యిందు, యీ భారమును మోయుటకు ఒప్పుకొనిన నా గ్రహ మేమనవచ్చును! సోదర సోదరీమణులారా, తమ దయారసము సహకారముగా చూపెదరను దృఢమమ్మకముతో యీ కార్యము నడుపుట ప్రారంభించెదను.

ప్రత్యేకముగ దత్తమండలసభను యేర్పాటు చేయుట కొందు ఆశ్చర్యకరముగను, అనుచితముగను తోపవచ్చును. ఈ సభ కష్ట సమస్యలను విశోధ మని కొందరు భావింపవచ్చును. సములకల్ల చోటులేదని నావిశ్వాసము. దత్తమండలములు ద్రాక్షాగమునుండి వేరయిన ప్రత్యేకవ్యక్తి యని నేను నమ్ము అన్ని భాగముల నివసించు అంగ్రులెల్లరు ఏకజాతికి చెందిన వారని నా నమ్మకము. వీరందరికిని సామాన్య సాంప్రదాయములు ఉన్నవి గలవు. భాషయుక్కంటే, దత్తమండలముల పోతన పెద్దన వేరునలును, తదితర ప్రాంతముల నన్నయ తిక్కన శ్రీనాథులు అంగ్రదేశీయతయు సమానదృష్టితో గౌరవింపవలెననుచున్నారు. ఇటుంటే దత్తమండలములకు, తదితర అంగ్రమండలములకును భేదభావాస్పదమునకు నెడమండజాలదు. ఇంగ్లీషువారికి నైజాము దత్తమండలమున దత్తమండలమునకు వచ్చినది. కాని యీ మండలము అంగ్రదేశీయతను సమాజవిభాగ మని చెప్పటకు విలువ. ఇప్పుడు చిత్తూరు జిల్లాలోని వాయవీపాదు మదనపల్లెపుంగు తాలూకాలో దత్తమండలములోనివే. అయిన ప్రస్తుతము మన ప్రజల పరిస్థితులనుబట్టి యొక ప్రత్యేక సమావేశము అవసర మని చూచుచున్నది. విద్యావ్యాప్తియందును ఆర్థికస్థితియందును సంఘములకు ప్రయత్నమునందును గ్రామవాసుల పీల్చివేయుచున్న కక్షనుందును పరిపాలన సౌకర్యములు అనువుగా లేనందున ప్రజలను యిబ్బందులయందును తమలో తాము సమానత్వమును పొందింపుచున్నది. ఇట్లుంటేనే దత్తమండలములు ప్రత్యేకవ్యక్తియై ధ్రువము గొలుపుచున్నది.

విషయములన్ని బాగుగ చర్చించి తన్ని వారణాధిమై తగు కల్పించవలెనన్న, ఇట్టి ప్రత్యేకసమావేశము అవసరము. దత్తమండలములు కులపక్ష చరిత్రాత్మకములైనవి. అహోబిలము త్రిపురాంతికము మహానంది దేవునికడను పుణ్యక్షేత్రములను, వినాకిని తుంగభద్ర మున్నగు గొప్ప నదుల కట్టెయున్నది. ప్రఖ్యాతిగాంచిన విజయనగరసామ్రాజ్యము మిక్కిల జన్మస్థానము యీ మండలములయందే. ఆంగ్రవాజ్మయమునకు సన్నతేచ్చియున్న అల్లసాని పెద్దన పింగళి నూతన మొదలగు ప్రఖ్యాత పురుషులు యీ మండలములపాలే. బమ్మెర పోతనయు వేమనయు కూడ సమావేశములపాలే నని నా నమ్మకము.

ఈ సమావేశకర్తవ్యమును, చర్చింపవలసిన విషయములను నిర్ణయించు. రాజకీయవిషయ చర్చతో యీ సమావేశమునకు పనిలేదని నా అభిప్రాయము. ఆచర్య కల ఆంగ్రమండలమునకు సంబంధించిన ఆంగ్రవాజ్మయ సమావేశము చేయవచ్చును. మనకు ప్రత్యేకరాజకీయము లేమియున్నవి! ఉండినను వాటిని యీ సభయందు చర్చించడము అసంభవమును అనుచితమును. ఇతర విషయములను అందు ముఖ్యముగా ఆర్థిక సంపత్తిని పెంపొందించుమార్గములను చర్చించి నిర్ణయించవలసి యున్నది.

ఈ జిల్లాలు ఆర్థికస్థితియందు మిక్కిలి చౌర్యాగ్గుననగా నున్నవి. తరచుగా కలవులు నచ్చుచున్నవి. తినుటకు తిండి, కట్టుటకు బట్టి లేకపోవుచున్నది. 1873-78 సంవత్సరములలో ఘోరమైన కలవు. అనేకమంది మృతుల కి, 4 కోట్ల జనులు తిండిలేక మృతి పొందినారు. ఆ మరణానికి నెకానె అనగా 1880 సం॥ రిపోర్టు ప్రకారము ముందు నెకానె కాలముప్పటికంటే అనగా 10 సంవత్సరముల కాలములో, కడప అనంతపురం బళ్లారి జిల్లాలలో నూటికి ఇరువది వంతునకు కర్మాలుజిల్లాలో నూటికి ఇరువదిఅరువంతునకు జనసంఖ్య తగ్గిపోయినట్లు తెలియుచున్నది. మరల 1884 సం॥లో కలవు. 1891 సం॥లో కలవు. 1896 సం॥లో కలవు. 1900 సం॥లో కలవు. 1921-22 సం॥లో కలవు. ఈమధ్యకలవు, ఎప్పటికిని కలవులే. విస్తారమైన ట్టియు సారవంతమైనట్టియు భూమియున్నది. కష్టించి పనిచేయు కృషివలంబునారు. కాని సకాలవర్షములు లేక పెట్టినపైర్లు ఎండిపోవుచున్నవి. నమ్మకమయిన జలాధారములు లేవు.

నీటిపారుదలవనతులు

మన జిల్లాలయందు తరచుగా సంభవించు కలవులను తగ్గించి ప్రజలకు తిండి కొరవడకుండ చేయవలె నన్న నీటిపారుదల సదుపాయములను గల్పించుటకంటే తృప్తికరమైన విధానము వేరొందు కనబడలేదు. ఇదివఱకు పాలించిన ప్రభువులు ఈ విషయమై మిక్కిలి శ్రద్ధ తీసికొనియుండి రనియే చెప్పవలసియున్నది. అనేక తటాకములు చిన్నవియు పెద్దవియు త్రవ్వించినారు. ఇప్పటి ప్రభుత్వముకూడ ఈ విషయమై బాత్రిగా నిరాకరింకపోయినను చాలినంత శ్రద్ధ వహించియుండలేదని చెప్పవలసియే యున్నది. ఇదివఱకుండిన కాలవలను తటాకములను కొంతవఱకు మరమ్మత్తుమాత్రము చేయుచున్నారేగాని నూతనముగా కల్పించిన ఆధారములు చాలాకొద్ది; లేనేలేవని చెప్పవచ్చును. ఈనూతన ఆధారము పైకి ముఖ్యమయినది, కడప కర్నూలు కాలవ, అదియును మొట్టమొదట మద్రాసు ఇరిగేషన్ కంపెనీ అను కంపెనీ లాభాపేక్షతో చేసిన వ్యాపారము. ఆ వ్యాపారము గిట్టక నివారణ పడటవలన గవర్నమెంటువారు యీ కాలవను కొనుక్కున్నారు. అప్పటినుండికూడ నిది నష్టదాయకమైన కాలవయని వలసి నంత గ్రహ్యము ఖర్చుపెట్టక యీ కాలవను వృద్ధి తీసుకొని రాలేదు. ఇక వీరు ఏలాటి గొప్ప చెరువులనుగాని కాలవలనుగాని మన జిల్లా లలో త్రవ్వించినట్లు కానరాదు. కర్నూలు జిల్లాలో వెంకటాపురం చెరువు మాత్రము ఒకదానిని త్రవ్వించిరి. ఇది గిట్టునో గిట్టదో యని చూచుచున్నారు. దీని ఫలాఫలములనుబట్టి యితర ఆధారములను యేర్పరచెదమని భయపెట్టుచున్నారు. పూర్వీకులు కట్టించి తెగిపోయిన చెరువులన్నియో మరమ్మత్తు లేక కిణిలవనలో నున్నవి. ఉండిన చెరువులకుకూడ సకాలమునకు కావలసినంత మరమ్మత్తు జరగడములేదు. మన జిల్లాలో వర్షములు చాల తక్కువయెందునను అదియునుగాక కాలానుకూలములైన వర్షములు లేనందునను ప్రతివత్సరము పైరు లన్ని ప్రాంతములందు చక్కగా ఫలించడములేదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో ప్రతివత్సరము కొన్ని ప్రదేశములందును తక్కిన సంవత్సరములయందు ఎల్లప్రాంతములయందును తరచుగా దుర్భిక్ష దేవతను గాంచుచుండుట యెల్లరకు విధితమే.

ఈజిల్లాలో 100కి 98 మంది వ్యవసాయముచే జీవించుచుండుట యెల్ల రెరిగిన విషయమే. పండిన సంవత్సరములలోకూడ ఏదోకొద్ది మందికి తప్ప తదితరులకు ఆ సంవత్సరమున కంటే మిగత గ్రామము దొరకనందునను పండిన సంవత్సరములలో జనసామాన్యము తిండికి లేక మలముల మాడవలసియుండుట మనకేగాక సర్కారువారికికూడ తెలిసిన విషయమే.

ప్రస్తుతకాలమున మనస్థితి ఇట్టి అధ్వాన్న పుస్థితిగా నున్నది. మన కిక మోక్షములేదా అని ఆలోచింపవలసియున్నది. దైవకటాక్షము మనయందు బాత్రిగాలేదని సందేహింపవలసినపనిలేదు. కరుణామయిండు మనమందుమాత్రము అంతనిర్ణయమాపుట కేమికారణము? లేదులేదు. సర్వేశ్వరునికి దయ లేకపోలేదు. ఆమహామహునికి మనయందు అపారమైనటువంటి దయ యుండబట్టియే వినాకిని, తుంగభద్రా, కృష్ణా మొదలగు గొప్పగొప్ప నదులను పునరులను సారవంతమైనట్టి భూప్రదేశమును ప్రసాదించియున్నాడు. ఇన్ని అనుకూల్యము లుండికూడ అనుభవించుభాగ్యము నోమనోనమెతివి. దీనికంతయు కారణము మనప్రభుత్వమువారే. వారిప్రయత్న మొక్కటియే తక్కువ. వారు సమగ్రకృషిసల్పియుండినయెడల, వృథాగా సముద్రము పాలయ్యే నీళ్ళను ససాగిల్పిస్తాది కుపకరించునట్లుచేసి, తామసిడను మన జిల్లాలనుండి వెడలగొట్టి మనము పోషింపబడుటయేగాక, మనలను ఆశ్రయించినవారినికూడ పోషింపవలెను.

మనజిల్లాలో పడి ఇప్పుడు సముద్రమున గలయుచున్నట్టియు, మనజిల్లాలసరిహద్దులలో ప్రవహించు తుంగభద్రా కృష్ణా నదుల యొక్కయు, నీటిని ఏవిధముగా మనజిల్లాల ఉపయోగార్థమై వినియోగించుటకు ఇదివఱలో సర్కారువారు ప్రయత్నించినదియు, ఏవిధముగా నీటిని ఉపయోగపెట్టిన జనానుకూలముగా నుండునో ఆలోచించిము. క్రొత్తగా నిర్మించిన తటాకములు, చిన్నవిగాని, పెద్దవిగాని చాలతక్కువ. చిన్నచిన్న తటాకములను నిర్మించుట లేనేలేదని చెప్పవచ్చును. పెద్దవానిని, నిర్మించుటకు కొన్ని ప్రయత్నములు జరిగినవిగాని, ఇప్పటికేమో సఫలీకృతముకాలేదు. అనేకప్రాజెక్టులు పారంభ

పరిశోధనస్థితియందే విడిచిపెట్టబడినవి. మరికొన్ని తుంగభద్రా ప్రాజెక్టుకొరకై నిలిపిపెట్టబడినవి. ఇంకొక కొన్ని వడ్డెగట్టదని నిలిపివేయబడినవి. తక్కినవి అటుగాక యిటుగాక త్రిశంకుస్వర్ణము ననుభవించుచున్నవి.

తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు

మనజిల్లాలో గొప్పనీటిపనతిని కలుగజేయవలెనన్న తుంగభద్రా నదికి అడ్డముగా గొప్పకట్టును కట్టి వర్షకాలమునందు వృథాగా సముద్రములో చేరునీటిని ఆపునలచేసియుంచిన పైరులకు ఉపయోగము చేయవచ్చునని 1901 వ సంవత్సరములో ఇండియా గవర్నమెంటువద్ద నియమింపబడిన, ఇండియన్ ఇరిగేషన్ కమిషన్ ఎదుట మద్రాసు గవర్నమెంటు ఇంజనీరుగారు కర్నూల్ సాక్షాత్తుగారు 1902 వ సంవత్సరములో నూచించిరి. తామసిడితమైనట్టి దత్తమండలముల దుర్భరస్థితిని గమనించినవారైన పై కమిషన్ వారు తమ రిపోర్టును తయారుచేయక మునుపే ఇండియా గవర్నమెంటువారికి కర్నూల్ సాక్షాత్తుగారు నూచించిన తుంగభద్రా ప్రాజెక్టును పూర్తిపరిశోధన చేయవలె నని సిఫార్సు చేసిరి. అందుపైన ఇండియా గవర్నమెంటువారు ప్రాజెక్టును సర్వేచేయవలెనని 1902 లోనే వుత్తర్వుచేసిరి. అప్పటినుండి 1905 వరకు సర్వేలు, తాత్కాలికరిపోర్టులు, రిపోర్టులు, ఖర్చు అంగనాలు జరిగినవి. 1905వసంవత్సరములో మద్రాసుగవర్నమెంటువారు అప్పటికి తయారు చేసిన రిపోర్టు ప్లాను కర్చు అంగనాలను ఇండియాగవర్నమెంటువారికి పంపిరి. అప్పటికి ప్రాజెక్టు 12 కోట్లు కానయ్యెనని అంచనాజేయబడినది. 1905 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి మార్చి నెలలలో ఇండియా గవర్నమెంటువారి ఇరిగేషన్ ఇన్ స్పెక్టరు జనరల్ గారు మద్రాసుకువచ్చి స్థానికులచేత తయారుచేసిన స్కీమును పరీక్షించి అందులో కొన్ని మార్పులను నూచించిరి. ఆప్రకారముగా స్కీము తయారుచేయబడినది. దీనినే మెకంజీ స్కీము అనెదరు. ఈ స్కీమువిషయములో కడపట పనిచేసిన నూపరింగ్ టెండర్, ఎ. టి. మెకంజీగారే. వీరు తయారుచేసిన స్కీమును 17 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చువునని అంచనా జేయబడినది. ఈ స్కీమును తయారుచేయుటకు అంతవరకు అయినకర్చు 18 లక్షలరూపాయలు. ఈస్కీముప్రకారము:—

- (1) తుంగభద్రానదికి బళ్లారిజిల్లాలోనుండు మల్లాపురందగ్గర అడ్డము కట్టకట్టి నీళ్లు నిలువజేయబడును.
- (2) అచ్చటనుంచి కాలవలగుండా బళ్లారి కర్నూలు జిల్లాలలోని కొన్ని ప్రదేశములను పారుదలచేయుటకున్న పెన్నానదిలో కలుపుటకున్న నీళ్ళను తీసికొనిరావడును.
- (3) పెన్నానది నుండిన్నీ దాని ఉపనదులైన చిత్రావతి పాపఘ్ని నదులనుండిన్నీ కాలవలుతీసి అనంతపురంజిల్లా తాడిపత్రి, గుత్తి తాలూకాలలో కొన్ని ప్రదేశములను కడపజిల్లాలో కొన్ని ప్రదేశములను పారుదల కావడును.
- (4) సోమేశ్వరముదగ్గర పెన్నానదికి అడ్డము కట్టకట్టి నీళ్లు నిలువజేయబడును.
- (5) ఈ నీటివల్ల నెల్లూరుజిల్లాలో చాలభాగమున్న చిత్తూరు జిల్లా కాశంపల్లితాలూకాలో కొంతభాగము పారుదల కావడును.

జిల్లాలవారి ఈ ప్రాజెక్టు పారుదలకాబడు ఎకరముల జాబితా.

Table with 4 columns: District, Revenue, Irrigation, and Total. Rows include Ballari, Karnulu, Anantapur, Kadapa, Nellore, and Chittoor.

పై యేర్పాటుప్రకారము తరీసాగులో కొంచెము తక్కువ అర్థభాగమువరకు నెల్లూరుజిల్లాలో నుండును. ఖుష్కీపైరు సాగు మాత్రము దత్తమండలములోనే యుండును. అందులో ముఖ్యముగా తరీసాగులో అర్థమున్ను ఖుష్కీసాగులో అర్థమునకుపైగా బళ్లారిజిల్లాలోమాత్రమే యుండును. దత్తమండలములలో నల్ల రేగడి నీలలలో తరీపైరు పెట్టుటకు రయితులు ఇవ్వవలెనని, సకాలమునకు వర్షములులేనప్పుడు ఖుష్కీపైరులకు తడులుగా నీరుపెట్టుకొనవచ్చుననిపై అంచనా జేయబడినది. ఇందలి సర్వేసత్వములు ఇక మునుపు చర్చింపవలసియున్నది.

మెకంజీ తయారుచేసిన 'స్కీము' తిరిగి ఇండియా గవర్నమెంటువారు మద్రాసుగవర్నమెంటువారికి 1906 సంవత్సరములో వర్ష పాతము మున్ను ఇంక కొన్ని సమాచారములు కనుగొని స్కీమును ఆలోచించి తెలుపుటకు మద్రాసు గవర్నమెంటువారికి పంపిరి.

అందువలన ముద్రాణము గవర్నమెంటువారు తగు శ్రద్ధ తీసికొని పని జరిపి నట్లు లేదు. 1909 సంవత్సరము ముద్రాణములో ఇండియా గవర్నమెంటు వారు ముద్రాణము గవర్నమెంటువారిని యాస్పీయును నిషాధించిన పనిగా లేదా ఆని భూపకము చేయవలసివచ్చినది. అందువలన ముద్రాణము గవర్నమెంటువారు 1909 అక్టోబరునెల 2వ తేదీన కృష్ణాకావేరి ప్రాజెక్టును లాభకరముగా పట్టికట్టించిగా నున్నందున తుంగభద్రా ప్రాజెక్టుకంటె అది ముందుగా తయారుకావలెననియు తుంగభద్రా ప్రాజెక్టును ఆపకము ఇండియా గవర్నమెంటువారు శాంక్షా చేసినను పై కేంద్రమున రెండు ప్రాజెక్టులు పూర్తియగువరకు అనగా 15, 20 సంవత్సరములలోపల యాప్రాజెక్టును ప్రారంభించుటకు వీలువుండదని యును అందువలన ఈతుంగభద్రా ప్రాజెక్టు తాత్కాలికముగా ఆపుదలచేయ వలెనని ఇండియా గవర్నమెంటువారికి తెలిసిరి. అందువలన ఇండియా గవర్నమెంటువారు సం తో పిం చి రి కా బో లు. స్థానిక ప్రభుత్వమునకే కాబట్టి కేంద్రప్రభుత్వమునకు పట్టునా! స్థానికప్రభుత్వము కోరిన కేంద్రప్రభుత్వము అడ్డుతగుల బచ్చునై కాని స్థానికప్రభుత్వమునకే ఆక్రమణ చేసి ప్రాజెక్టును కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు కావలెననుట కల్గి. ఈవిషయమై ముద్రాణము గవర్నమెంటువారు చూపిన అక్రమ విక్రీతి నిందనీయమైనది.

తుంగభద్రానీతిమైన దత్తమండలప్రజలు మలమల మాడుచు అన్నమో రామచంద్రా అను ఆర్థికములు మనప్రభుత్వమువారి వీలుల చొరలేదు కాబోలు. అప్పుడే ఆపనిని చేసియుండిన 17 కోట్లు ద్రవ్యముతో ఆపని పూర్తిగా నెరవేరియుండవచ్చును. ఇప్పుడన్ననో చాల హెచ్చుమొత్తము కావలసివట్టుగా నున్నది. అప్పటినుండి వడ్డీ 8, 9, 10 లేకుండా ప్రకారము దొరకుచుండెను. ఇప్పుడు 5 వరకు యివ్వవలసియున్నది. ఇది అంతయు నడ్డుదాయకమే కదా! యేమ చేపతానిలయములైన దత్తమండలములై పు మన ప్రభుత్వమువారు కన్నులు తెరిచి యెప్పుడు గాంచెదరో తెలియవచ్చును.

ఇన్ని సంవత్సరములుగా ప్రశంసలో నుండబడినట్టియు పరిశోధనకే 18 లక్షలవరకు కర్షు తగిలిపట్టియు ఇరిగేషన్ కమిషన్ వారు ఏప్రాజెక్టులను యాజిల్లాలను కరవులబాధనుండి తప్పించవచ్చునని అట్టి ప్రాయ మిచ్చియున్నారో అట్టి ఈతుంగభద్రా ప్రాజెక్టుయొక్క స్థితి యిట్లుండ, నెలిగల్లు, నోరిగల్లు, పుల్లంపేట, తోకపల్లి, కంచాలపల్లి చేరువు, డోకు మున్నగు నెన్నియో చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టులని చెప్పవలసిన దేమున్నచో వడ్డీగట్టదని కొన్నిటిని, తుంగభద్రా ప్రాజెక్టును కావల సిననీళ్లు తక్కువవగునని మరికొన్నిటిని, యిట్టి అసంతృప్తికరమైన ఆక్షేపణలతో అనూపకులో నుంచబడినవి. కొన్నిటిని బొత్తిగా నిలుపుదల చేయడమైనది.

1921 వ సంవత్సరమునకు పూర్వము పెద్ద పెద్ద ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు ఇండియా గవర్నమెంటువారి వలననే శాంక్షా కావలసియుండినది. 1921 వ సంవత్సరములో ప్రసాదించబడిన నూతన సంస్కారములవలన ఆ నిర్బంధము తొలగిపోయినది. స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి యిప్పుడు అధికారమున్నది. అయితే వడ్డీగట్టని పెద్దప్రాజెక్టుల విషయములో, డిసెంబరునెల 2వ రిం చి ఇప్పటికిని కొన్ని నిర్బంధము లున్నవి. ఇప్పటికిని అప్పటికిని ఇండియా దేశపు శక్తికిరి ఆప్తస్థితియొక్క శాంక్షా కావలసియున్నది. అయినను స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి నృహంకలము కలిగిన కార్యము నెఱవేరుటకు అవి అడ్డువచ్చునవి కావు. ఇట్టిస్థితిలో కాననసభయందు దత్తమండలప్రభుత్వము తీర్మానముల మూలముగను ప్రశ్నలమూలముగను తమజిల్లాలయందలి నీటిపారుదల దుస్థితినిగురించి పలుమారులు గవర్నమెంటువారితో ముందరించుచుండిరి. అందువలన దివాన్ బహదూర్ ఆరోగ్యస్వామివారి ఆధిపత్యమున 1925 వ సంవత్సరములో దత్తమండలముల నీటిపారుదల వనతులనుగురించి రిపోర్టుచేయుటకు ఒకకమిటీని యేర్పాటుచేసిరి. ఆ కమిటీవారు తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు ఇతరచిన్న ప్రాజెక్టుల విషయమై అనేక నిషాధాలు చేసియున్నారు.

అందులో ముఖ్యముగా తుంగభద్రా ప్రాజెక్టువిషయమై మెంకంటి గారు తయారుచేసిన స్మీ-ములో కొన్ని మార్పులను సూచించియున్నారు. అవి యెవ్వియన: మెంకంటి స్మీ-ము ప్రకారము; నల్లపురముదగ్గర తుంగభద్రకు కట్ట కట్టవలెను. అట్లయిన హైదరాబాదు నైజాము ప్రభువు గారిభూములు కొన్ని మునిగిపోవును. ఇందులకు నైజాముగారు ఒప్పుకొనే నూతన కానరానందున ఆయిబ్బందిని తొలగించుటకు తిమ్మలాపురం అను మరియొక్క చోట కట్ట కట్టవచ్చునని యీ కమిటీవారు సూచించినారు. అట్లయిన బొంబాయి ప్రెసిడెన్సీలో కొంతభాగమును ముద్రాణు ప్రెసిడెన్సీలో కొంతభాగమే మునిగిపోవును. ఈస్థితి ములో కట్ట కట్టటకు పు నాడులు సరిగా నున్న వాలేవా యను సంగతిని ఎన్నినీళ్లు నిలువచేయవచ్చునను సంగతిని మున్నగు విషయములను పరిశోధించి రిపోర్టుచేయుటకు గవర్నమెంటు వారు ఐరెండు అను ఎగ్జిక్యూటివ్ యింజనీరుగారిని యీలోపల నియమించియున్నారు. వారిదివరకు పంపిన రిపోర్టు పునాదులవిషయమును

గురించి ఆశాస్పదముగా లేదు. 1929 సంవత్సరము మేనెలకు లోపల పై సంగతులను పరిశోధించి పూర్తిరిపోర్టు పంపుటకు వీలు వుండదని సూచించియున్నారు. నీడెడ్ డిస్ట్రిక్టు ఇరిగేషన్ కమిటీవారు తుంగభద్రా ప్రాజెక్టువిషయమై సూచించిన మరియొక నిషాధము; మెంకంటి స్మీ-ము ప్రకారము అనంతపురం జిల్లాలోని అనంతపురం ధర్మపురం తాలూకాకు, నీళ్లు యిచ్చుటకు యేర్పాటులేదు. ముఖ్యముగా నర్సము తక్కువయైనట్టియు నీటివనతియుండిన యానత్తు తరీఖూము లుగ మార్చగలిగిన, యెర్ర ప్రదేశములకు నీళ్లు యివ్వక యుండడము గొప్పలోభము. అది సాధ్యమగుననినీ చేయవలసిన దనినీ యీకమిటీవారు నిషాధించినారు. ఇక మూడవది; మెంకంటి స్మీ-ము ప్రకారం నెల్లూరిజిల్లా ఉపయోగార్థమై సోమేశ్వరముదగ్గర కట్టకట్టి తుంగభద్రా పెన్నేటి నీళ్లును చాలమాత్రము నిలువచేయడము. దత్తమండలముల కమిటీవారు ప్రకారము యాభాగముమాత్రము తుంగభద్రా ప్రాజెక్టులోనుండి విడదీయబడినది. అందువలన మనసోదరులు నెల్లూరి వారు కలవరపడవలసినపని లేదు. తుంగభద్రా పెన్నానదులలో కావలసినంతవరకు అన్ని వేళలందు నుండడము లేదు. ఈ భాగమును తుంగభద్రా స్మీ-ములో కలపడమువల్ల కడప కర్నూలు జిల్లాలలో పెన్నానది నానియుపనదుల నీటిని వుపయోగించుటకు తయారుచేసిన చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టులను నిలుపుదల చేయవలసియున్నది. అందువలన యాజిల్లాలకు అపారమైన నష్టము కలుగును. కృష్ణానదిలో కావలసినంతవరకు ఉన్నది. అనీటిని ముందునదిగుండా పెన్నేటికి తీసికొని కడప నెల్లూరిజిల్లాలకు ఉపయోగపరచవచ్చును. అందువలన అన్నిజిల్లాలకు లాభకారిగా నుండును.

“నీటిపారుదల పద్ధతులు, నీతులు”

నీటిపారుదల ప్రాజెక్టువిషయమై గవర్నమెంటువారు యింతకుమునుపును యిప్పుడును అవలంబించుచున్న పద్ధతులనుగురించి విమర్శించి అది సరియైన రాజనీతియో కాదా యని నిశ్చయింపవలసి యున్నది. ఈ విషయములో ఇండియా గవర్నమెంటువారిచే 1901 సం. నియమింపబడిన, ఇండియా ఇరిగేషన్ కమిటీవారు నిర్ధారణచేసిన పద్ధతులనే గవర్నమెంటువారు అవలంబించుచున్నారు. ఈ పద్ధతులు సరియైనవి కావని నానమ్మకము. దాని ప్రకారము ప్రతిప్రాజెక్టును రిమ్యూనరేటివ్ (remunerative) అనగా లాభకరముగా నుండిన తప్ప ప్రారంభించరాదని ముఖ్య నియమముగా నిర్ధారణచేసినారు. ఏదో కొన్ని సందర్భములలో తప్ప ప్రాజెక్టు నష్టకరముగా నుండగూడదని ప్రతివారును ఒప్పుకొనవలసిన విషయమే. అయితే యేది నష్టకరమో ఏది నష్టకరముకాదో అనువిషయములో గవర్నమెంటువారి అభిప్రాయము సరికాదని నానమ్మకము. గవర్నమెంటువారు వ్యాపారదృష్టితో మాయచున్నారు. దేశమునకు లాభమో నష్టమో అను దూరదృష్టితో చూడడములేదు. తాము ఒకప్రాజెక్టుకొరకై నెలపుచేసిన మూలద్రవ్యమువలన ప్రతిసంవత్సరము యివ్వవలసిన వడ్డీని ప్రాజెక్టు జరుగుటకయ్యేది కర్షులు అనగా అప్పుడప్పుడు కెట్టువలసియున్న మరమ్మత్తుకర్షులు, ఉద్యోగ గులజీతములకును ఆయ్యేసాటుమొత్తముకంటె ఆప్రాజెక్టునల్ల రాబడే నీటిపన్ను మొత్తము తక్కువ అయ్యేయెడల అది నష్టకరమైన ప్రాజెక్టు అని అందువల్ల తీర్మానపరచినదని వారియభిప్రాయము. ఇది సరియైనపద్ధతి కాదు. పైనియమము ప్రకారము రివిన్యూ రావచ్చును రాకపోవచ్చును. అంతమొత్తము యిచ్చుటకు రైతులకు శక్తియుండినను, అంతమొత్తము వసూలుచేయుట సమంజసముగా నుండవచ్చును. లేక పోవచ్చును. అందువలననే ఆప్రాజెక్టు నష్టదాయకమని ఖండించుట సరికాదు. ఆ ప్రాజెక్టునల్ల సమష్టిని దేశమునకు నష్టమో లాభమో యని మాత్రమే విమర్శింపవలసియున్నది. ఇదియే నిజమైన ప్రమాణము. ఒకప్రాజెక్టును ఒకోటిరూపాయలు ఖర్చు అవుననుకొనెదము. నూటికి నాలుగురూపాయల వడ్డీ ప్రకారము, సంవత్సరము ఒకటి నాలుగులక్షల వడ్డీ అవును. ఈ ప్రాజెక్టు రిపేరికర్షులు, ఉద్యోగులజీతములు ఒక లక్ష అవును. అంతయు చేరి 5 లక్షలు పట్టును. ఈ ప్రాజెక్టుకింద సాంఘిక భూమిల్ల యితరప్రాజెక్టులలో వసూలుచేయుటకు ప్రకారం 8 లక్షల రివిన్యూమాత్రమే వసూలు అవును. అయితే పూర్వపు వర్షాభావనాలో 8 లక్షల నెలగల పంటమాత్రము పండుచుండి ఇప్పుడు జలాధారముక్రింద పంట, హెచ్చుఖర్చు వహించినను, పది లక్షల విలువగల పంట పండినప్పుడు ఖర్చుకంటె రివిన్యూ తక్కువ యైనందున గవర్నమెంటుకు నష్టముగా నుండిన దేశమునకు మాత్రము 7 లక్షల పంట ఉబికినందున ఖర్చులు 5 లక్షలు పోయినను నికరము ఆదాయము రెండులక్షలు ఉన్నది. ఇట్టి సందర్భములో యాప్రాజెక్టు నష్టదాయకమని యెట్లు చెప్పగలము? ఇట్టిప్రాజెక్టులు గవర్నమెంటుకు నష్టమని వదలివేయడమువల్ల దేశమునకంత అర్హదాయకమో ఆలోచించి చూడుడు. విశాలదృష్టితో గవర్నమెంటు వారు చూచిన ఇప్పుడు నష్టదాయకమని వదలివేసినట్టియు అమానతుగా నిలిపివేసినట్టి ప్రాజెక్టుల నేకములు దేశమునకు లాభకరముగా నుండును. కాబట్టి వాటిపనిని సాధ్యమైనంతవరకు ప్రారంభించి ఈ

జాల దుర్భరస్థితిని తొలగింప ప్రభుత్వమువారి విధియే యున్నది. మూల తక్కువయే పంట సరిగా ఫలింపనందున యాచరించిన ప్రాజెక్టులను తమవిధానము ప్రకారము ప్రాజెక్టులు లాభకరము కాకపోయినను కొంత నష్టము కలిగినను వాటిని ప్రారంభించవచ్చునని గవర్నమెంటు వారుచూడ ఒప్పుకున్నారు. అయితే కఠపుకాంములో ప్రజలకై చెప్పించు ద్రవ్యమునుబట్టి తాము భరించు నష్టమున ఎరిమితియుండి వలెనని నియమము యేర్పరచుకొన్నారు. అందువల్ల కఠపుబాధచే కష్టపడు మన జిల్లాలలో చూడ అనేక ప్రాజెక్టులు నిలిపివేయబడినవి.

ఇక నీటిపారుదల ప్రాజెక్టుల విషయమై గవర్నమెంటువారు అవలంబించుచున్న రెండవనీతి (Policy) ఏదన: ఒకప్రాజెక్టుకొరకై యింకొక ప్రాజెక్టును నిలిపివేయుట, అనగా ఒక నదికిగాని, ఒక యుపనదికిగాని క్రింద భాగములో ప్రాజెక్టు యేర్పాటుచేయవలెనన్న ఆప్రాజెక్టుకు కావలసిన నీటిసరఫరాకొరకై, ఆనది పైభాగములో చేయవలసిన ప్రాజెక్టు నిలిపివేయుట. ఇది మిక్కిలి నిందనీయమైన రాజనీతియే యున్నది. ఈ రాజనీతికి ప్రబలిదర్శన మేమన: తుంగభద్రా ప్రాజెక్టుకొరకై అనేక ప్రాజెక్టులను నిలిపివేయుట. ఆ ప్రాజెక్టు ప్రకారమ చేయబడిన, నెల్లూరుజిల్లాలో తోసాగు 300000 ఎకరములకు కా నీరు చాలదని పెన్నానదికి పైభాగములో అచ్చటచ్చట నీరున యోగపెట్టు చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టులెట్లను నిలుపుదలచేయబడినవి ఒక చోట నుండు ప్రజల ఉపయోగార్థమై మరియొక చోటనుండు ప్రజలకు కావలసిన నీరును వారికి లేకుండా చేయడము యెంత అన్యాయము ఒక చోటనుండు ప్రజలు సిరులతో తులమానుచుండ, తుద్దాదగా మలమలమాడుచుండు యింకొక చోటి ప్రజల కేమి సంతోషము, కరము? సర్వేశ్వరుడు ప్రసాదించు నీటిని, ప్రభుత్వమువారు కావారి కందరికిని సాధ్యమైనంతవరకు వారివారికి ఉపయోగపట్టు సమబుద్ధితో పంచిపెట్టవలసిన విధి ప్రభుత్వమువారిదై యున్నయది ఒకవేళ హెచ్చుగా కష్టపడు ప్రజల ఉపయోగార్థమై, అంత ఇబ్బంది పడని ప్రదేశముల ప్రజలకు పయోగపడు నీటిని వారికి లేకుండచేసినను ఒప్పుకొనవచ్చును. కాని దీనిని తలక్రిందుచేయుట యెంత సమంజసమో ఆలోచించండి. ప్రభుత్వమువారి వ్యాపారద్రాస్థ్యదృష్టియే యీరాజనీతికి మూలకారణమని తోచుచున్నది. తక్కువగా వరుసానముచే ప్రాజెక్టులను హెచ్చుపరుచుబడిగల ప్రాజెక్టులకు బలియివ్వడము న్యాయమో? పెన్నానది కడపముగా సోమేశ్వరముదగ్గర కట్టకట్టి అచ్చట నిలుపుదల అయిన నీటిని నెల్లూరుజిల్లా భూములకు యిచ్చిన ఆంధ్రులై రాబడే వరుసానము పెన్నానది మొదటిభాగములందలి ప్రాజెక్టులవలన వరుసానము సరాసరిగ తక్కువ అని ఆంధ్రనా నందున పెద్ద ప్రాజెక్టుకొరకై చిన్న ప్రాజెక్టులు నిలుపుదలచేయవలసి. ఇదే విధముగా యిప్పుడు దక్షిణదేశములో, కావేరీనదికి ఆడ్లముగా యేర్పాటుచేయు మేటూరు ప్రాజెక్టు, నీటిసంతతిలేక కష్టపడ నేలం గోయంబుత్తూరు జిల్లాలవారి ఉపయోగార్థముగాక, ఇప్పటికే సమంతులుగా నున్న తంజావూరుజిల్లా ప్రజల ఉపయోగార్థముగా యేర్పాటుగాబడియున్నది. కారణము - అట్లయిన హెచ్చులాభకరముగా నుండునని, ఇట్టి ప్రమాదమే మనజిల్లాలయందు సంభవించునం. నీటిని సమబుద్ధితో సాధ్యమైనంతవరకు కావలసిన ప్రజలందరికి ఉపయోగపడునట్లు పంచిపెట్టవలెను చేయవలసియున్నది. అట్లుచూసేగాని నీటిసంకలన లాభము ఉత్తమపరిమాణముగా నుండజాలదు.

ఇక మూడవ నీతి: నీటిపారుదల ప్రాజెక్టులు లాభకరములా, కాదాయను నిర్ధారణచేయవలసి యున్నప్పుడు ప్రతిప్రాజెక్టును ప్రత్యేకముగా భావించుట. ఇతర విషయములందు ఈవిధానమును పాటించునట్లు లేదు. నీటిపారుదల విషయములందు మాత్రము ఏల పాటి యునో తెలియవచ్చును. భాగ్యవంతులపద్ద పన్నులు వశ. బీదలకు ఉపయోగపెట్టుచుండలేదా? అదే విధముగా హెయమువచ్చు ప్రాజెక్టులలోను నష్టదాయకముగానుండు లకు ఏల ఉపయోగించరాదను. లాభమువచ్చేచోట్ల మాత్రము తమకావలెననినీ నష్టమువచ్చేచోట్ల రైతులే భరించుకొనవలసినదని చెప్ప న్యాయము ఏటిన్యాయము? అవ్యాభివ్యా కావలెననుటకదా? ఈ జిల్లాలలోని ప్రాజెక్టులపైన వడ్డీ గట్టలేదని చెప్పిన వడ్డీకరెట్లు లాభమువచ్చు ప్రాజెక్టులపైన లాభమును గవర్నమెంటు కొండములేదా? తాము పెట్టిన ద్రవ్యమునకు నష్టము కలుగకూడదని నియమము విధించుకొన్నప్పుడు కొన్ని ప్రాజెక్టులపైన లాభము ఎందుకు తీసుకొనవలెను. ఈజిల్లాలలో ప్రాజెక్టులక్రింద ఎకరమునకు 15, 20 రూపాయలు ఇచ్చినగాని ఖర్చులెట్లవని చెప్పవారు గోదావరి కృష్ణా జిల్లాలలో ఎకరమునకు 1, 2 రూపాయలు వసూలుచేసిన కర్షులు సరిపోవునప్పుడు ఎకరమునకు 10, 12 రూపాయలు యెందుకు వసూలు చేయవలెను? చేయరాదని నామతముకాదు. కాని గౌరవ్యముందు అన్నిచోట్లను అన్నిప్రాజెక్టులలోను ఒకటే సిద్ధాంతము ననుసరించి పన్ను విధించవలెననే నాయభిప్రాయము. తమకు లాభకరమైన చోట ఒక విధి నష్టకరమైనచో నింకొక విధిని ప్రయోగించడము సమంజసముకాదు. ఆరిక శాస్త్రమునకు విరుద్ధమును అధర్మమును అయ్య

అప్పుడు, ఎప్పుడు నీటివనరులను ఏర్పాటుచేసిన ప్రజలకు తేమ
నుండునో అట్టివనరులను కల్పించుట సాధ్యమే అని గొప్పనమ్మక
కరములే లేనే తప్ప వాటిని ఏర్పాటు చేయవలసినదేను. అన్నిప్రా
జెట్టులకు ఒకటే నియమము ననుసరించి పన్ను విధించవలసినది. సాగుకు
పెరువారిగా ఏకరాకింతయని నియమించవచ్చును. లేదా, ఆయా
ట్టలో ఆనీటియొక్క ఉపయోగమునుబట్టి అనగా ఆనీటివల్ల కలుగు
లాభములో కొంత భాగమును గవర్నమెంటువారు తీసుకొనవచ్చును.
కాని ఆయా ప్రాజెట్టులకు కర్షకులబట్టియే ఆయా ప్రాజెట్టులకింద పన్ను
విధించుట సరికాదు. ఈ ప్రాజెట్టులకు కర్షకులబట్టి పన్ను యివ్వబా
లనివారికి ప్రాజెక్ట్ లేకుండచేయడము సరికాదు. ఇప్పుడు ఆచరణలో
నున్న పద్ధతులను మాని జనోపకారములను న్యాయసమ్మతమైనట్టియు
పై సేవదాహరించిన సిద్ధాంతములను నీటిపారుదల ప్రాజెట్టుల విషయమై
ప్రయోగించిన ఇప్పుడు మన జిల్లాల ఉపయోగార్థము రేయారై
ప్రాజెట్టులన్నియును ఆచరణయందు పెట్టవచ్చును. అందువల్ల మన
జిల్లాలు బాగుపడవచ్చును. యావభాధనుండి తప్పించుకొనగలము.
గవర్నమెంటు వారికిగూడ అప్పుడప్పుడు కర్షకులకై కర్షుచేయు ద్రవ్యము
మిగిలిపోవును. రివియన్లును యివ్వవలసిన పని వుండును.

నీటిపారుదలవిషయమై యింకొక సంగతి గమనింపవలసియు
న్నది. ఈగవర్నమెంటు పెద్ద ప్రాజెట్టులపై చూపు అభిమానము చిన్న చిన్న
పనులపై బాగా పోవుటలేదు. పెద్ద ప్రాజెట్టులు ఎన్నిటిని యేర్పా
టుచేసినప్పటికిని చిన్న చిన్న జలాధారముల అవసరము తగ్గకాలదు. పెద్ద
ప్రాజెట్టులే దేశమంతటికిని నీళ్లు సప్లయ చేయవలెను. నీళ్లు సప్లయచే
గోటివారు తమ గ్రామములు నదీ తీరపుటికి పోవాలరు. అట్లు కొన్ని
ప్రదేశములు నిర్లభమై, మరికొన్ని ప్రదేశములు జనాభివృద్ధి గాంచుట
సమంజసముగా నుండును. కావున అప్పుటప్పుట నుండు చిన్న
చిన్న కుంటలు చెరువులు సరియైన మరమ్మత్తులో నుంచుటయేగాక,
త్రవణినికూడ అనేకములను నిర్మాణము చేయవలసియున్నది.
రియండినగోట్లలో వుండిన భావులను పుద్దిచేయుటకును క్రొత్త
భావులను త్రవ్వించుటకును రైతులకు సహాయము చేయ
వలసియున్నది. ఎలకెక్రిసిటిని ఉపయోగించి భావులనుండి నీళ్లు
తీయించుటలో దత్తమండల ఇరిగేషన్ కమిటీ చేసిన సిఫార్సును
గురించి గవర్నమెంటువారు యేమిచర్చ తీసుకొన్నారో తెలియవచ్చును.
నీటివనరులను గురించి యిక నెన్నోవిషయములను చర్చించవలసి
యున్నది. అయినను, ఇప్పుడే కాలాతితమైనందునను చర్చించవలసిన
విషయములు పెక్కులున్నందునను, మనజిల్లాలకు ముఖ్య ప్రాజాధార
మైన తుంగభద్రా ప్రాజెట్టు విషయమై యిక ఒకటి రెండు సంగతులను
తీర్చి యింతటితో యీవిషయము ముగించెదను.

ఈ ప్రాజెట్టు విషయములో గమనించవలసిన విషయములు కొన్ని
యున్నవి.

ఈ ప్రాజెట్టునల్ల మనజిల్లాలయందు గొప్పగా పెరులను పండిం
చుటకు సదుపాయమే గాకుండా త్రాగుటకు మంచినీరు దొరకును.
వర్షము తక్కువయైన కాలములందు అనేక ప్రదేశములలో ముఖ్య
ముగా రేగడి ప్రదేశములందు పశువులను, మనుష్యులను త్రాగుట
కుకూడ నీరు దొరకుట దుర్లభముగా నుండును. 3, 4 సంవత్సరముల
క్రితము బల్లారిజిల్లాలో రైలువేడునలవద్ద రైలు నచ్చినప్పుడు ఇం
ట్లాగోని నీళ్లుకై యెంతయందో వేచియుండుట వలపురకు తెలిసిన
దే. ఈ ప్రాజెట్టునల్ల యీకష్టములు చాలమాత్రం నివారణ
యగును. అన్నిచోట్ల నీటివసతి లేనందున నీటివసతియుండు
నట్లై పెద్ద పెద్ద గ్రామములు పెరిగడముతో కత్తులు పెరిగడమే
గాక తమ సేద్యపుభూములకు గ్రామములు చాల దూరముగా నుండ
వలెనట్లు సేద్యపు ఇబ్బందికూడకలుగుచున్నది. ఈ ప్రాజెట్టు సఫలీకృత
మైన పక్షమున సేద్యపు భూములకు సమీపముగా చిన్న చిన్న ఊర్లు
తెచ్చడటకు వీలు వుండును.

ఈ ప్రాజెట్టుకింది సాగు అంచనా వేయడములో రైతులు
నల్ల రేగడి భూములలో తీరపైరు పెట్టుట ఉపయోగము లేదనిన్ని,
రైతుల సర్దుములేనప్పుడుమాత్రమే ఖుష్కీపైరుకు కొంత నీరు
గించుకొనవచ్చుననిన్ని, అందువల్ల సర్కారు
పోలిక వచ్చు లాభమును దేశమునకు కలుగుమేలును తక్కువగా
గుండునని ఊహించియున్నారు. ఈవిషయము గవర్నమెంటును
నిర్లభ్యపరచుచుండవచ్చును. తుంగభద్రా ప్రాజెట్టు విషయమై
వ్యవసాయవిషయముగా యీలోపల రిపోర్టుచేసిన రాయల్ కమిషన్
వారుగూడ నల్ల రేగడిభూములు ఇరిగేషన్ తగినవాకాదా, అను అంశ
మును బాగుగ పరిశీలించిన తరువాతనే ప్రాజెట్టు ప్రారంభించవలసిన
దని హెచ్చరిక చేయుచున్నారు. అయితే ఈ ప్రాజెట్టునల్ల యీజిల్లా
లలో కలుగు గొప్ప మార్పునుగురించి ప్రాత్యక్షాకరముగా వార
చెప్పియున్నందుకు సంతోషపడవలసియున్నది. ఈవిషయములో
నిర్లభ్యపడుటకుగాని సందేహపడుటకుగాని ఏమికారణము కనబడ
లేదు. నల్ల రేగడినేలలు ఇరిగేషన్ కు అనగా తీరపైరుకు తగునా

కాదా అనువిషయమును కొంత అభిప్రాయభేదముండుట వాస్తవమే.
కొందరి రైతులలోకూడ ఆ నేలలలో నీళ్లు పెట్టినభూములు చేతునని
అభిప్రాయమున్నది. ఈవిషయమై యీకా కావలసినంత పరిశీలన
కాలేదు. మొట్టమొదట అట్లు అగవడినను కొన్ని సంవత్సరములు
నీళ్లు పెట్టిన భూములకూడ ఆస్తితికి అలవాటు పడవచ్చును. ఈనంద్యాల
మున్నగు గ్రామముల అనుభవము ఆరీతిగానేయున్నది. ఇప్పుడు వరి
చేతను నల్ల రేగడిభూములలో చాల బాగుగ పండుచున్నది. ఇంతకు
అనేక గ్రామములలో ఎర్రనేలలును నల్లయెర్రమిశ్రమ నేలలును
బూడిదవర్ణ మురేగడి నేలలును వున్నవి. ఈభూములకు నీళ్లు చాల పుష్
యోగము. వీటికి రైతులు నీళ్లు తప్పక ఉపయోగించుకొనెదరు.
అందులో పది సంవత్సరములుగా వేరు సెనగ పంట ఈజిల్లాలలో
వరివిగా పెట్టుచున్నారు. ప్రతిసంవత్సరము ముందుసంవత్సరముకంటె
ఈపంట పెట్టు విస్తీర్ణము హెచ్చు అవుచున్నది. జొన్న ప్రతి పంట
లకంటె ఈపంటకు నీరు హెచ్చుగా కావలసియుండును. ఇంతకును
నీరు తప్పక కావలసిన యెర్రభూమిగల తాలూకాలు ఎన్నియో యు
న్నవి. ఎంత నీరును అచ్చట పుష్కలముగాను, ఈనంద్యాలములో
అనంతపురం ధర్మచరం తాలూకాలకు నీరు సప్లయ చేయవలసినదని
దత్తమండల ఇరిగేషన్ కమిటీవారు చేసిన సిఫార్సు గమనించవలసినది.
కాబట్టి నల్ల రేగడిభూమి కారణముగా తుంగభద్రా ప్రాజెట్టుయొక్క
ఉపయోగమును సందేహించుట సమంజసముగా నుండదు.

ఈ ప్రాజెట్టును అమలుగా కొన్నిచోట్ల విద్యుచ్ఛక్తిని తయారు
చేసి ప్రజలకు సౌకర్యములను కూర్చవచ్చును. ఎన్నివిధముల జాచి
నను ఈ ప్రాజెట్టును అనంతకాలములోనే సఫలము చేయుట శ్రేయ
ప్రసరము. కాన సర్కారువారు యీవిషయమై యిక యేలాటి కాల
విలంబ మొనరించినను యీజిల్లాలకేకాక ప్రపంచమునకే గొప్ప
అపరాధము చేసినవారయ్యెదరు. వారి పరిపాలనకు గొప్ప కళంక
మోపుచునని చెప్పటకు సాహసించెదను. ప్రపంచములో గొప్ప ప్రాజె
ట్టులలో యిది యొకటి. మీదమిక్కిలి యితర యేగొప్ప ప్రాజెట్టు
యితర యేమిశిక్షితమైనదేశమునకు ఉపకరించునదికాదు.

ఇదివరకు జరిగినదిపోను యీలోపల సర్కారువారు ఈ విష
యమై కొంత జోక్యము కనుపర్చుచున్నారు. తిమ్మలూపురంపల్లె కట్టకు
తినవో, కాదో, అది సరిగావున్నయిక ఏదలంతునో, వీటిని పరిశో
ధించుటకు యెంతకాలము పట్టునో, యెంత పరిశోధించినను విటిప
యిండియా ప్రాంతములో తనసలం దొరకునో దొరకదో అను యిత్యాది
ఆలోచనలున్ను ఆహించుచున్నవి. అభివృద్ధిమనకై వేచియుండుటకు
చునను ఒప్పుకున్నది. ఇట్టివిషయవర్ణయందు నామనలు మల్లాపురంపల్లె
కురలచున్నది. అట్లం యిదివరకే పరిశోధించబడినది. కట్టకుతనసలం
అని నిర్ధారణచేయబడినది. ఇదియునుగాక యిప్పుట కట్టచాలాదీగానే
యుండును. అందువల్ల వ్యయముకూడ తగ్గును. నైజామప్రభువు ఆశీర్వాద
యొకటిమాత్రం మనసంకల్పమునకు అడ్డుగానున్నది. మద్రాసు గవర్నమెం
టువారుగాని, మరెవరో ప్రాంతాధికారుగాని యీవిషయమై తన
ప్రయత్నముచేసిన యీఅడ్డు తొలగనని నేను నమ్ముచున్నాను.
నైజామప్రభువుగారుకూడ ఒకప్పుడు తమ రాష్ట్రములో చేసినట్టియు
పెక్కుసార్లు కలుపుబాధకు లోనైనట్టియు యీజిల్లాల ప్రజలయం
గు దయచాపకపోరు. యీవిషయమై గవర్నమెంటువారు బాగుచేయక
తన ప్రయత్నము సల్పెదరని నమ్ముచున్నాను. నైజామగారి సమ్మ
తిని బడసిన తరువాత తిమ్మలూపురమే శ్రేష్ఠమై నట్లుగా యేర్పడిన
యెడల అప్పుటే కట్ట కట్టవచ్చును. లేక మల్లాపురమే శ్రేష్ఠముగా
నుండిన ఆలస్యములేక అప్పుటే పనిని ప్రారంభించవచ్చును.

గవర్నమెంటువారు యీవిషయమై దూరదృష్టి కనబరచిన
యీ ప్రాజెట్టు కొనసాగుటకు యేలాటి అభ్యంతరమును కనబడలేదు.
యీవిషయము "ప్రావీన్షియల్" అనగా మద్రాసు గవర్నమెంటుకు
సంబంధించినది. లాభనష్టములు యీగవర్నమెంటు భరించవలసియుండును.
ముందువలె ఇండియాగవర్నమెంటుకు సంబంధములేదు. గవర్నమెంటు
విధానము ప్రకారం వడ్డీ గిట్టుబాటైన సామాన్యముగ ఏ ఆశీర్వాద వుండ
కూడదు. అట్లు లేని పక్షమున యితరజిల్లాల ప్రతినిధులు ఈ ప్రాజె
ట్టును ఆశీర్వదించుచును. ఇదివరకు నేను చూసిన విధానము ప్రకారం
యీ ప్రాజెట్టునల్ల సమస్త ప్రదేశమునకు యేలాటినష్టమును వుండదు.
నేను చూపించిన విధానమును బహుకొనవారుకూడ ఈ ప్రాజెట్టు
విషయమై ఆశీర్వాద చేయరని నావృద్ధసమ్మతము. ఈజిల్లాలయొక్క
దుర్భరస్థితి ప్రతివానికిని తెలిసిన విషయమే. అట్టిస్థితిలోనున్న యీజి
ల్లాలను యేమిబాధనుండి తొలగించుటకు యెంత కఠినస్థాయయైనను
ఒప్పుకొనకపోరా? ఇదివరకు శాసనసభలో ఇతరజిల్లాల ప్రతినిధు
లుకూడ యీజిల్లాల స్థితిని గమనించి, నీటివనరుల యేర్పాటువిష
యమై ఆమోదమునే కనబర్చియున్నారు. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ఆం
ధ్రరాష్ట్రము యేర్పడునని సానమ్మకము. అట్లయిన ఆంధ్రరా
ష్ట్రమునందలి నీటిపారుదల ప్రాజెట్టుల కగు కర్షు లాభనష్టములు ఆం
ధ్రరాష్ట్రమే భరించవలసియుండును. అట్లయిన దత్తమండల ఇరిగే

షన్ కమిటీవారు నూచించిన తుంగభద్రా-కృష్ణా సమ్మేళన ప్రాజెట్టు
ఆంధ్రరాష్ట్రములోనున్న దత్తమండలములు నెల్లూరు గుంటూరు కృష్ణా
విత్తూరుజిల్లాలకు ఉపయోగించును. 12 జిల్లాలకై 8 జిల్లాలకు ఈ ప్రా
జెట్టు ఉపకరించును. ఇప్పుడే పెద్ద ప్రాజెట్టుల ఉపయోగమును అను
భవించు తక్కిన గోదావరిజిల్లావారి కిది అసమ్మతముగా నుండదు.
ఇక విశాఖపట్టణము గంజాముఖాగమువారు మాత్రము ఆశీర్వదించెదరా?
ఇదివరకు ఇరిగేషన్ శాఖకు అధికారులైన సి. పి. రామస్వామిఅయ్య
రుగారు యీ ప్రాజెట్టు విషయమై సానుభూతిని ఉత్సాహమును చూపిం
చియుండిరి. ఇప్పుడు అధికారిగా నున్న మార్పుబాంకు దొరగారుకూడ
నీటిపారుదల వనరులవిషయమై శ్రద్ధాభక్తులకలవారు; రైతుల కష్టము
ఖములను బాగుగ తెరిగినవారు. వీరికాలములోనే ఈ ప్రాజెట్టు తప్పక
ప్రారంభించబడునని నేను నమ్ముచున్నాను. తుంగభద్రానదియొక్క
ఉపనదివీరును ఉపయోగ పెట్టుటకు, యీలోపల మైసూరు ప్రభు
త్వమువారు తలచినట్లు గవర్నరుగారు నుడివీరి. ఈవిషయముకూడ
తుంగభద్రా ప్రాజెట్టుకు అటంకము కలుగదని నేను నమ్ముచున్నాను.
యేన్ని అటంకములున్నను ఈకార్యమును సాధింపవలసినదేను.
ఇప్పుడు గానున్న ఇంక ఒకప్పుడైనను యిది సఫలీకృతముననని నాకు
వృద్ధసమ్మతము గలదు. సఫలముగునరకు కృషి చేయవలయునని ఉత్సా
హము ఉన్నది. నీరు కావలసిన యవసరమున్నది. కావలసినంత నీరు
ఉన్నది. కావలసినచోటికి వున్నచోటికి సంచి,
నీరు తెచ్చుటకు సాధ్యమున్నది. ఇన్ని అనుకూల అవ
కాశములు వుండ యీకార్యము సాఫల్యమేల కాకపోవును; పురుష
ప్రయత్నమొక్కటియే కావలసియున్నది. అదియును సకాలమునకు
కలుగకపోదు. ఇక చిన్న చిన్న ప్రాజెట్టుల విషయమై చర్చించుటకు
అవధిలేదు మానుకొన్నాను. మన అన్నిజిల్లాలకు సంబంధించినట్టియు
చాలకాలము ప్రశంసలోనున్నట్టియు ప్రపంచములో గొప్ప ప్రాజెట్టు
లలో నొకటియైన తుంగభద్రా ప్రాజెట్టునుగురించిన ముఖ్యవిషయము
లను నీటిపారుదల ప్రాజెట్టుల విషయమై గవర్నమెంటువారు చూపించ
వలసిన రాజనీతి పద్ధతులను విమర్శించితిని. ఇంతటితో ఈవిషయమును
ముగించెదను.

పరిశ్రమలు

ఇండియా దేశము ఇతర దేశములతో కొంతపాటియైన ఆర్థికసం
పత్తి బడయగలెనన్న వ్యవసాయము ఎంత ముఖ్యమును ప్రాజాధార
మైనవృత్తియైనను అందరును వ్యవసాయముపైనే ఆధారపడక చేతిపరి
శ్రమలను, యంత్రపరిశ్రమలను (ఫ్యాక్టరీలు, మిల్లులు) వృద్ధిచేసి, మన
దేశములో పండు ముడిపదార్థములను ఇప్పుటనే పక్వపదార్థములుగా
తయారుచేయవలెను. నీటి ఆరీతి క్రింది విద్యుచ్ఛక్తిని వాయు
(గాస్) శక్తిని విస్తారముగా ఉపయోగపెట్టి కావలసిన వస్తువులను
తయారుచేసికొనవలసి యుండును. మిల్లులు ఉండకూడదని అభిప్రా
యపడువారిలో నేనొక్కడనుగాను. మిల్లులలో ఇప్పుడు పనిచేయు
వారి కష్టములు అనాగోగ్యస్థితి, నేనెరుగనివాడను కాను. అయినను
సరియైన ఏర్పాట్లవల్ల వీనిని మాన్వవచ్చును. వైశిష్ట్య నుపయోగించి
వస్తువులను తయారు చేయుటవల్ల బుద్ధి నుపయోగించక అనాలోచిత
ముగ(మెకానికల్)మునుజూల వచ్చించుకాలము చాలవరకు మిగులును.
ఓట్లు మిగిలిన కాలమును జనులు ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానాభివృద్ధికిని కళాభి
వృద్ధికిని ఉపయోగించుకొనవచ్చును. కావున హిందూదేశములోకూడ
ఈవిషయమై శ్రద్ధ మావవలసియున్నది.

మనజిల్లాలలో ఎంతమాత్రము ఇట్టిపనులకు వనరులు వుండునది
విచారితము. ఈ జిల్లాలలో పత్తి పండుచున్నది. పదిసంవత్సర
ములుగావేరు శెనగపంటకూడ విశేషముగా పండించుచున్నారు.
ఇంక నువ్వు ది చేయు నూచనలున్నవి. వేరు శెనగ
గాక ఇతర నూనెగింజలకూడ యున్నవి. పత్తినుండి మూయిన వేరు
శెనగకాయలనుండి పప్పును పండినపల్లములయందే తీయుచున్నను,
మాడిన్ని, వేరుశనగపప్పు, తదితర నూనెగింజలు పరదేశములకు ఎగు
మతి అగుచున్నవి. ఇవలనుండి ఎగుమతికాబడిన వస్తువులనే తిరిగి
ఇతరరాష్ట్రముగా మనదేశములకే వచ్చినప్పుడు ఒకటికి రెండింతలు
డబ్బు వచ్చించి మనమే తీసుకొనుచున్నాము. మనజిల్లాలలోనే ఒక
చోటగాని కొన్నిచోట్లగాని ఆవిరి మున్నగు శక్తులను ఉపయో
గించి మిల్లులు స్థాపించి నూలుతీయడము గుడ్డలు నేయడము నూనెతీయ
డము, చేయవచ్చును. రైలుమార్గముల కలియుచోటుగావుండే గుంత
కల్లునందుగాని దాని సమీపమునందుగాని కావలసినంత నీరు ఉండిన,
యెడల, వాటిని స్థాపించుట ఉచితముని తోచుచున్నది. కొన్నిసంవ
త్సరములక్రితము తాతాకంపెనీవారొక నూలుమిల్లు గుంతకల్లులో
పెట్టెదరను వయంతియుండెను. యేమాయెనో తెలియదు. నూలు
మిల్లు పెట్టినను పెట్టకపోయినను నూనెమిల్లు పెట్టుట మిక్కిలి అవ
శ్యకముగా నున్నది. నూనెను ఈదేశములో ఉపయోగించినను పర
దేశములకు ఎగుమతి చేసినను నూనెతీసిన గానుగిండిన ఈదేశములో
ఉపయోగించనందున మిగుల అనర్థదాయకముగా నున్నయది. పశువుల
మేతకును దినదినము సారహీన మగుచున్న భూములను సారవంతము

గా జేయుటకును ఆపింగి చాలా ఉపయోగకారిగా నుండును. దానిని వీధిమనుష్యులను మనదేశములో నిలుపుమగము చూడవలెను. పెట్టె మిల్లు గాకపోయినను యిప్పుడు వుండే ఫ్యాక్టరీలలోనైనా మూల తీయు చిన్న చిన్న యంత్రముల మూలముగాగాని చేతిమానెగానుగల మూలముగాగాని నూనెను తీసి పిండిని మనజిల్లల ఉపయోగార్థమే టిఫిన్లు చేయవలయున్నది. అయితే పెట్టె మిల్లులో ఎక్కువగాను చాటివలస రాకపోవునేమో! ఈవిధముగా యాజిల్లలలో దొరకు ఏముకలనుగూడా ఇతరదేశములకు ఎగుమతిచేయక ఇప్పుడుకే పిండిచే భూముల కుపయోగించిన చాలా లాభదాయకముగా నుండును. సబ్బును చేయు ఫ్యాక్టరీలకుదా కొన్నిటిని స్థాపించవచ్చును. అగ్గి పెట్టెలను చేయు చిన్న చిన్న ఫ్యాక్టరీలు కొన్నిటిని వాటికి తగిన కొయ్య దొరకు సమీకృత దేశములలో స్థాపించవచ్చును. కొద్దిపాటి ద్రవ్యముతోమాదా ఇవి సాధ్యమని తోచుచున్నది.

ఖద్దరు

ఇక గ్రామములయందే యుండి చేతికొను చేతిపనులనుగురించి విచారించెను. ఇందు ముఖ్యమైనదియు, శేరుబడినదియు అనాదిగా నుండునదియునైన వృత్తి నూలువడకడము నేతనేయడమునై యున్నది. ఈజిల్లలలో మనకు కావలసిన గుడ్డలకు చాలినంత వృత్తి పండుచున్నది. కొన్ని సంవత్సరములకు ముందు అనగా 20, 25 సంవత్సరములప్పుడు ఈజిల్లలలో నూటికి తొంభైపాళ్లు చేతితోవడికిన నూలును అనూలుతో చేతిమగ్గులలో నేసిన వస్త్రములకే ధరించుచుండిరి. అట్లుగా గ్రామవాసు లెల్లరును ఖద్దరుగుడ్డలకే ధరించుచుండి రనుట. అందువల్ల గ్రామములలో అనేకమందికి పని యుండెను. బీదలు చక్కగా బ్రతుకుచుండిరి. ఇతరపనులు చేయజాలని ముసలి కుంటి మున్నగువారికికూడ పని యుండినది. ప్రతికుటుంబములోను స్త్రీలు తమ వ్యవధికాలమును వృథాపుచ్చక, ఆయాకుటుంబమునకు తగిననూలును ఆయాకుటుంబమువారే తయారుచేసికొనుచుండిరి. అట్లుగుటచేసి ఇప్పుడు ధరించు మిల్లుగుడ్డలకు ఖద్దరు గ్రామములందే నిలుపుదల కాబడుచుండెను. అందువలన గ్రామముల ఆర్థికపరిస్థితులు కొంతబాగుగ నుండెడివి. ఇప్పు డన్నో ఇది అంతయు మారిపోయినది. విదేశీవస్త్రములే మనకు శ్రద్ధాములైనవి. గ్రామవాసులందరూ చాలామాత్రము మిల్లులలో తయారుైన గుడ్డలకే వాడుచున్నారు. ఈగుడ్డలలో చాలామాత్రము పరదేశములనుండి దిగుమతియైనవియేను. ఇది దేశమునకు గొప్ప నష్టదాయకము. ఇటీవల మహాత్మాగాంధీగారి పట్టుదలతో దేశమంతయు ఖద్దర్ అనగా చేతితో వడికి చేతిమగ్గులలో నేసిన గుడ్డలకే ఉపయోగించవలయునని గొప్పప్రచారము జరుగుచున్నది. ఆచరణకుకూడా కొంతమాత్రము వచ్చినది. కాని చీమకుట్టి సంకమాత్రముకూడా లేదు. ఈయద్యమము ఎంతమాత్రము సఫలముగ నోరేలియకున్నది. మిల్లుగుడ్డలతో పోల్చిచూచిన ఖద్దరుగుడ్డలు ప్రియమనియే చెప్పవలెను. అందువల్ల ఆగుడ్డలను కొనుటకు చాలమంది వెనదీయుచున్నారు. వ్యాపారదృష్టితో చూచిన కద్దరుగుడ్డలు మిల్లుగుడ్డలతో ఎప్పటికిని పోటీచేయజాలవు. ప్రతి ఊరియందును ప్రతిగృహమునందును యితరపనులు లేని వ్యవధికాలములో స్త్రీలకు పురుషులకు అందరును యీపరిశ్రమయందు ఆవరాతిరేయములతో పాల్గొనకనే తప్ప మన దేశములో పూర్తిగా ఖద్దరు వ్యాప్తిజెందజాలదు. ఇతరపని వుండినకాలములో ఈపనిని అందులో నూలువడుకుపనిని, పెట్టుకొన్న గిట్టదు. అందువల్ల ఆర్థికనష్టమును గల్గును. మిల్లులు కూడునూ కూడా యను వివాదముపై నాయభిప్రాయమిదివరకే తెలిపియున్నాను. దేశపరిస్థితులు అందులో ముఖ్యముగ ఆర్థికపరిస్థితులు చక్కబడినవిమిట్ట కద్దరునే ప్రాధాన్యముగా పెట్టుకొనకపోయినప్పటికిని మనదేశమునందు చేయబడిన మిల్లుగుడ్డలను ఉపయోగించవచ్చుననే నాయభిప్రాయము. అయితే అట్టిపరిస్థితులు యిప్పుడు లేవు. అవి చక్కబరచుటకు ఇంకా చాలకాలము పట్టును. అంతవరకు యీపుట్టమును చాలినంత ఉత్సాహముతో కొనసాగించవలసినదేను. పొందుదేశమునందలి ఆర్థికస్థితి చాల హీనదశలో నున్నది. అనేకమందికి తినుటకు తిండి కట్టుటకు గుడ్డ లేక బాధపడుచున్నారు. ఇతరదేశములనుండి దెబ్బదికోట్ల విలువగల గుడ్డలు దిగుమతికాబడుచున్నవి. ఇవి నిలుపుటకు కావలెను. మనదేశమునందు దిక్కుడుండు మిల్లులేమన దేశమునకు కావలసినన్ని గుడ్డలను తయారుచేయజాలవు. తయారుచేయజాలినను గ్రామవాసులకు ఇప్పటి వ్యవసాయమువలననే జీవనము జరగగలదను తమ వ్యవధికాలము నుపయోగించి, వ్యవసాయమునందలి వకమానమునకు తోడు ఇతర వరుమానమును సంపాదించ సువయ క్షములగు వృత్తులు కావలసియున్నవి. అందులో అందరికినీ అందుబాటులో నున్న ట్రియ కొద్ది న్యయప్రయాసలకు లోనైనవట్టియు తమతమ సలములయందే నిర్వహించుకొనగలిగిజిట్టియు ఇతరపనిపాట్లు జరుపుకొనుటకు అడ్డులేనట్టియు నగువృత్తి రాబడుమునడి నూలువడుకుటయు చేతిమగ్గుమునందు నేయుటయు తత్సంబంధమైన దూదితీయుట ఏకుట, రంగునుయునై యున్నవి.

మన జిల్లాలయందు ఈ గృహపరిశ్రమాభివృద్ధికి కావలసిన సదుపాయములు మెండుగ ఉన్నవినియే చెప్పవలసి యున్నది. పత్తియా పండుచున్నది. అందరికిని జీవనాధారము లేకయున్నది. అనేకప్రదేశములలో ముఖ్యముగ నల్ల రేగడి ప్రదేశములయందు చృవసామేతరకాలముని కావలసింత అవధి యున్నది. ఇట్లున్నను కొద్దికాలమునకు మునుపే, గ్రామములందు విరివిగా వ్యాపించియుంకిన ఈ గృహపరిశ్రమ నాశనమగుటను, దానిని పునరుద్ధరించుటకప్పుడు చేయవచ్చు ప్రయత్నములు పూర్తిగా కొనసాగకుండుటకును కొరతములు సరి పర్తముగ తెలియకున్నవి. ఇప్పటికిని నూలు వడకడము కట్టుటవృత్తి కొన్ని గ్రామములయందు జరుగుచున్నను అనేకగ్రామములయందు లేనేలేదని చెప్పవచ్చును. జరుగుచున్న గ్రామములలోకూడ అన్ని కుటుంబములలో జరగడములేదు. నేత నేయడము మాత్రము ఇంత దుర్లభలే లేదు. చేతితోవడికిన నూలుతో కాకపోయినను మిల్లులలో తయారుైన నూలుతో గుడ్డలను నేసి జీవించువారి పట్టికిని పెక్కుమందికలరు. చేతిరాటుములో నూలువడుకు వృత్తి వ్యాప్తి చెందినను దేవకపోయినను స్వల్పప్రయత్నముతో, నేతనేయ వృత్తిమాత్రము విరివిగా యీదేశమందు వృద్ధిచేసి అనేకమందికి జీవనోపాయము కలుగజేయవచ్చును. మనదేశములో నేతనేయటయందు, నిపుణులు, తాము చేయుపనియందు కొన్ని సులభమైనమార్పు లొనర్చి మధ్యవారు అనుభవించులాభమును సహకారసంఘములములమున తమకే లభ్యపరచుకొనినయెడల వారు మిల్లులతో పోటీచేయగలరు. ఇతరకుటుంబముకూడ యీపనిని సులభముగ నేర్చుకొనవచ్చును. నేర్చుకొనవలసినవిధి.

ఆసాము దేశములో ఈకులమునక ఆకులమునక అన్ని కులముల వారును పట్టును తీసి గుడ్డలు నేయుదురు. అందువలననే ఆదేశములో ప్రతివారికి పనియున్నది. జీవనోపాధిలేక బాధపడువారెవ్వరగులేరు. ఆవిధముగనే యిచ్చటను నేతపరిశ్రమను వృద్ధిపరచినయెడల చాలమందికి జీవనాధారమేర్పడి తృప్తిగానచే బాధ పడవలసిన అవసరముండదు. పురుషులకు నూలు వడకటకు, ఆక్షేపణగా నుండినను, నేతనేయటకు ఉండదుకదా! అసాముదేశములో స్త్రీలుకూడ నేతనేయుదురు. మనదేశములో మిల్లులను వృద్ధిచేయవలసిన, మిల్లులలో నూలుమాత్రమే తయారుచేసి చేతిమగ్గులలో నేతగాండ్రవల్ల గుడ్డలు తయారుచేయుచుకొన్న బాగుండునని తోచుచున్నది.

ఇక నూలువడుకువృత్తి గ్రామములలో నేల వ్యాపింపకున్నదో మాత్రము, తరీమైలును బావులక్రింద తోల్పడెరులు పెట్టు ప్రదేశములందు సామాన్యముగా సంవత్సరమంతయు వ్యవసాయపుపనులుండును. ఇదియునుగాక ఈలోపలవిరివిగా వ్యాపించుచున్న వేరుశనగ పంటతో వ్యవధికాలము చాల తగ్గుచున్నది. అందులో వ్యవధి స్త్రీలకంటె పురుషులకే హెచ్చు. గ్రామములందు పురుషులు నూలువడుకుట లోభముగా నెంచుచున్నారు. గ్రామములందుకూడ నవనాగరికత పెరిగి మత్తకండ్లను కట్టుటకు అనేకమంది యిచ్చపడక యున్నారు. తమకుండు చిరుబడిని ఏమాత్రమైనను సరే తమ వ్యవధికాలమును ఉపయోగించి స్వల్పరంబడి ఆయినను వృద్ధిచేసుకొనవలెనను దృఢసంకల్పము సామాన్యజనములో చాల తక్కువగా నున్నది. ఈ భావములయందు గొప్ప మార్పు గల్గినగాని నూలువడుకు వృత్తి వ్యాపింప జాలదని నానమ్మకము.

కడపరాళ్లు

మన జిల్లాల కనువగు ఇతరపరిశ్రమల విషయమై ఆలోచించవలసియున్నది. ఈలోపల గవర్నెంటువారు ఈకోస్తాయందు గృహపరిశ్రమలవిషయమై పరిశోధించి రిపోర్టును వ్రాయుటకు ఒక ఉద్యోగిని నియమించియున్నారు. మనజిల్లాలకు సంబంధించిన రిపోర్టును ఇదివరకే పంపియున్నారు. దాని ననుసరించి గృహపరిశ్రమలను వృద్ధిచేయుటకు ఈజిల్లాలవారికి సర్కారువారు తగు ప్రయత్నము చేయుదురుగాక. ఈజిల్లాలలో ఒక వృత్తియగు "కడపరాళ్లు"ను నల్ల చలువరాళ్ళ యెగుమతి తగ్గుచున్నట్లున్నది. ఇది అభివృద్ధి కావలెనన్న రైల్వేవారు రేటు తగ్గించవలెను. రైల్వేవారును గవర్నెంటువారును తమకట్టడములకు ఈలోపల ఈరాళ్లును ఉపయోగించక సిమెంటుతో చేసిన పకలను ఉపయోగ పెట్టుచున్నారని తెలియుచున్నది. కడపరాళ్లు దైవసృష్టి స్వాభావిక అందుము మానవకల్పితముగ సిమెంటువల కలకు వచ్చునా? పూర్వమువలెనే కడపరాళ్లును ఉపయోగించి రేటును తగ్గించి రైల్వేవారును సర్కారువారును ఈవృత్తిని అభివృద్ధిచేయుటకు తోడ్పడవలెనని కోరుచున్నాను.

బిచ్చగాండ్లు

మనదేశమున ఆర్థికాభివృద్ధి నొందజేయు విషయములో ఒక సంగతి గమనింపవలసియున్నది. మనదేశములో రానురాను బిచ్చగాండ్ల ప్రసంగము కొటానుకొట్టుగా పెరుగుచున్నది. పనులుండియు పనులు చేయక సోమరితనముగా కాలము వృథాగ గడుపుచు పెక్కుమంది భిక్షుమే జీవనాధారముగా జేసికొని యున్నారు. వీరిలో బిచ్చమునకు

పాత్రులైనట్టి, పనుల చేయజాలని శక్తిహీనులు చాల కొద్దిగా నున్నారు. అదియేమోకాని మనదేశములో పాత్రాపాత్రములను గల నింక బిచ్చమో యనువారి కంటకెక్కి కష్టమిది వారిని సోమరిపోతలనుగా చేయదున్నారు. వీరికాలమును పనులు చేయుటయంద ఉపయోగపెట్టిన దేశములో నెంతయో ఆర్థికాభివృద్ధి నొందునట్లు చేయవచ్చును. ఈ సోమరిపోతుల భిక్షాటనను నిలిపివేయుటకై ప్రతి వారము పాపమునక తోడ్పడవలయునని కోరుతాను.

పనిపాటలుచేయ శక్తిలేనటువంటి దిక్కులేనివారిని పోషించు సదుపాయములను కల్పించవలెను. పాత్రాపాత్రత యెరుంగక అందరి కిని సమానవృద్ధితో జూడము చేయుటవలన శక్తిహీనులకు సరియైన ఆదరణ జరుగవచ్చును. ఈసంపర్కమున గ్రాద్దుబారి నగరమునందు ఈలోపల వికలాంగ శరణాలయమును స్థాపించి దానికొరకై నిరంతరముపాటుపడుచున్న వీ. కే. మని, శ్రీనివాసరావు మున్నగువారిప్రయత్న మెంతయుప్రశంసనీయము. పట్టణములలోను గ్రామములందచ్చట చ్చటను దిక్కులేనట్టియు పనిచేసి స్వయముగా పోషించుకొనుటకు శక్తిలేనట్టివారి సంపరిని పోషించు శరణాలయములను శిశుకాలములో నెలకొల్పిన సోమరిల భిక్షాటనను నిలిపివేయవచ్చును. ఈవిషయమై లోకతోబోర్డులు ఇది తమపనియని యెంచి అసతికాలముగా ఈపనిని నిర్వహించుటకై పూనుకొనవలెను. గవర్నెంటు వారును ధర్మార్థబుద్ధిగల ధనవంతులును వానికి తోడ్పడవలెను.

విద్య

ఇక మన జిల్లాలయందలి విద్యాభివృద్ధి విషయమై ఆలోచింతుము. ఇతర ఆంధ్రమండలములకంటె మన జిల్లాలు యీవిషయమున చాల వెనుకబడియున్నవని చెప్పక తప్పదు. 1927 సంవత్సరమునకు గాను ప్రచురించిన విద్యావిషయక పరిపాలన రిపోర్టునుంచి యెత్తబడిన లెక్క యీ విధముగ నున్నది.

జిల్లా	ప్రభుత్వ విద్య (సంఖ్య)	(సంకలనము)		(ప్రాథమిక (ఎం.ఎం.టి.) విద్య)	
		ప్రభుత్వ విద్య	ప్రైవేట్ విద్య	ప్రభుత్వ విద్య	ప్రైవేట్ విద్య
గంజాము	4.8	0.58	108	8.2	1.1
విశాఖపట్టణము	5.0	0.48	150	8.0	1.5
గోదావరి తూర్పు	8.0	1.06	279	10.8	4.1
గోదావరి పశ్చిమ	7.6	0.96	152	8.9	4.6
కృష్ణా	8.6	0.94	177	10.4	4.9
గుంటూరు	7.4	0.69	225	9.5	3.8
కర్నూలు	6.6	0.56	144	9.9	2.3
బళ్లారి	5.5	0.51	7	8.4	1.5
అనంతపురము	5.2	0.40	117	7.7	1.7
కడప	5.9	0.84	9	9.2	1.6
నెల్లూరు	4.6	0.46	467	6.1	2.1
చిత్తూరు	4.8	0.45	343	7.2	1.6
సరాసరి	6.16	0.626		8.65	2.56

పై సంఖ్యలను పోల్చిచూచిన, యీ క్రింది అంశములు విశదమవును. ప్రాథమిక విద్యయందు మన జిల్లాలు గోదావరి కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలకు చాల వెనుకబడి యుండలేదు. బాలికల విద్యయందు మాత్రము ఆ జిల్లాలు చాలా ముందు వున్నవి. అయితే గంజాము విశాఖపట్టణం నెల్లూరు చిత్తూరు జిల్లాల కేమాత్రమును తగ్గియుండలేదా సెకండరీ అనగా మిడిల్ స్కూళ్లలోను హైస్కూళ్లలోను నేర్పవిదనములో గోదావరి కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలు చాల ముందు ఉన్నవి. అయిన లే గంజాము విశాఖపట్టణము నెల్లూరు జిల్లాలతో సమానముగా బిచ్చము వున్నాము. అయితే బాలికల చదువునందు కర్నూలు అనంతపురము కొంచెము హెచ్చుతక్కును ఇతర జిల్లాలతో సరిపోల్చవచ్చును. కడప బళ్లారి జిల్లాలు మాత్రము ఎందునూలేవు. ఇక కళాకాలవిద్యయందు ఇతర జిల్లాలు అందులో గోదావరి కృష్ణా గుంటూరు జి. మనకంటె చాలా ముందంజ వేయుచున్నవి. వికరమైన సలహానిదని వారిగా నాకు దొరకలేదు.

పై మదహరించిన జిల్లాలకంటె మన జిల్లాలు విద్యాభివృద్ధియందు వెనుకబడియున్నవని విచారముగ నున్నను యిప్పుడు ఆచరణలో నున్న విద్యావిధానమునుబట్టి అంత సంతోషకరమైన నిషయముగా నాకు తోచలేదు.

ఇప్పుడు నేర్పబడుటకుండి ఈ విద్యావిధానమును పూర్తిగా మార్చినగాని దేశమునకు బొన్నత్రము చేపూరజాలదు. ఉద్యోగిగోమ యొక్కటియే పరమాదర్శముగాగాక జ్ఞానాభివృద్ధియే ముఖ్యమముగా పెట్టుకొను విద్యావిధానమే శ్రేయస్కరమైనది. దేశభావలందు విద్యను గణపుట మిక్కిలి అవసరము యున్నది. అట్లు చేయుట (సకేవము

వృత్తాంతలేఖలు

తిరుపతి

(శ్రీ) ధన్వంతరి జయంతి

6-12-28 వ తేదీన తిరుపతి శ్రీ వేంకటేశ్వరాయణ్య దళాళులు...

(ఒక విలేఖరి)

తునివార్

సేవాదళము:—కాకివాడ సెంట్రల్ రిలేవు కమిటీవారి చేత...

అంతిమము:—మృత్యువారికి సేవాదళము వారు...

బాహుళ్యము:—తునిచారిటీ ఫండు కమిటీవారి యజమాన్యము...

ఒకవిలేఖరి

బరంపురం

హిందూమతము:—బరంపురం నగరము దాక్షిణ్య...

ఈ సంవత్సరము:—బరంపురం నగరము దాక్షిణ్య...

శ్రీరంగం వెంకటరత్నం,

6-12-28. ప్రధాన కార్యదర్శి, గంగాజిల్లా ఉపసంఘము.

బెజవాడ

(న్యాయవిలేఖరి)

అర్హత శిశువారము

డిసెంబరు 18:—1929 వలెం ఫి బహుళ శుక్ల మొదటివారము...

ధన్వంతరి జయంతి

ఈనెల 7 మొదలు 11 తేదీవరకు శ్రీరామమూస అయ్యార్య...

తెన్నిను ఆట పంచెములు

ఇప్పటికి 9 సంవత్సరముల క్రిందట లోకమనస్సు బాల...

ప్రేమ

శిశువారము నుండి వచ్చిన ఇరువురు క్రయాణీకులు...

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈ గ్రంథములో ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము, ఇంద్రజాలము...

పాలనుండి వెన్న తీయు మెషిన్లు

“Standard” Cream Separators (ఇతర, బ్రాండ్లైనవికంటే బాగా పూనుబడినవి.)

ప్రత స్త్రమయిన నీలగిరి కాఫీ, తేయాకు (టి)

(1) వెన్నతీయు మెషిన్లకు దక్షిణ ఇండియాలో అనగా...

జి. టి. దాస్ అండ్ సన్స్, విశాఖపట్టణము.

ల జ ప తి కే స రి

(పంతుల లక్ష్మీనారాయణమూర్తిగారు)

నీ! భారతీయ ప్రేమ బంధువుగాఁబోలు రాజదాయక కేసరములు నీకు, ప్రబల వ్యరాజ్యక ల్పనము గాబోలును...

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(14-12-28)

సీమజవులి దినుసులు

ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు చి.అ.ప్రె. కారికంముల్లు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (2) 8-9-0...

మాలు

40 సెంటరు సీమ (5 పాకట్టులు) — ట్రాక్రి రు 6-1-0 చలం (కొం) రు 7-0-0; చలం (ఎసిటిక్లెట్) రు.6-12-6...

ఇరవీరేకులు— (డిబ్ మేక్) రు 288. డిబ్ (క్రాసాయర్) రు 280. రాలిరేకు రు 279.

సీమెంట్ పీపా వెల:—

గిల్ గో హేమ్ (సెయింట్) రు 12-0-0 బర్మో సెమెంట్ 10-0-0

చక్కెరములుముక్క ధర—

బాబా “బెడి” రు 25-15-0 బెర్రీ రు 25-14-0 ఫీబ్రవరి రు 25-14-0 మార్చి రు 26.

వేరుసెనగ నూనె

సీపాలలో రు 98.

ఆముదము

(మిల్ డెలివరీ) రు 98-0-0

పసునుచేసినతోలు రరి 1-కి ధరలు

అవుతోలు (7 టు 7-9) “ఆవకంట్లెన్” రు 0-15-6; 1-1-8 (7-9) రు 1-3-6 టు 1-4-0 (7-9) రు 1-0-6 టు 1-3-6...

గజెతోలు

రు 0-11-6 టు 0-1-1

గజెమాదతోలు

రు 1-5-0 టు 1-5-0

అత్తమాదతోలు

రు 1-18-6 టు 1-1-1

పసునుచేసిన మేకతోలు మొదలైనవి రు 8-2-0 టు 8-6

మహిళాసమాజము-అనంతపురము

గతనెల 24-వ తేదీ కనిపాతము సాయంత్రము అనంతపురమున శ్రీమతి ఎస్. ఆర్. కృష్ణమ్మ పతిగారి యాజమాన్యముక్రింద నౌకస్త్రీల బహిరంగసభ గానింపబడి కుభ్రత్రదమైన పరిస్థితులలో నౌక నూతన మహిళాసమాజముకట్టి నెలకొల్పబడినది. ఇదివరలో అంతరించియుండిన నౌకవిరామసమాజము ఈనూతన సమాజముచే పునరుద్ధరింపబడుటయేకాక అట్టి సమాజముయొక్క ఆదర్శావగాళములు విశేషముగా విస్తరింపబడినవి.

స్త్రీ వంశమున ఆరోగ్యవృద్ధియు అనందమును నగు సాంఘిక జీవనమును పెంపొందించుటయు విరామమును తీవ్రముగల్గియున్న ఆరోగ్యదాయకములగు కాలయాపనమును సమకూర్చుటయు జ్ఞానవిజ్ఞానములను వృద్ధిపరుపనగు నవకాళముల నేర్పరచుటయు విద్యవిధముల వారిని సమర్థులైన పోలింబుగ తయారుచేయు సాయపడుటయు నీ సమాజముయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యములు.

ఈ సమాజాదర్శముల నెరవేర్చుకొరకు అవలంబింపబడు సాధనములలో నీ క్రిందివి ముఖ్యములు:— ఇష్టాగోష్ఠికూటమును పరమమంజరిమును ఏర్పాటుచేయుట! గృహంతర బహిరంగ వ్యామామక్రిడల నెలకొల్పటం; గృహకృత్యమున మహాపర్మములగు నూలునడుకుట, కుట్టుపని, దుస్తునుతయారుచేయుట, అల్లిక నక్కినములు, పేముపని మున్నగు చేతికనలు నేర్పకొరకు అభ్యసన తరగతుల నేర్పరచుట; సంగీత ప్రహసనాది ప్రదర్శనములతో వినోదోల్పానముల సమకూర్చుట; ఆరోగ్యకాస్త్రము, గృహతంత్రము, గృహవైద్యము, ప్రథమచికిత్స ప్రకృతికాస్త్రము, ఇంగ్లీషు పిండివంటి డిల్లీయభాష, హిందూ గాగల ముఖ్యవిషయములందలి జ్ఞానాభివృద్ధికొరకు బోధనాతరగతులను, ఉపన్యాసములను ఏర్పాటుచేయుట; విహారములు, ఆల్పచోరములు, తోటవిండులు, వజ్రము సాంఘికముల సమకూర్చుట; పేదసోదరుల సహాయార్థము నేవాదళముల నేర్పరచుట; మొదలగునవి.

కొన్ని గృహంతర క్రిడలున్న బ్యాడ్మింటన్ బహిరంగ క్రిడయు నెంట్ నే యేర్పాటుచేయబడి అభ్యసన బోధనాతరగతుల కార్యక్రమముకట్టి ప్రచురింపబడినది. సభిక్తరాండ్రలో కొందరు బుద్ధిమంతులు ఈ తరగతులను స్వయముగా నడపుటైచ్చికముగ నంగీకరించి కార్యమును నెట్ నే ప్రారంభింప నున్నార.

ఈ క్రింది కార్యనిర్వాహకసమితి యెన్నుకొనబడినది:— అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి ఎస్. గోపాలస్వామి అయ్యం గారు (జిల్లా కలెక్టరుగారి భార్య); ఉపాధ్యక్షురాలు శ్రీమతి ఎస్. ఆర్. కృష్ణమ్మపతి (కాలేజీ ప్రెసిడెంటుగారి భార్య), శ్రీమతి పి. అయ్యపరెడ్డి పతి; కార్యదర్శియు, శ్రీమతి డా. బంకట్రావుపతి, శ్రీమతి పి. ఎస్. గౌడ్ పతి; కోశాధ్యక్షిణి శ్రీమతి ఎం. సి. పూర్ణకన్య; ఇతరసభ్యురాలు, శ్రీమతి పుత్రా నుంజరమ్మగారు, శ్రీమతి ఎల్ల కొటమ్మగారు బి. ఎ., ఎల్. జి.

అధికసంఖ్యగా సమాజోపశునకు వచ్చియుండిన స్త్రీలు తమయత్నమును సూచించుచు వలుపురుసమాజమున నెంట్ నే జేరియుండిరి. ఈ సమాజము తన ఉన్నతాదర్శములను నెరవేర్చి స్త్రీ వంశమునకు తగిన నేవ నొనర్చగలదనియు వృద్ధి నొంది ప్రబలగలదనియు నాశించుచున్నాము.

డా॥ కమలరత్నం.

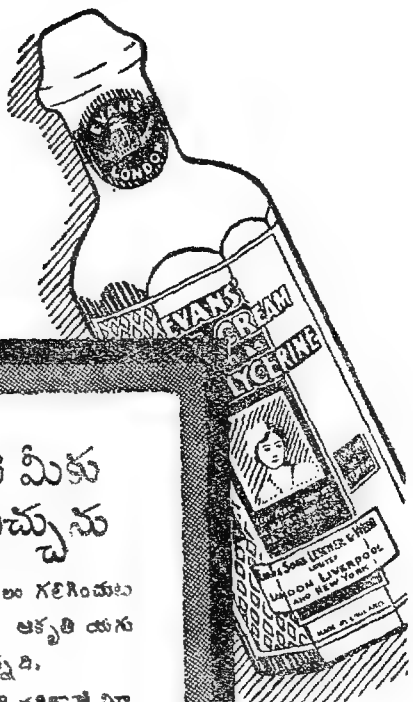
కావలెను

బాగా తెలుగు యింగ్లీషు కంపోజ్చేయు కంపోజిటరులున్న, వివక్, ట్రెడిట్ పని తెలిసిన ట్రెడిట్ మనుష్యులున్న, బ్రెండర్, రూలు తెలిసిన బ్రెండరులున్న కావలెను. జీతము వగయిర విషయములకు ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

జనోపకారిణి ప్రింట్సు, ప్రొద్దుటూరు

FOR SALE.

(I. L- R.) Indian Law Reports original editions all in good conditions (Second-hand Volumes).
All. 1, 4, 8 and 15.
Bom. 10, 16 and 18.
Cal. 3.
Mad. 13 and 19.
Calcutta Law Journal Vol. 19.
Prices Moderate on request.
To those who take the whole lot will have very cheap.
Please apply to:—
JAYALAKSHMI VILAS LODGE,
326, Thambu Chetty Street,
MADRAS.
5386

ఈ తలనూనె మీకు మంచి గుణమిచ్చును

తలకు నల్లని వెంట్రుకలు గలిగిండుటయే మానవునియొక్క ఆకృతి యగు ముఖ్యభాగమై యున్నది. ఈవెన్నెలెమ్మ అందుగి పరికానే మీ తలనూనెగా యుపయోగించుడు. ఏలన వెంట్రుకలను పెరుగుటకు సహాయము నచ్చును.

కుడుర్లకు బలమును చేకూర్చును. చుండుమొదలగు వాటిని నిర్మూలించును. వెంట్రుకలను రాలిపోకుండ కాపాడును. వెంట్రుకలను, చక్కగానూ, అందముగా నుండునట్లునర్చును.

మంచి నూనెలనుండియు, కుభ్రమైన గ్లిసరిక్ నుండియు తయారుకాబడినది. ఈవెన్నెలెమ్మ అందు గ్లిసరిక్ స్త్రీ పురుషులందురు వాడతగిన తలనూనెయనుట నిశ్చయము.

వెన్నె

లెమ్మ అందుగ్లిసరిక్

ఈవెన్నెనన్ లెక్కర్ అందువెబ్ లిమిటెడ్.
వారితే తయారు చేయబడినది.
లండను, లివర్ పూల్
వివరములకు ఇ. పి. హెచ్. లెక్కర్, 318, బొంబాయి

శ్రీ సాంఘిక నేవాసంఘము

సంక్రాంతి వండుగలు దగ్గరకు వచ్చుచున్నవి. మంగళగిరి మొదలైన త్రైతములందు మహాత్మ్యనములు జరుగును. అనేక కల యాత్రీకులు ఇతరులు, ఎల్లప్పుడు ప్రతి ఒక్కరికి ప్రేమతో నేవచేయుట మానవుని విధ్యుత్తధర్మము. ఈ మహాత్మ్యములతో యాత్రీకులకు నేవచేయుట విక్రీడి సహాయము చేయుట యున్నది. యాత్రీకులకు అనేక విధముల, దారి తప్పిన బాహర తల్లితండ్రులకు వాప్యజెప్పట, జన ఒత్తిడిని తగ్గించు ఏర్పాటులు చేయుట మొదలైన సహాయములు చేయవలసి యున్నది. ఇందులకు వాలంటీర్లు చాలా అవసరము. ఈ సంవత్సరము మంగళగిరియందు ముగ్గుటిపికాడనీ, సంక్రాంతి తరువాత వచ్చు కొటప్పకొండ, గోవాడ శివరాత్రి ఉత్సవాదులకు వాలంటీర్లు కావలసియున్నాడు. సాంఘిక నేవా సంఘ సభ్యులుగా జేరి నేవ ఎటుల, ఏవిధమున చేయవలయునో ముందుగా నాలుగయిదు దినములు తరలితు పొంది నేవచేసిన ఒక నడవడి ప్రకారము తోడివారలకు నేవచేసిన వారల మగుడుము. ఈ సాంఘిక నేవాసంఘము ఉత్సవాదులలో యాత్రీకులకు నేవచేయుట కాక నేవావిధానము నేర్చుకొనియున్న తన గ్రామముందు తన సోదరుల కెల్లరకు నేవచేయువిధానము నేర్చుకొని తయారునా నుండవచ్చును. ఇట్టి నేవావిధానము నేర్చుటకు త్వరగా ఒక క్యాంపు ఏర్పరచునూరము. ధీరులు, సత్కార్యోద్దేశకులు ఈ సంఘమున జేరి నేవావిధానమును నేర్చుకొందురుగాక. వెంటనే ఈసంఘమున యువకు లెల్లరు పభ్యులుగా జేర్చుకొన. సంఘమున జేరు యుద్దేశ్యము గలవారలు వెంటనే వారి చిరునామాలు తెలిసిన క్యాంపు ఎవరు ఏవిధమున ఏర్పరచబడునో తెలుపబడును. కనీసము 20 ని ముంది పభ్యులైనను జేరవలయును. చేరదలచువారు ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయుడు.

తుమ్మపూడి పోస్టు, యస్. వి. కృష్ణ, తేనాలి తాలూకా, కార్యదర్శి.

ధన్వంతరిజయంతి-కాకినాడ

9 తేదీ సాయంత్రము 8 గంటలకు అన్నదాన సమాజ భవనమున మహారాజశ్రీ వివాళబహదరు కొమ్మిరెడ్డి మూర్తి వారాణసుమూర్తి వాయుడుగారి యధ్యక్షతక్రింద యొకసభ జరిగెను.

ఆయుర్వేద వికారద చాపలి రామమూర్తి కాస్త్రీగారు ప్రశస్తముగు గంధీ రోప శాస్త్ర సము నిచ్చిరి. ఉపాధ్యాయుల ఉచ్చున్న గారు, సంఘకార్యదర్శి, ధన్వంతరిని ఉద్దేశించి కొన్ని వద్యములను చదివిరి. ఉపాధ్యక్షమునుగూర్చి యుపన్యసిం చిరి. స్త్రీనిచ్చార్థిను లిరువురు హిందీభాషలో ఆయుర్వేదము మైన చక్కని సంభాషణ మొనర్చిరి. అందరకును అల్పచోరము లొసంగబడెను. ధన్వంతరి రాత్రి 8 గంటలు లగాయతు నుమాడు 12 గంటలు వరకు అధిక వైభవములతో నూరేగింప బడెను.

శ్రీకాళోభు వెంకట్రావు.

కృష్ణాజిల్లా సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యసమితి

డిసెంబరు 21 వ తేదీని రాజయంత్రులలో మాడబోవు ఆంధ్రరాష్ట్ర సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యసమితి సమావేశమునకు పూర్వము జిల్లాసమావేశములు జరుగవలసియున్నది గాన కృష్ణా జిల్లాసంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యసమితి యా నెల 17వ తేదీ మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు బెజవాడలో శ్రీ కుంత కాళీనాధుని నాగేశ్వరరావుగారి భవనమున, సమావేశమగును. జిల్లాలోని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యభిలాషులగు కాంగ్రెసువాదులందరు తప్పక దయా చేసి కార్యక్రమమున పాల్గొన ప్రార్థితులు.

ఆరోజు సాయంత్రము బెజవాడ గాంధీ మైదానము లో బహిరంగసభ జరుగును. శ్రీమత్ ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు "హిందూ జీతముయొక్క సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము" అను విషయమును గూర్చి యుపన్యసించుటకు.

కాటూరు రామమూర్తి, సమావేశ కర్త, బెజవాడ.

మదరాసు హైకోర్టు తీర్పులు

గొల్లపూడి శివరామకృష్ణ శాస్త్రిగారు

హైకోర్టు అవ్వలేదు, కచ్చేరిలో ఉన్నాడు, మైలాపూరు.

(1) సివిల్ ప్రొసీజరు కోడ్ 21-వ ఆర్డరు 23-వ రూలు (క్రింద ఇవ్వబడిన నోటీసు ఇవ్వకుండా నేలు జరిపియ్యడం, అట్టి నేలు ఫైలుకు, అనగా ఒకరిపైన పొందిన దీక్షి వారి వారసులపై ఎక్సిక్యూషను జరుపబడుతున్నాడు, ఒక సనత్కర్ముకు ప్రెగా దీక్షి లేదనంచి గడిచిపోయిన తర్వాత ఎక్సిక్యూషను పెట్టడం దాఖలు చేసినట్లుయినన, ఎవరిమీద అటులు జరపబడున్నారో వారికి నోటీసు ఇచ్చి తీరవలెను. తేనినో నేలను ఫైలుకు.

అయితే, ఎక్సిక్యూషను పెట్టడం దాఖలు చేసినట్లుకు; అందరు ప్రతివాదులను జరిపియ్యవచ్చు, వారిలో ఎవరైనా దరిమిలా చూపియ్యవచ్చు, చనిపోయినవారి సరియైన వారసులను చేర్చకపోయినట్లయితే నేలను ఫైలుకు అటు వీలులేదు. అనగా ఆర్డరు 21, రూలు 22 క్రిందటి నోటీసు ఎక్సిక్యూషను పెట్టడం నేడునప్పటి వరకుకు అన్వయించునని తేల్చవచ్చు. గొల్లపూడి వాలసు, మాధవను వాయలు గార్లు (సి. యం. యే. 198, 487, 566, ఆఫ్ 1925 న్ను, సి. యం. యే. 185, 187, 407, ఆఫ్ 1926 న్ను, 148 ఆఫ్ 1927 న్ను కలిపి విచారించబడినవి.)

(2) ఒకరు మొదటగా నన్ను పుదు, వారిగారియను చేసిన ఆస్మాక్రాంతముల దావా, ఆమెనకే మొదటివలెన తర్వాత దావా తెచ్చినన, ఆమెనకు పాక్షికము అతను మేజరైన తర్వాత కొన్నాడూ, దావా తెచ్చినన, మొదటగా మేజరటీని మూడు సంవత్సరములకా తీసికొనరావలెను, గొల్లపూడి వాలసు, తిరువేంకటాచార్యులు గార్లు, సి.సి.సి.వ. 25 ఆఫ్ 1926.

(3) క్రిందకోర్టులో ప్రొసీజరు జరగకుండా హైకోర్టుజడ్జి "సే" ఇచ్చినట్లు, ఆయా రుతులై ఇద్దరు జడ్జిలకు తెలియ పడెంటు అప్పీలు లేదు. గొల్లపూడి వాలసు, తిరువేంకటాచార్యులు గార్లు, యం. యే. 48 ఆఫ్ 1928.

(4) హైకోర్టువారు ఒక క్రిమినల్ కేసులో "బెయిలు" ఇచ్చిననడం, దానిని క్యాన్సలుచేయటం హైకోర్టునకు, కరెయిన్మెంట్, అధికారములేదు. గొల్లపూడి రీతిగారు, క్రి. యం. యే. 758 ఆఫ్ 1928.

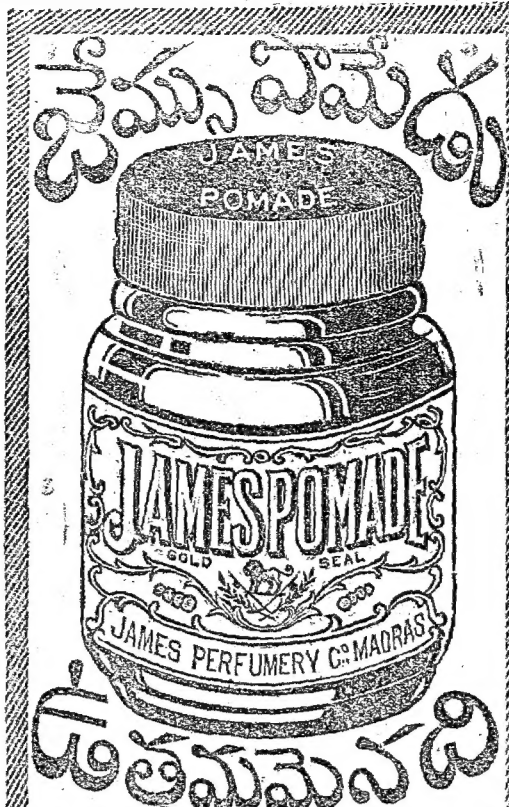
(5) ఒకరు మొదట ఇన్వాలిడ్మెంటుగా ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ చేయబడినన, వారు ప్రభుత్వచేసిన కాంపాసిమెంట్స్ను కోర్టువారు అంగీకరించుటచే, ఆ ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ "ఎనలు" (అనగా రద్దుచేయుట) చేయబడిన. ఒక క్రిమినల్ కేసులో, ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ "ఎనలు" చేసినతర్వాతకూడా దావావుతేసి, కాంపాసిమెంట్ స్కీము ప్రకారం దావాను దీవిడెండు కోరవచ్చును. గొల్లపూడి వాలసు, తిరువేంకటాచార్యులుగార్లు, సి. యం. యే. 414 ఆఫ్ 1927.

(6) ఒక క్రిమినల్ కేసు విచారణలో, విచారణ మధ్య మన ఒక ఎక్సాంప్టు చేసిన "కన్వెక్షన్" (కేరపు ఒప్పందం, అతనితో కూడా విచారించబడుతున్న మరియొక ఎక్సాంప్టుపై ఉపయోగింపరాదు. గొల్లపూడి వారుగారు క్రి. యం. యే. 601 ఆఫ్ 1928.

(7) కోర్టువారు క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్ 476-వ సెక్షను క్రింద ఒక పార్టీపైగాని, సాక్షిపైగాని, కంప్లయంటు దాఖలుచేయవలెనన, అట్టికంప్లయంటుకు తగినంత కారణములున్న, స్వాధీనాధీన కే, ఆ కంప్లయంటు చేయటం అవసరమని చూపవలెను. గొల్లపూడి రీతిగారు, క్రి. అప్పీలు 249 ఆఫ్ 1928.

(8) క్రిమినల్ కేసులో, ప్రిడరెక్టరీ తానుచెప్పుకొనే సంగతులు చెప్పకొనుటకు ఎక్సాంప్టుకు హక్కువున్నది. అట్టివాక్కులు (ప్రోసీజరు, ప్రిడరెక్టరీ వినడం చేసిన కన్వెక్షన్ నన్ను, కేసునన్ను, గొల్లపూడి రీతిగారు, క్రి. యం. యే. 295 ఆఫ్ 1928 లో, రద్దు చేసిరి.

(9) జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు, క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్ 145 వ సెక్షను క్రింద, ఒక భూమివిషయమై పోట్లాటజరగబోవున్నదని తెలిపడం చేయబడిన. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు దానిని ప్రైవేట్ తీసికొన నిశ్చయించుకొని, విచారణకు సబు దీవిజనలు మేజిస్ట్రేటుకు ప్రాసెస్సు చేసెను. సబు దీవిజనలు మేజిస్ట్రేటు అర్డరు ప్యాసుచేసెను. ఏ భూమివిషయమై తగాదా జరగవచ్చునో, ఆ భూమి సబు దీవిజనలు మేజిస్ట్రేటుయొక్క జ్యూరిస్డిక్షన్లో లేనందున, ఆ కేసు అర్డరు ప్యాసుచేయుట అధికారములేదని, గొల్లపూడి రీతిగారు, ఆయా రుతులై రద్దుచేసిరి. ఇదిన్ని గాక, 145 సెక్షను క్రింద అర్డరు ప్యాసు చేసేటప్పుడు, ఉభయ పార్టీల వాదనలనున్న, వాటివాక్కులనున్న వరకేరించి, సహేతుకముగా అర్డరు వ్రాయవలెనని తీర్మానించెను. క్రి. యం. యే. 844 ఆఫ్ 1928.

మొట్టకల నభివృద్ధిచేసి పోషించుట యందు యిది దివ్యామృతము. ఇంతే కాదు, కన్నులకును మెదడునకును చలువదనము నిచ్చును. మిక్కిలి నిర్మలమైనది.

పతి బుడి నిర్మలమైనదే 1000 గ్రాములది. బుడి 1 కి 0-5-0 డజన్ 8-0-0.

పేము పొన్నాయి పేరుతోనే పేరు పొందినది.

సోలు ఏజెంట్లు:— 5281
288, గోవిందస్వామిగారి, జి. డి. మద్రాసు.

(10) ఒకరి ఇన్వాలిడ్మెంట్, కొంతమంది (క్రిమినల్) అప్పీలు రిజిస్టరు ఒకరిపై దావా చేసేయడం చాలాపైకము వచ్చుననియు, ఆదావాలు తాను పెట్టుబడి పెట్టెదమనియు ఆదావాలో అప్పీలు రిజిస్టరు గెలిచేయడం, వచ్చే సెక్షన్లో నుండి తమకావాలన, దీవిడెండుతో నిజమై లేకుండా పూర్తిగా ఇచ్చివేయవలెననియు, ఒకటిపోయిననో తమ పెట్టుబడిని వరుసకొనెదమనియు ఒక ఏర్పాటును ప్రపోజు చేసిరి. గొల్లపూడి వెంకట సుబ్బారావుగారు, ఇన్వాలిడ్మెంట్ (క్రిమినల్) సహజమైన దీవిడెండు ఇవ్వవలెననియు, వారు పెట్టుబడిపెట్టినన, వారి కావాలన పూర్తిగా ఇచ్చుటకు ఒప్పుకొనుటకు వీలులేదనియు తీర్మానించెను. సి. సి. 241 ఆఫ్ 1927. ఈ తీర్పునే గొల్ల ప్రధాన జ్యూజుమార్తెయన, గొల్లపూడి పేల్ వాల్సుగార్లు, సి. యం. యే. 100 ఆఫ్ 1927 లో ఖాయపరచెను.

(11) ఒక క్రిమినల్ కేసును విచారించిన మేజిస్ట్రేటు, కేసు పూర్తి (క్లోజు) అయిన తర్వాత, ప్రొసీజరును జరుపుతూ ఉన్న సబ్జెక్టుకు దగ్గునంది అర్జుమెంటు మిమో (ఎక్సాంప్టుగాని, అతని జేబులోగాని తెలియకుండా) పుచ్చుకున్నట్లు తేలుచున్నన, అందుపై, గొల్లపూడి వేదాచుగారు (క్రిమినల్) కోర్టు కన్వెక్షన్ రద్దుచేసిరి. క్రి. యం. యే. 1021 ఆఫ్ 1927.

(12) ఒక హిందూకుటుంబపు సూర్యజన (మిగిలిన మొదట తండ్రి కాదు) ఇన్వాలిడ్మెంటు అయినట్లును కటుంబావన రమనకై అందరి మొదట భాగములను అమ్మే మేజిస్ట్రేటు వాక్కు, రిజిస్టరులో సంగ్రహించెను. గొల్లపూడి వేదాచుగారు, అడ్వకేట్గారు (గొల్లపూడి కర్కణ్ వెంకటాచార్యులై యున్నారు) సి. యం. యే. 395 ఆఫ్ 1926.

యం. డి. మేజిస్ట్రేటు మిగిలిన మొదట తండ్రియైననో, తండ్రికి తన స్వాధీనమైన ఆస్తుల తీర్మానమునకును కటుంబము నిమిత్తమే చేసిన ఆస్తుల తీర్మానమునకు, బాయింటు ఆస్తి అంతయు అమ్మే ఎట్టి హక్కుగలదో అది రిజిస్టరు తప్పక సంగ్రహించును. ఇదికోగడనే మద్రాసు హైకోర్టులో ఫుల్ తెలివినా తీర్మానించినట్లున్నాడు.

(13) ఒకరు తనకు దత్తరచేసి అధికారము తనభార్యపై రిజిస్టరు ఇచ్చినట్లును అది తనవంతులకు భాగ్యతీర్థం సమృద్ధిపై ఒక కట్టవానిని గర్భవేసకొన్నయెడల అదత్తర చెల్లదనటం లేదు.

అయితే ఇద్దరు భార్యలలోనూ, దత్తభార్య తల్లియూ చిన్న భార్య సవరిల్లియూ అవలెను.

అట్లు దత్తకునా నచ్చిననానికీ, అతని తండ్రికి ఉన్న భార్య తల్లియూ వాళ్లునుండి తండ్రి ఆస్తితోపాటు సంగ్రహించును. గొల్లపూడి (క్రిమినల్) అయ్యంగారు, రీతిగారు, సి. యం. యే. 403 ఆఫ్ 1928.

(14) క్రిమినల్ కోడ్ 401 వాని దాఖలుచేసిన కోర్టులో హైకోర్టు అంగీకరించినయెడల, దానిపై ప్రతివాది హైకోర్టుకు రివిజన్ దాఖలుచేయుటకు వీలులేదు. గొల్లపూడి వెంకట సుబ్బారావుగారు, సి. సి. సి. 1172 ఆఫ్ 1927 (ఇది కోర్టు ఫీజు తప్పయినన, దావా విచారించుటకు జ్యూరిస్టిక్టును మరచి నప్పుడే అన్వయించును.)

(15) ఒక సబు రిజిస్ట్రార్ అప్పీలులో రిజిస్టరు చేయబడిన దస్తావేజు, మరియొక సబు రిజిస్ట్రార్ అప్పీలులో రిజిస్టరు చేసినదా తమ ఉభయపార్టీల సమృద్ధిపై, దస్తావేజు వ్రాయించుటనేవారి ఆస్తియేకాంతి, దస్తావేజు వ్రాసేవారినిగా దస్తావేజులో చేర్చబడును. ఇట్టిసిద్ధిలో రిజిస్ట్రేషన్ చెల్లదనియు అందుచేత అదస్తావేజు తనఖాగా సంగ్రహించుటకు వీలులేదనియు తర్వాత దీక్షి ఇచ్చుటకు దస్తావేజు లేదనంచి ఆరు సంవత్సరములు దాటిపోయినదనియు, అందుచేత ఎట్టి దీక్షి ఇచ్చుటకు వీలులేదని వాదించుకొని అదస్తావేజుపై దావాకొట్టికేయబడిన. గొల్లపూడి అడ్వకేట్గారు యం. యే. 998 ఆఫ్ 1926.

(16) లోకలు బోర్డు (వెసిడెంటు) సామనేషను లోగి తన రిజిస్ట్రేషన్ చేయటంలో ఏదయినన సేరము చేసెనని కంప్లయంటు దాఖలుచేసేయడం, వానికి ముందుగా లోకలు గవర్నమెంటు వారి సాంగ్సు ఉండవలెను. గొల్లపూడి రీతిగారు, క్రి. యం. యే. 508 ఆఫ్ 1928.

17. ఒకరు, ఇన్వాలిడ్మెంటుగాని ఒక సంఘము తరపున ఒక దావా దాఖలుచేయగా, వానికి సంఘము తరపున దావా తెచ్చుటకు అధికారము లేదని ప్రతివాది అన్నరు పెట్టెను. అందుపై, వాది సంఘపు మొదటందరును వాడులుగా ఉండునటును, అందరితరపుననూ తా నొక్కడే దావా గ్రంథమును నడుపుటకు, ఆర్డరు 1, 8-వ రూలు, సి. సి. సి. క్రింద, సెలవుకోరెను. గొల్లపూడి వాలసుగారు అట్టి సెలవు ఇవ్వవచ్చుననియు, అట్టి సెలవు ఇచ్చేటప్పుడు, మొదటందరికి నోటీసు ఇచ్చి వారి ఆభీప్రాయము కనుక్కొనిచేయవలెననియు తీర్మానించెను. సి. ఆర్. సి. 274, 421, ఆఫ్ 1928.

18. "సంకే" అనకబడులో దత్తపుత్రుడు కూడా వచ్చును. "ది. కి సంతతిలేననో, నా ఆస్తికి చెందవలెను" అని వున్ననో, దీక్షి దత్తకు వున్నన ఆస్తి, సికి చెందదు. యం. యే. 429 ఆఫ్ 1926

19. ఒక 'దాత్యమెంటు' దుర్బుచ్చే "ఫాస్ట్" చేయబడినట్లు, వారిలో ఒకరు ఒకదావాలో పార్టీగా ఉండి ఆదావాలో ఆదాత్యమెంటును దాఖలుచేసినంతమాత్రముచే మిగిలిన ఇద్దరిని ప్రొసీజరులో చేయుటకు కోర్టువారికి సాంగ్సు అవసరములేదు. అనగా కోర్టువారు కంప్లయంటు దాఖలుచేయవచ్చును మిగిలిన ఇద్దరిపై పోలీసువారి కంప్లయంటు దాఖలు చేయవచ్చును. దావాకు పార్టీగానున్నవారిపై కోర్టువారి దాఖలు చేయవలెను. గొల్లపూడి కర్కణ్ వెంకటాచార్యులు క్రి. యం. యే. 92 ఆఫ్ 1928

20. పోలీసువారు ఒక సేరమును ఇన్వెస్టిగేషన్ (విచారణ) చేయవలెనని తీసికొనిన (క్రి. ప్రొ. కో. 162 సెక్షను క్రింద) వాగ్మూలములను జిల్లాజడ్జి సాక్ష్యముగా లోరికి చదివి వినిపించినపుడు గొల్లపూడి వేదాచుగారు వాలసుగారు అట్టి వాగ్మూలముల సాక్ష్యము కావనియు అవి సాక్ష్యముగా ఉపయోగించుటచే ఎక్సాంప్టుకు నష్టము కలిగెననియు తీర్మానించి అతని కన్వెక్షన్ రద్దుచేసిరి. క్రి. అప్పీలు 859 ఆఫ్ 1928.

Best Plants & Fresh Seeds !!
Salem Mango Grafts Rs.80 per 100 Guavy and Pomegranates Rs. 6 per dozen. Pomaleo Orange and Lime Rs. 9 per dozen Roses & best coloured Crotons Rs. 6 per doz. English Vegetable & Flower Seeds, 20 Sample pkts. Rs. 2 each per 10 Sample pkts. Rs. 1-4 each INDIAN VEGETABLE SEEDS BIG PKTS. 20 Rs. 2
Apply for 1928 English & Telugu Catalogue to:—
S. K. I. ABDUL RAHIMAN, Nursery, Salem 4994

గుణములేదని ఋజువుచేసిన రూ 100
5365 బహుమానము
అద్భుత మూలరోగనివారిణి
మందుల రూ 10-0-0 పోస్టుఖర్చు చేరు
అత్రేయ ఫార్మశీ, బాపట్ల (గుంటూరుజిల్లా)

బొంబాయి యువజనమహాసభ

దౌర్జన్యమునకన్న ఉత్తమసాధనము కావలెను

పండిత జవహర్లాల్ గారి యువోగము

పూనా, డిసెంబరు 12:— బొంబాయి రాజధాని యువ జనమహాసభ శ్రీయుత పండిత జవహర్లాల్ గారి యధ్యక్షతన అధిష్టతముగా జరిగెను. అనేకవేల యువకులు సభిలో హాజరైరి. సభలోనున్న ప్రతిభులలో శారీరమేకగా, యస్. యమ్. కే.కె.ఆర్., కరాంచీ, భోపల్ కర్, డి. ఇ. గోక్షల్ కి మొదలగువా రుండిరి.

అహమ్మదాబాద్ నాగ్

పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూగారిని అహమ్మదాబాద్ అహ్మదాబాద్ పంథాగ్రామమున నాగ్ గారిట్లు నడిపిరి. జవహర్లాల్ నెహ్రూగారి భారతయువజన కార్యముగా నుండగిన వారు. వారు యువకులను సమస్తముగా నడువనీ నేను లేలచెదను. చివరములో సాధ్యమైనది మనదేశములో సాధ్యము కాక పోదు. విప్లవములు కల్పించగలవికావు. కాని వానినిగరించి తెలియజేయుట యవసరము. కాస్త్రవ్యవస్థాపనవిధమున యువకులు భారతస్వాతంత్ర్యమున సాధించెదగాక.

జవహర్లాల్ నెహ్రూ

పర్యాయమున వారు వినుగు పుట్టివరి. వినుగు యజ్ఞ సభలమీద వారు మోహితులైరి. ఇది వృద్ధులసభ నుండిగాదు. కేవల ఉపన్యాసములను వినుటకుగాక ప్రపంచములో చెడుగును నశింపజేసి ధర్మసంస్థాపనము చేయుటకై మోహితులు చేరి యున్నారు. మీ దుఖభారమును కష్టములను మోచుచు చేరి యున్నారు. మీ యుద్ధోపనిషత్తులైనయెడల నీసభలు అనవసరములు కావు.

ప్రజలదారిద్ర్యము

ప్రతివాడును సాక్ష్యముగా జీవనముచేయుటవలన కేగజా సంఘమునకు కాంతియు క్రమతీవనమును యేర్పడును. ప్రజల గర్భభరిత్రులై యున్నయెడల నెడగని సమయమున పంథా మనకు కాంతిగాని సాక్ష్యముగాని యెట్లుకలుగును? ఉదర పోషకము వారికి అస్పష్టము. కావున విప్లవము గలుగుచున్నది. విప్లవము లేకుండుట కలుగుచున్నది ప్రజలు రక్తపాతము చేయవలెనని యిచ్చించుటవలన విప్లవములు కలుగవు. యువజనము కాంతిసాక్ష్యములను సాధించుటకై విప్లవములు జరుగను.

ఈ దారిద్ర్యమునుండి తప్పించుకొనుటకే మనకు స్వాతంత్ర్య మవసరము. ప్రజలు దారిద్ర్యమునుండి యాన్వరికావలెను వారికి స్వాతంత్ర్యమునుండి యాలోచించుటకైనను తీరక యుండదు. విదేశీపరిపాలనలను మనకే దారిద్ర్యము సంభవించినది. ప్రజలకు దారిద్ర్యమెందుకుగలుగెను? ధనికులకంటె దరిద్రులు తక్కువతెలిసి లేలుకరిగియున్నారు కాదనియు ధనికులు చీకటి ద్రవ్యమును సాక్ష్యమును నాకించుటవలన నని యూరప్ యి. సహావి నుడివియున్నారు. దారిద్ర్యములను వారికి స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ నశించును. తమ తక్కువతనము క్రమమగును. పరిస్థితులను మార్పుటకు సాధనలు

ఈ నితిగతులు మార్పుటకు బలమును ప్రతిస్థాపన లవసరము. కాని ప్రజల ఉత్సాహముతోడను ఉన్నతాదర్శము లతోడను పునీతము కానిది మార్పు కలుగుట యవసరము. ప్రభుత్వము ఆధికారము ను హించినవారినుండి సాంకేయవనము లతో ఆధికారము లాగుకొనె దను నీతలకు రా! అట్లు యవ మిరు చదిత్ర శక్తి క్షయమున సాతము లేదు. భారత దేశములో నిత్యం జరిగిన కొన్నికొన్ని విషయములనునూడ, నీ సత్యము కల్పియెను. ఆధికారమున కడ్డున సత్యముల సాక్షియును కను దుష్కర్మమునయోగించి, కాంతి నెలకొల్పుట జరుగుచున్నది. విశ్వాసీ పునీతము లాటిలు, మరియొకసారి కాల్పులు, యింకొకసారి ఆరంభకావన ప్రయోగము సామాన్యములైవని. ఇట్టిపందర్బాసులతో మిషరస రాక్యముతోగేని ప్రయోజనము? మనకొక సాధన యవసరము. ఈ సాధనయేదే? దౌర్జన్యముకంటె జరిగియున్నదిగా నుండవలెను. ప్రజల దుర్బలదారిద్ర్యస్థితియు, వారికి మనము చేయవలసిన ప్రతిక్షియము ప్రజలకు వివరము చేసినగాని ప్రజా సామాన్యము మన పక్షమున నుండిన ప్రయత్నము చేయరు. ప్రజలు జాగరూకులై రా, కార్యరూపము దాల్చును. కాస్త్ర గౌరవమునకు తగిన శ్రద్ధగల మనము చేయవలసినది.

శ్రీలక్ష్మీ శిల్ప-ఫేర్

వెద్దాపురము

ఫిరకీ

వెద్దాపురములో శిల్పవస్త్రములను తయారుచేయు ఫేర్ మాదితప్ప ఇతరులకు ఫేర్ లేకే లేదను విషయము మన ఆంధ్రులకందజును తెలిసిన సంగతియే, మాయొద్ద అందజును పనివచ్చు శిల్పవస్త్రములు అన్నిరంగులలోను సాదా అంచులు, సాదా కమ్ములు, జరీ అంచులు, జరీ కమ్ములుతో సిద్ధముగానున్నవి. మా సరకులు ఇండియాలో అన్నిచోట్లను దొరుకును. మా సరకులకు మా ప్రేమమూర్తి ఉండితిమను. మా ప్రేమమూర్తిలులేని బట్టలు అనగా వస్త్రములు మావికావని తెలియవలెను. కావలసినవారికి స్వాంతులు ఉచితముగా పంపబడును.

మువ్వన సోమరాజు ఆండ్ విర్రాజు

(ప్రాప్తి) లక్ష్మీ శిల్ప ఫేర్ 1858
తెలిగ్రాఫ్ ఆడను. } వెద్దాపురము
"శిల్ప గుర్తు" }

బొంబాయి లైఫ్ అశ్వాసెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్
(స్థాపితము 1908)

సభాధ్యక్షుడు, సర్ లూయీ థామ్సన్ మాన్ హాన్ Kt. C I E. J. P. మేనేజరు యజ్ఞ. వి. కాన్స్టాబుల్ ఇండియా దేశపు భీమకంఠెనీలలో కల్ల అన్నివిధముల పాలిసిఫికేషన్లు ల నివ్వగలగిరియే. ప్రత్యేక సమీక్షాపాత్రములు 4845 తక్కువ ప్రీమియములు. ఎక్కువ పోననలు. స్వల్పమరతులు. మంచి మేనేజ్మెంటు. ఆటోమెట్ కాన్ఫర్ ఫీచరు. పాలిసిదారు మాత్రులకులనే చెల్లించుట. వివరములకై వ్రాయుడు.

K. PADMANABHAPAI B. A. Secretary
Madras Branch, P. B. No. 337,
Mount Road MADRAS.

నవ యజ్ఞము

25 మాత్రము నీసా రు 2.8-0.

నీసా యజ్ఞమునకు గట్టికట్టుటకు నుత్తమమైనది. మనదేశమునకు, నల్లంపకర్మమును లోగించి, సమయాన్వయమును, సరములను జలము కలిగించి, సమ హరములు మనభవించు నటుల చేయును. మిత్తు త్రవ్వములకు సామాన్యముగా నుంచెదము. కా ము ప క ర జి

చెడిన సరములను కాగుచేయుటకు మైశ్రాక మందు గ్యారంటీగా మనదేశములో, ప్రతిస్థాపించెడిది. వి. పి. చార్జి నడు. నీసా 1 కి రు 1.0-0.

ఆనందబావాజీ ఆశ్రమం,

4856 గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

మంగింపు.

మిత్రులచావ్యవహారము క్రిందియే మిత్రులు గందు. మీ బాధియెడల నభిమానము వినింపును. ప్రపంచములో ఆధర్మము, అశ్వాస మెప్పుడు నున్నదనగా, బానిస నిర్యాము చేయుటకు ప్రయత్నములు చేయుడు. ఏదైనపుడ సాధన సాధించుటకై జరయ్యుమియు తేనియట్లు పునఃపునః ప్రయత్నించవలెను. ఎక్కరినిగూడ వ్యర్థులచేతి నడచు. కాని యవనలకు మృత్యువరస భయముండదు. మునుపర్లు కొలదికామును శ్రమ ప్రయత్నించుటకు అనాకరము గలిగియున్నారు. యవకులు అనంతకాలము ప్రయత్నము నువనవచ్చును.

వివాదాంతర్యము

జాల : జరిగి గాంధీగారి దేశమున భాగ్యవంతుల సేవకు ప్రకరించును; వారి మృతికి యింకను ప్రకరించును శిల్ప న మాయొజ్ఞంబుయే. కాస్త్రము లాటి రాధి శ్రమము ను సాధించిరి. సభికు లందఱు లేని శిల్పమును నంగీరించిరి.

(ప్రేమ)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

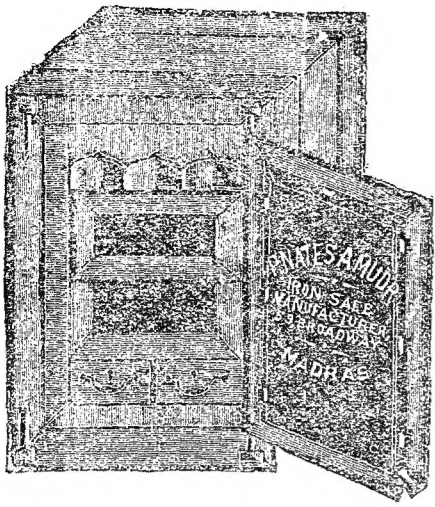
1928 నది డిసెంబరు 14-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు			
రియ్యములపై:			
మనున తెనాలి	,, క 42 కలది రు	18 0 0	18 0 0
పెల్లారి	,, డిటో	18 8 0	14 8 0
ధల్లి	,, డిటో	15 8 0	17 8 0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 2-8	11 0 0	12 0 0
నవ్వులు	,,	21 0 0	24 0 0
2. ధాన్యముపప్పులు			
కందులు బస్తా 1-8 క 205	,,	16 0 0	17 0 0
నెలగలు	,, డిటో	15 0 0	17 0 0
పెల్లారి	,, డిటో	16 0 0	17 8 0
పిడుకులు	,, డిటో	15 8 0	17 8 0
ఉలము	,, క 185	10 8 0	11 8 0
3. నూనెపప్పులు			
నవ్వునూనె కా 1-8	,,	145 0 0	150 0 0
నెయ్యి మ 1-8	,,	14 0 0	21 0 0
నేల నెలగపప్పు కా 1-8	,,	49 0 0	50-0-0
నేల నెలగనూనె కానగ కా 1-8 రు 110 పి.కా.నూనె 100			
అముదము కా 1-8	,,	96 0 0	99 0 0
చిల్లరపప్పులు			
కాయకడుపు కా 1-8	,,	100 0 0	101 0 0
కాయకడుపు	,,	75 0 0	83 0 0
బెరనకాయలు (గుంటూరుది) కా 1-8	,,	70 0 0	84 0 0
దనియాలు	,, కా 1-8	70 0 0	84 0 0
గుంటూరుపొయ్యకట్టు నీలిమిరదల మునుగు 1-8 క 40, 45			
కాళహస్తపొయ్యకట్టు	,,	50, 55	
బెల్లము కా 1-8	,,	28 0 0	49 0 0
అప్పాచక్కర బస్తా 1-8	,,	25 12 0	26 0 0
కొంతకండు కా 1-8	,,	85 0 0	70 0 0
5. ఇనుము			
కట్టాకం కా 1-8	,,	82 0 0	84 0 0
దడర	,,	29 0 0	85 0 0
కట్టాకం	,,	87 0 0	85 0 0
6. నూలు			
నెం 20 చెన్ని సెంటా యాజి	,,	8 8 0	
నెం 6 ,, కట్టా	,,	5 8 0	
నెం 24 ,, లాకి	,,	6 0 0	
నెం 20 క్షే రెప్పెట్టులు	,,	7 7 0	
నెం 40 బామ్మ 10 పా	,,	11 12 0	
నెం 44 సాండో	,,	8 2 6	
నెం 40 రాజి	,,	10 8 0	
నెం 4 చెన్నిమనీడు	,,	4 12 3	
7. దూది			
చోదానెట్టు బాదవ 1-8	,,	858 0 0	
8. లోహములు			
నెం 100 కుం 1-8	,,	60 12 0	81 8 0
బునాకులుం 1-8	,,	21 0 0	21 2 0
కడరకు 1-8	,,	13 6 9	
ఇక్కి కా 1-8	,,	281 0 0	284 0 0
రాగి కా 1-8	,,	280 0 0	282 0 0
9. రంగులు			
అతి మేలు స్వీట్లకలండు అలిబరంబ్ సింహం			
నీసా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు 85 0 0			
,,	నీలక 1 రు	1 10 6	
,,	16 కరులు	1 10 0	
,,	28 కరులు	1 8 0	
,,	33 కరులు	1 8 0	
,,	1 అంచు	1 8 0	
శిల్పము బామ్మకా తేలిక జునా (బామ్మకా) క			
కాంతి కి			
కరులు కి			

నర నమ

దృఢ మైనది

నమ్మక మైనది

ఇట్టి జూరస్ ప్రకారము బాగుగా తయారు చేయబడిన
ఇవ్వకలైదు. ఈ దినున తెలపబడినవారితద్ద జమ్మకడువకు
నిద్రగాయిస్తుంది.
బాంబాయి, కంపెనీలు, వార్యాలుయవలలు, కో ఆఫరేటివ్
సంఘములు మొదలగువాటికి వరసరా చేయబడింది. 1429

వి. న శే శ మొ ద లి యార్,
జనుపవెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాప్తైటరు, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
సబరాజ్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు.

ఐరన్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్లు

అంత ఎంజినీలు, మోటారులు, పెషిన్ భాగములు, మొదలగు
వివిధ పేరుచేయుటయందు సమర్థులగువారు. రైనుజిల్లుకు కానరానిన

సిలండర్లు, సాప్లింగ్ నట్లు పరపముగా యివ్వబడును. ఈ బ్యారాయ్ టైపింగ్, కెర్టునాయక్ పేట మద్రాసు. మెషిన్
వలకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు అర్హతయిచ్చిన రాయలచేయివ్వబడును.

ఉత్తరముల (చాసిన బదులు) చాయబడును.

Price Annan 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

అందమైన బాలిక లందరును
దీనినే ఉపయోగించుచున్నారు.

4661

PEERLESS
ERASMIC
TOILET SOAP

వనోషధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మాలికలయొక్క 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలిటోరై యు కల ద్వ 3-4-0 ల.
"భక్త ప్రదీపిక" ఇందు సమస్తవిద్యులు కుడిచేసి భక్తములుచేయు యూహాని ఆరము శబ్దవిధానములకలవు
తలం 1-8 కు 500 కిమ్మకుగల భక్తముకూడ కలవు. క్యాలిటోరై యు కల ద్వ 2-0-0
2454-1323 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను
మొదటివారని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలీసుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు విని, మరి
యితర రకములను ముట్టరు. 5143

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

కామామృతము

కామామృతము 1676

ఈయోషధము రాత్రిపూట ఒక్కమాత్ర పుచ్చు
కొనిన ఎంత నిస్సారమైన కుక్కమైనను వెంటనే సంసారసా
ఖ్యము నీయగలదు. రోదినములలో మూత్రములో గలసిగాని,
మందుపెనుకలగాని, నిద్రలోగాని పోయెడి కుక్క మను దృఢ
ముగా నిలిపివేయును. మధ్యన పుంసకులు, నరములబలము తగ్గి
నవారు ఈమందునే పైకి పూతగాగుడ సుపయోగించిన
మిక్కిలి శక్తివంతులు కాగలరు. మియు తరములు రహస్య
ముగా భద్రము చేయబడును. యోగ్యతాపత్రములు అనంత
ములుగాగలవు. 20 మాత్రలనీసా రు 2-0-0 అడ్రకు.
అమృతాశ్రమము నెం 1, ఏలూరు ప. గోదావరిజిల్లా

హనుమానము

యస్. రంగనాథంశెట్టి అండు బద్దర్లు, నెం 12, బండరు వీధి, మద్రాసు.

లోకప్రసిద్ధమైనది. దీనికో
నమానమైనది చేరులేదు.
చర్మవ్యాధులకు వలచిన శుభ
తది. ఏది ట్టును దొరకును.